Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE 24 TEMMUZ 1980
10 LİRA

1939 sovyet-alman paktı
4.sayfada

HARRY POLLIT OLAYI VE TÜRKİYE DEVRİMCİLERİNİN TUTUMU
M.HALİM SPATAR

Gökyüzünde cinayetleri planlayan hayali bir merkez aramak, Moskova'nın yönlendirdiği grupların ve MHP'nin gizlenmesine hizmet ediyor

★ **Kahramanmaraş'ta, Çorum'da katliam yapan, ülkemizin onlarca değerini katleden gücün MHP olduğu apaçık ortadadır**

★ **Bomba atan, pusu kurup cinayet işleyen ve kurtuluşun Sovyetler Birliği'ne dayanarak gerçekleşeceğini savunanlar, bilinmeyen güçler değildir**

Hayali BİR merkez değil İKİ terör odağı var!

HABER MERKEZİ

ÖNEMLİ kişileri hedef alan cinayetlerin birbirini izlemesi, terörün nereden kaynaklandığı tartışmasını hızlandırdı. Bazı çevreler, son zamanlarda yoğun bir biçimde terörün tek bir merkezden planlandığı ve yönetildiği görüşünü işliyorlar. Ancak, bu merkezin ismi açıkça belirtilmiyor. Adeta gökyüzünde bulunan, hayali bir güç, bütün bu cinayetleri, belli bir hedefe ulaşabilmek için çeşitli sağcı ve solcu örgütlere kumanda ederek gerçekleştiriyor. ''Tek bir cinayet'' merkezi görüşünü savunanlar şu kanıtları getiriyorlar: Seçilen hedefler bilinçlidir ve tek bir plana hizmet etmektedir. Birbiri peşi sıra farklı kamplardan insanlar öldürülmektedir. Bir merkez, bir ordan bir burdan vurduruyor. Bütün cinayetler aynı sonuçlara yol açmakta ve tek bir gücün işine yaramaktadır. Bu gücün amacı, ''parlamenter demokratik'' rejimi ortadan kaldırmak, Türkiye'yi iç savaşa ve bölünmeye sü-

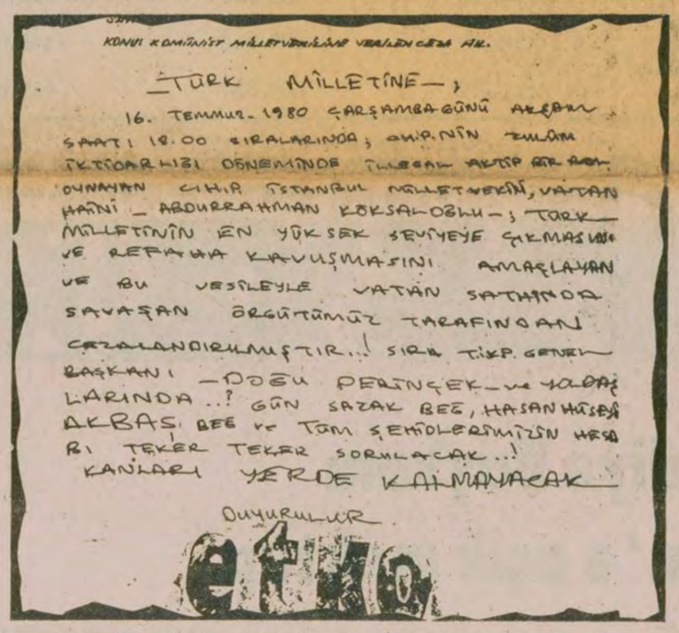
(Devamı sa.6, sü.7'de)

Dev-Sol: Erim'i cezalandırdık

CUMARTESİ günü İstanbul Dragos'daki evinden denize gitmek üzere ayrıldığı sırada kurşunlanan eski Başbakanlardan Nihat Erim'in öldürülmesini de Dev-Sol adlı örgüt üstlendi. Cinayetten sonra İstanbul'un çeşitli semtlerinde duvarlara ''Nihat Erim'i cezalandırdıklarını'' yazan Dev-Solcular bu arada polisle çatışmaya da girdiler.

ETKO: Köksaloğlu'nu biz öldürdük

KONU: KOMÜNİST MİLLETVEKİLİNE VERİLEN CEZA HK.

TÜRK MİLLETİNE—,
16. TEMMUZ-1980 ÇARŞAMBA GÜNÜ AKŞAM SAATI 18.00 SIRALARINDA; CHP.NİN ZULÜM İKTİDARLIĞI DÖNEMİNDE İLLEGAL AKTİF BİR ROL OYNAYAN CHP İSTANBUL MİLLETVEKİLİ, VATAN HAİNİ — ABDURRAHMAN KÖKSALOĞLU —; TÜRK MİLLETİNİN EN YÜKSEK SEVİYEYE ÇIKMASINI VE REFAHA KAVUŞMASINI AMAÇLAYAN VE BU VESİLEYLE VATAN SATHINDA SAVAŞAN ÖRGÜTÜMÜZ TARAFINDAN CEZALANDIRILMIŞTIR..! SIRA TİKP. GENEL BAŞKANI —DOĞU PERİNÇEK— ve YOLDAŞLARINDA..? GÜN SAZAK BEĞ, HASAN HÜSEYİN AKBAŞ BEĞ ve TÜM ŞEHİDLERİMİZİN HESABI TEKER TEKER SORULACAK..!
KANLARI YERDE KALMAYACAK

DUYURULUR
etko

BUGÜNE kadar MHP'nin işlediği birçok cinayete imzasını atan ETKO adlı örgüt gazetemize bir tehdit mektubu göndererek, CHP Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu'nu kendilerinin öldürdüğünü bildirdi ve sıranın TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek'de olduğunu ileri sürdü.

Ecevit: "MHP'li Valiyi işbaşında tutan hükümete olağanüstü yetkiler veremeyiz"

ANKARA (ÖZEL)

ANARŞİ ve terör konulu TBMM ortak toplantısındaki genel görüşmede ilk konuşmayı yapan CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, ''Hükümetle iki konuda ihtilafımız var. DGM ve Olağanüstü Hal Kanunu. Fatsa, AP İl yöneticisinin bile MHP'li olduğunu söylediği Ordu Valisini hâlâ işbaşında tutan, ve kara maskeli sağ eylemcileri Fatsa operasyonunda muhbir olarak kullanan hükümete olağanüstü yetkiler veremeyiz. Başbakan bizden, Anayasa ve bazı yasaları değiştirmek için yetki istiyor. Yetkileri alabildiğine artırsak ne olur? Yetkilerin en fazlası İran Şahında vardı. Onu tahtında oturtabildi mi?'' dedi. Ecevit, hükümetin bu kanunları çıkartabilmek için 230 milletvekillik bir çoğunluğa dayandığını, buna

(Devamı sa.6, sü.3'de)

"Milletin bağımsızlığını yine milletin engelleri yenme kararı kurtaracaktır"

Erzurum Kongresinde bağımsızlık yolunda ilk adımı atan bir avuç yurtseverin kafasında ''demokrasi mi Türkiye mi'' diye bir soru yoktu... Türkiye'yi kurtarmak için demokrasiye sarıldılar ve Erzurum Kongresinde atılan adım 23 Nisan günü Meclisin açılışı ile noktalandı.

Erzurum Kongresinin 61. yıldönümü törenlerle kutlandı

M.Kemal Atatürk: "Ulusal iradeye dayanarak bir Meclisin kurulmasını ilk hedef olarak gösterdim"

Atatürk Erzurum Kongresinde hedefinin bütün milleti birleştirecek bir Meclis olduğunu açıkladı.

23 Temmuz bağımsızlığı ve özgürlüğü elinden alınmak istenen bir milletin en güç engelleri yenme kararı ile birleşmek yolunda ilk - önemli adımı attığı gündür.

23 Temmuz 1919'da Erzurum'da bir okul salonunun küçük ve mütevazi odasında aldıkları kararları bütün dünyaya açıklayan bir avuç yurtseverin cesaretli başkaldırışı, bir gün gelip dünyanın en güçlü devletlerini dize getirecek, 600 yıllık çürümüş Osmanlı saltanatının yerine bağımsız bir Cumhuriyet kuracaktı.

Türkiye zor ve çetin günler yaşıyordu. Emperyalist işgal orduları yurdumuza girmişti ve saltanat Anadolu'da başkaldıran bağımsızlık sesini boğmaya çalışıyordu. Onlar ki, Erzurum Kongresinden sonra Atatürk'ü tutuklatmaya kalkışacaklar, daha sonra da ''saltanat isteriz'

(Devamı sa.6, sü.4'de)

DİSK'e bağlı işyerlerinde bir günlük yas ilan edildi

Kemal Türkler'in öldürülmesi protesto edildi

● Ankara, İstanbul ve İzmir'de Genel-İş üyesi işçiler direniş yaptı.

İŞÇİ SERVİSİ

KEMAL Türkler'in faşistler tarafından öldürülmesi üzerine DİSK dün bir günlük yas ilan etti ve DİSK'e bağlı işyerlerinde işçiler üretimi durdurdular. DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk DİSK'e bağlı işçilerin 21 ilde protesto direnişinde bulunduklarını açıkladı.

Kemal Türkler'in cenaze törenine izin verilmesi için DİSK yetkilileri Sıkıyönetim Komutanlığı ile görüşmelerini sürdürüyorlar.

(Devamı sa.6, sü.6'da)

BAŞYAZI

Barikat

Doğu Perinçek

BARİKAT, bir savunma aracıdır değil mi, fakat bizim Türkiye'de maceracılar tarafından saldırıyı üzerine çekme aracı haline getirilmektedir.

Bir süre önce Ankara Mamak Cezaevinden çıkan bir genç, çok öğretici bir olay anlattı: Bir gün Cezaevinin bahçesinden bir patlama sesi geliyor. Bunun üzerine bazı tutuklular ortaya fırlayıp "Baskın yapacaklar, derhal barikat kuralım" çağrılarında bulunuyorlar. Koğuşlarda ne var ne yok yığılıyor ve barikatlar kuruluyor. Bunun üzerine Cezaevi yönetimi, barikatların derhal kaldırılması için kısa bir süre tanıyor ve barikatları kuranlar gene kendi elleriyle bunları kaldırıyorlar. Ancak olay bu kadarla da bitmiyor. Yüzlerce tutuklu ceza olarak sırayla falakaya götürülüyor. Barikatların kurulmasına ve daha sonra kaldırılmasına önderlik edenler uslu uslu ayakkabılarını ve çoraplarını çıkarıp ayaklarını uzatıyorlar.

(Devamı S.6 Sü. 1'de)

Demokrat muhabirinin cenazesi Merzifon'a gönderildi

İSTANBUL (ÖZEL)

DEMOKRAT gazetesi muhabirlerinden Recai Ünal'ın cenazesi Adli Tıptan alınarak memleketi olan Merzifon'a gönderildi.

Önceki gün Fatih Karagümrük'te faşistler tarafından kaçırılıp, işkence edilerek öldürülen

(Devamı sa.6, sü. 5'te)

Halk-Bayrak fraksiyonları hala çatışıyor

Babrak Karmel, Rus işgalcilerini Brejnev'e şikayet etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

MOSKOVA'da bulunan Batılı gazetecilerin öğrendiklerine göre, Sovyet işgalinden sonra Kabil yönetiminin başına getirilen Babrak Karmel, ülkedeki Sovyet varlığından şikayetçi olmaya başladığını Kremlin yöneticilerine bildirdi. Karmel'in Brejnev'e şimdiye dek üç mektup yazdığını belirten Batılı kaynaklar, Karmel'in özellikle ''hükümet işlerinde'' Sovyet danışmanlarının istenilenden fazla bir rol oynadıklarını'' Moskova'ya bildirdiğini belirttiler.

Bu arada Kremlin'in Kabil yönetimindeki son değişikliklere karşı çıktığı ileri sürülüyor. Moskova, Afganistan Demokratik Halk Partisi içindeki Bayrak-Halk fraksiyonlarının çatışmalarını durdurmak isterken, Babrak Karmel, Amin'in liderliğindeki Halk fraksiyonunun üst se-

(Devamı sa.6, sü. 5'te)

Sansür 72 yıl önce kaldırılmıştı

Bugün Basın Bayramı

● İstanbul Gazeteciler Cemiyeti, terör olayları nedeniyle Basın Bayramını kutlamayacaklarını açıkladı.

İSTANBUL (ÖZEL)

BAŞTA gazeteler olmak üzere, her türlü basın-yayın organı ve tiyatrolar üzerinde uygulanan sansür, 72 yıl önce bugün 2. Meşrutiyetin ilanı sonucu kaldırılmıştı.

2. Abdülhamit'in 31 Ağustos 1876'da tahta geçmesinden kısa bir süre sonra yürürlüğe sokulan sansür yasası gereğince, gazeteler, her türlü basın-yayın organı ve tiyatrolar üzerinde yoğun bir

(Devamı sa.6, sü.6'da)

içten geldiği gibi

NİMET ARZIK

Boylu poslu beş senatör

Sayın İhsan Sabri Çağlayangil'in, televizyonda, "umur görmüş" konuşmasını dinleyince, kıvanç durumuna girdim. Sonra... Kontenjan senatörlerini açıkladı, kara matemlere büründüm, diyebilirim!

– Hepsi için mi?...

– Yooo...bir kez, Sayın Çağlayangil'in bu seçimde, "taksiratının" olmadığını sanırım. Sonra, bizim Beyhan Cenkçi için ne diye gamlanayım. Meslektaşımızdır. Bir şeye daha sevindim: Senatör Beyhan Cenkçi, artık hanımlara, Urfa'nın tepegöz evlerinin gözü gibi, hem tepeden, hem yampiri bakamayacak...

Kutlarım Beyhan Cenkçi, yeni ve ciddi durumunu. Bir de Haluk Bayülken'in doğal senatörlüğünü kutlarım.

Sayın Menteşe, ayıptır söylemesi, anımsamıyorum: Bir zamanlar bakanmış.

Victor Hugo'nun şiirindeki kadın gibiyim. Napoleon'un düşüşünden sonra, Napoli Kralının, sarayda bir davete tantanalı gidişini izliyormuş, kalabalıkta. Çile görmüş, kafasını sallayarak, omuz silkmiş:

"Kralmış... İmparator devrinde nice kral gördüm, ben"....

Biz de işte, nice bakan gördük, anımsayamıyoruz hepsini!...

Sayın Semih Sancar ve Sayın Ferit Melen'e gelince... Vatandaş olarak, "içim kabul etmiyor" demeğe hakkım var mı yok mu?... Haklarımı, bu özgürlük patlamasında, şaşırdım da, ondan soruyorum, olanca masumluğumla!... İnanmıyor musunuz?

Unutmak istediğim bir dönem belleğimde cirit atıyor: 12 Mart....

12 Mart'ı da, bayram seyran olarak kabullenecek halimiz yok ya!

E yok!... Onun için zaten Muhsin Batur'u seçmedik.

MERAK ETTİĞİM ŞEY:

Naim Talu, Başbakanlıktan sonra kontenjan senatörüydü. Bir gün, bir dürüst, yüksek düzeyde biri ona:

– Yok demişti... Yok... Hem Lassa, Sassa, Çimsa, Çimdiksa, Kapitalsa ve bunun gibi Sa'lar manzumesi... Hem senatörlük... Olmaz kardeşim.

Naim Talu, o mutlu emzik çocuğu yüzünü, karşısındakine dikerek sormuştu:

– Ne yaparsınız?...

Yüksek-düzeydeki-dürüst-kişi, oldukça güçlüydü ki, Talu, Çimsa, Sasa, Lasa, Çimdiksa'yı yeğ tutmakta kurtuluşu buldu... Zaten Lasa, Masa, Çimdiksa, her bakımdan daha avantajlıydı...

Şimdi, acaba, Sayın Semih Sancar, aynı, dallı budaklı kuruluşta, yerini doldurmayı sürdürecek mi?....

Bir şeyi daha anımsatıyorum. Eşinin, dostlarına, Akbank'ı kabullendiğinde bir sözünü:

– O işsiz güçsüz kalmıştı. Faal adamdı. Üzüldü, işsiz kalınca.... O arada, ona teklif yapıldı, ısrar edildi, kabul etti....

Hep zaten, teklifler "o arada" yapılır.

Niye, bana yapılmaz ki, bu "o arada" teklifler, bilemem!...

Ama, herhalde, Sayın Sancar, kendiliğinden ayrılır, Lasa, Çimsa, Çimdiksa'dan!... Bir işi olduğuna göre.

Ferit Melen'e gelince...

Cumhurbaşkanlığının son veda davetinde kendisine rastlamıştım:

– Tuhaf bir gazetede çalışıyorsunuz, demişti, yekten ve üst perdeden. Ben de aynı tonda yanıtlamıştım:

– Siz de tuhaf bir partide...

Kendisini, yüreğimin seçkin bir köşesinde taşımadığımı ilan etmişim,

Yaşadıkça ilan etmeye devam edeceğim. O kadar acı anı, şahlanıyor ki, içimde, Ferit Melen aklıma geldiğinde....

Yok, bu kontenjan seçimi, mutlu bir seçim değil bence.

Bu özgürlük fışkırtısında, bunu söylemek vatandaş hakkım mı, özgür vatandaş hakkım.

Neyse, bizim Beyhan Cenkçi, yeni durumunun ciddiyetinden ötürü, güzel hanımlara, Urfa'nın tepegöz evleri gibi gözlerle bakamayacak. Bu da bir kazanç.

Haluk Bayülkem'i ve kendisini tekrar tekrar kutlarım.

– Şaşırdın mı peki bu teveccühe?...

– Yok canım...bir çarka bağlıdır, çünkü teveccüh de:

düşünce dünyası

ÜSS'DE YENİ DÜZENLEME VE BİR ÖNERİ

Zeki Kemal Akgün

ÜSYM Üniversite Seçme Sınavında yeni bazı düzenlemeler getiriliyor. 1981 üniversiteye giriş sınavları iki ayrı kademede yapılacak. Sonuçlar 7 ayrı puan türünde değerlendirilecek. Bu düzenlemelerin amacı sınavda şans faktörünü azaltmak, daha sağlıklı bir eleme yapmak ve farklı üniversite programlarına farklı puan türleri ile öğrenci almak. Bu düzenlemeler yapılırken adayların farklı eğitim kurumlarından, farklı sosyal ve ekonomik yapılardan geldiği gözardı edilmiş. "Liselerdeki eğitim kargaşası, adayların konumları bizi ilgilendirmez, biz bu adaylar içinden iyilerini (en iyi eğitim görmüş olanları) seçeriz" mantığı hakim. Yani "eşitsizliğin sorumlusu biz değiliz" deniyor.

Şurası açıktır ki üniversiteye giriş adlı bunalımın sorumlusu ÜSYM değildir. Bu, Türkiye'deki sosyal ve ekonomik yapının eğitim kurumlarına yansıması sonucu ortaya çıkan bir durumdur. Üniversiteye giriş bunalımını tek başına ele alıp çözmek mümkün değildir. Bu bunalım ancak Türkiye'nin yapısında meydana gelecek köklü değişikliklerle çözülebilir. Ama bu değişiklikler oluncaya kadar eli kolu bağlı kalmamak, en azından eşitsizliği paylaşabilmek için sorumlu çevrelerin yapabileceği bazı düzenlemeler de yok değildir.

Üniversiteye giriş bunalımının çözümü için orta öğretim kurumlarında orta vadede ele alınabilecek düzenlemeler önerilebilir. Bunun yanısıra ÜSYM'ye de bugünkü bunalımı ve eşitsizliği elinden geldiğince topluma eşit bir şekilde dağıtarak bunalımın artmasını yavaşlatıcı yönde katkıda bulunması önerilebilir. ÜSYM yöneticileri şunu görmelidir: Bugün ÜSS'de esas sorun ÜSS'nin iyi bir elek -eleme sınavı- olup olmadığı değildir. Sorun üniversiteye iller arasında korkunç derecede eşitsizlikler olduğudur. Aynı ilin okullarından mezun adaylar arasında da eşitsizlikler uçurum seviyesindedir. Eşit olmayan şartlardan gelen adaylara eşit sorular sorularak sonucu az çok önceden bilinen bir sınav yapılmaktadır. Lise mezunu her adayın üniversiteye alınması mümkün olamayacağına göre var olan eşitsizliği tüm adaylara eşit bir şekilde dağıtmak gerekmektedir. Bunun için en azından iller arasında üniversiteye girmede eşit şans tanınması için aşağıda açıklayacağım sistem önerilebilir.

Tüm Türkiye'de ÜSS "Tek kademeli ve 7 türde ağırlıklı puan" esasına göre yapılır. Daha sonra her ilin 7 ayrı puan türünde ortalaması saptanır. (Örneğin Aydın ilindeki tüm adayların aldığı ağırlıklı fen puanları toplanıp aday sayısına bölündüğünde Aydın ilinin fen puan ortalaması bulunur). Herhangi bir ilin ortalama puanları referans olarak alınır. Daha sonra tüm illerin ortalama puanları bu ilin ortalama puanına eşit hale getirilir.

Örneğin ortalaması, Türkiye ortalamasına yakın bir ili tercih edelim. İçel ilini referans alalım ve 1976 da aldıkları ağırlıklı puanlara göre üç adayın "eşitlenmiş puanlarını" hesaplayalım. Herhangi üç adayın aldıkları ağırlıklı puanlar şöyle olsun: (Bkz. Tablo 1)

Şimdi örnek olarak Tuncelili adayın fen puanını İçel ilini referans kabul ederek eşitlenmiş puana çevirelim. (Bkz. Tablo 2)

Aynı işlemi diğer puanlar için (İçel ili hepsinde referans kalacak) ve diğer adaylar için de uygularsak yukarıdaki üç adayın eşitlenmiş puanları ortaya çıkar. Bunlar aşağıdaki gibi olur:

TABLO: 1

	Fen	Sosyal	Dil	Toplam
Tunceli'den bir aday	380.112	390.211	375.291	373.293
İsparta'dan bir aday	400.001	410.293	408.070	405.091
İstanbul'dan bir aday	450.294	445.371	460.548	452.375

TABLO:2

$$\text{Tuncelili adayın eşitlenmiş Fen puanı} = \frac{\text{Ağırlıklı Fen puanı}}{\text{Tunceli Fen ortalaması}} \times \text{İçel Fen ortalaması}$$

$$'' = \frac{380.112}{325.986} \times 358.422$$

$$'' = 417.931$$

TABLO:3

	Fen	Sosyal	Dil	Toplam
Tuncelili adayın eşitlenmiş puanı	417.931	432.919	411.132	412.284
İspartalı adayın eşitlenmiş puanı	398.196	405.448	409.381	401.780
İstanbullu adayın eşitlenmiş puanı	411.990	406.887	412.319	413.391

Eşitlenmiş puana dönüştürülen puanlar üniversitelere yerleştirilmede esas alınır. Bu uygulama ile üniversiteye girişte her ile eşit şans tanınmış olacaktır. Ama aynı ildeki okullar arasındaki eşitsizliğe bir çözüm getirilemeyecektir. Üniversiteye girişte her ile eşit şans tanınması, geri kalmış illerin yetişmiş (eğitilmiş) insan gücü ihtiyacına da katkıda bulunacaktır.

ÜSYM'nin bu düzenlemesine karşılık üniversite ve akademilerin de kendi bünyelerinde bu yeni durumu gözönüne alan uygulamalara girmesi gerekecek. Yeni düzenleme ile aynı bölüme farklı eğitim seviyelerinden öğrencilerin kaydolması sonucu ortaya yeni bir durum çıkacak. Bir bölüme alınan öğrencilerin bilgi seviyelerindeki farklılıktan dolayı aynı eğitim programını izlemeleri mantık dışı olacak. Bu durumda her bölüm, kabul ettiği öğrencilerin bilgi seviyelerini "Belli bir seviyeye getirdikten sonra" aynı eğitim programını uygulamalıdır. Bunu örnekle daha kolay anlaşılır hale getirelim:

Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Fakültesine 200 öğrenci kabul edilmiş olsun. Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, bu öğrencileri bilgi seviyelerine göre sınıflandıran bir sınav yapmalı; bu sınav sonuçlarına göre 4 yıllık lisans eğitimi için yeterli olanlar eğitime başlamalı, seviyesi yetersiz kabul edilenler seviyelerine göre bir dönemlik (yarım yıl) veya iki dönemlik (bir yıl) yetiştirme sınıflarında okuduktan sonra lisans eğitimine kabul edilmeli. Yetiştirme sınıflarında okuduktan sonra lisans eğitimine kabul edilmeli. Yetiştirme sınıflarının amacı yetersiz öğretim kurumlarından gelen öğrencileri o bölümün programını izleyebilecek seviyeye getirmek olmalıdır.

Bu durumda "yetiştirme sınıfları" üniversite ve akademilere yeni mali yükler getirecektir. İkinci bir sorun da yetersiz liselerden gelen öğrencilerin zaman kaybetmesidir. Üniversite ve akademilere yeni bir yük eklemekle ortaya çıkan zorluklar, bir bunalımı hafifletmek için yapılacak bir düzenlemenin faturası olacaktır. Zaman kaybı ise zaten var olan bir olgudur. ÜSS adayları zaten yıllarını hem de hiç bir şey kazanmaksızın harcamak durumunda kalıyorlar.

Böyle bir uygulama ile geri kalmış bölgelerin liselerinden gelen adayların şansları artacak, gelişmiş bölge liselerinin şansları azalacaktır. Bu da geri kalmış bölgelerin liselerine bir göç başlamasına yol açabilecektir. Böyle bir sonucu önlemek için de son iki (ya da üç) yılını aynı lisede okumayan adaylara bu kuralların uygulanamayacağı, onlara eskiden olduğu gibi ÜSS'den aldıkları ağırlıklı puanın doğrudan geçerli sayılacağı gibi uygulamalar getirilebilir.

Son satırlarda şunu yeniden belirtmenin yararı var: Üniversiteye giriş adlı bunalımı tek başına ele alıp çözmek, ya da bu öneriyle çok büyük haklar kazanmak mümkün değildir. Tüm bunalımların çözümü Türkiye'nin siyasal, toplumsal ve ekonomik yapısında meydana getirilecek köklü değişikliklerle olacaktır.

NOT: Buradaki matematiksel işlemleri ham puanlar esas alınarak yapmak daha sağlıklı olur. Ama elimizde bu konuda veri olmadığından ağırlıklı puanları esas aldık.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Ulukışla Belediye Başkanı Hüseyin Dikmen'e açık mektup

Sayın Hüseyin Dikmen, sizi Ulukışla kamuoyunun dışına taşarak eleştirmek istemem şu taleplerden doğmuştur:

Birinci olarak, geçmişine devrimci siyasetin yön verdiği birinin Belediye Başkanlığı görevine başladıktan sonra nasıl kariyerizme yuvarlandığını, bürokratlaştığını, hatta patronlaştığını göstermek. İkinci olarak da, aradan üç yıl geçmesine rağmen, bu konuda önyargılı davranmadığımızı, daima ilkeli bir tutum aldığımızı, hem size hem de Ulukışla halkına iletmek istiyorum.

Belediye Başkanı olmadan evvel seçim propagandaları döneminde Halkın Yolu dergisinin 40. sayısında başkan seçildiğinizde, uygulayacağınız programı içeren bir röportaj yayınlanmıştı. Program genel olarak devrimci bir içeriğe sahipti. Ama üç yıllık uygulamanızla program karşılaştırıldığında birbirinin tamamen tersi bir durum ortaya çıkmaktadır.

Şöyle diyordunuz:

"Ulukışla halkı genel olarak tarımla uğraşmaktadır. Bu nedenle küçük üreticilerin satış, gübre vb. sorunları önemlidir... Küçük üreticilerin taban fiyatı tespitinde mücadele edeceğim, mücadelelerine katılacağım."

Pazartesi günleri, üretebildiğini şu veya bu ihtiyacını karşılamak için köylerden Ulukışla'ya pazarlamaya gelen küçük üreticilere mal sattırmayarak, sizin istediğiniz fiyattan satmaları yolunda tehdit ederek mi destekleyecektiniz küçük üreticileri? Bizzat kendiniz, bir köylü kadın 350 kuruştan satıyor diye yumurtasını sattırmadınız. Yumurta bakkalda 350 kuruşa satılıyordu. Küçük üretici terazisine, malına el koyarak desteklenmez sanırım?

Devam edelim:

"Yapı kooperatifi, tüketim kooperatifi kurarak konut sorununa ve acil ihtiyaç maddelerinin ucuza elde edilmesine çalışacağım" dediniz.

Kooperatifleri geçelim. Henüz böyle bir şey yok, olmaz da. Çeşitli ihtiyaç maddeleri getirerek halka sattınız. Bu olumluydu, ama getirdiğiniz yağları, tüm bakkalları karşınıza alarak, Belediye Meclisi üyesi bir bakkala sattırdınız. Tüm bakkallara eşit olarak dağıtabilirdiniz. Sigara ve çay satışlarında da eşit dağıtım olduğunu iddia edemezsiniz. Sıradan vatandaşlar iki paket sigara ve yarım kilo çay alabilirken kimileri kilolarca alabiliyorlardı. Bu da nüfusun büyük bir kısmının açıkta kalmasını sağlıyordu. Dahası var: "Belediyenin çalışanlarına örgütlenme hakkını sınırsız tanıyacağım" dediniz.

Maalesef öyle bir örgütlenme hakkı tanıdınız ki, "Filancanın kahvesine gitmeyin" diyerek, 14-15 çalışanı açığa aldınız. CHP delege seçimlerinde işçinizi kendi adayınıza oy vermeyeceği endişesiyle işten atmakla tehdit ederek açık oy kullandırttınız. 23 yıllık bir işçiyi "Oğlun faşistlerle geziyor" diye kovdunuz. Bu düpedüz patron kafasıdır Sayın Dikmen. En son ben de kıyıma uğradım. Hem de ne sebepten: Halkın Sesi eski sahiplerinden Abdülaziz Şenel arkadaşın arsasını satarak yüz binler vuran Avukat Hikmet Denli'nin yolsuzluğunu açığa çıkardığımız için.

Aynı programda şunları da belirtiyordunuz: "Rüşvet, iltimas, stokçuluk gibi halkın çıkarlarına karşı yolsuzlukları engellemeye çalışacak ve onları halka en geniş bir şekilde ilan ve teşhir edeceğim." Sizden önceki Belediye Başkanı ilçenin 2 km. dışındaki bir lokantaya elektrik çekilmesi için lokanta sahibine olumsuz cevaplar veriyor. Aynı adam size de başvurdu ve elektriğe kavuştu. Pazar yerine beton dökme işini müteahhitten alarak, bu işten anlamayan birine verdiniz. O kimsenin açıktan yüklü bir paraya sahip olmasını sağladınız. Ve dökülen betonun bir kısmı toprak oldu. Sümerbank'ın Ulukışla'ya gelmesini konfeksiyon sahibi, şimdiki vekiliniz ve bir manifaturacının baskısıyla engellediğiniz söyleniyor. Daha önceki Belediye Başkanına karşı resmi arabayı keyfi kullanıyor diye propaganda yapıyordunuz. Siz onu yüz misli geçtiniz. Bir insanın özel arabasını bile kullanmayacağı bir şekilde kullanıyorsunuz. Hemen hemen bütün arabalar aynı durumda.

Böyle başkanlık yapılmaz. Zaten yapmıyorsunuz da. Belediyede kimin ne yaptığı belli değil. Belediyenin varlığını sadece işçiler göstermektedir.

Programınızı sonunda bir sloganla bitiriyorsunuz. "Yaşasın halkımızın bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi" diye.

Rus filosunu, Afganistan işgalini, kontrgerilla ve MHP'yi protesto için Aydınlık gazetesine demeç vermediniz. Bu nasıl bağımsızlık ve demokrasiyi savunmak? Kısaca bizler Halkın Yolcusu iken bize önderlik eden, bizi uyaran bir devrimci idiniz. Şimdiki durumunuz ise bizim açımızdan çok üzücü. Bu ise bizi küçük görmenizin, önerilerimize kulak tıkamanızın, kariyerizm ve bürokratlaşmanın doğurduğu bir sonuç. Siz tercih ettiniz.

Yaşar Erdoğan.

Hiç bir sebep gösterilmeden işten çıkarıldık

Bizlere bu vatanın evlatları olduğumuzu göstermek istiyorsanız, aşağıdaki dertlerimize bir kulak verin.

Kartal ve havalisindeki fırınların birleşerek kurdukları EKSAN şirketinde çalışıyoruz. İşçiler işten atıldıkları zaman tazminat yerine daha çok patronların tehdidi ile karşılaşıyoruz. Sendikamız patronların sözünden hiç bir zaman çıkmayan Tek-Gıda-İş Sendikasıdır. Tabii ki, bu sendikaya arkadaşların hiç biri kendi istekleri ile kayıt olmuyorlar, durumu patronlar ayarlıyorlar. Mahkemeler başvurduğumuz zaman yüzde doksan bizi suçlu çıkarıyorlar. Ve dört-beş hatta daha fazla yıl emeği olan arkadaşlar, eli boş kalıyoruz. Bizler yüzde doksan haklı olsak da para yedirdikleri için yine biz kaybediyoruz.

Asıl sorun şu: Bizler bu şirkete bağlı Karadeniz Ekmek Fabrikasında çalışan işçileriz. Bizleri hiç bir sebep göstermeden ve emeğimizin karşılığı verilmeden 12/7/1980 tarihinde işten çıkardılar. Hakkımızı istediğimizde de 'ara da al' dediler ve "Eğer mahkemeye verirseniz sizi aç bırakırız" dediler. Hatta "size dayılık yaparız" diye korkutmaya kalktılar. Biz de sendikaya başvurduk. Sendika bizim elimize bir dilekçe verdi. Bölge Çalışma Müfettişliğine gönderdiler. Burada incelenmesini istemişler dilekçede. Tabii ki sendika hiç bir zaman, patronlara "neden bunların hakkını vermiyorsunuz" demedi.

Altı kişiyiz ne yapacağımızı bilmiyoruz. Bize Kartal sınırları içinde iş vermeyeceklerini söylediler. Toplusözleşmede yazılanların hiç birini vermiyorlar. Tabii ki bu sözleşmeyi patronlar ile sendika kendi arasında yapıyor. Şimdi durumumuzun ne olacağını bekliyoruz. Eğer hakkımızı vermezlerse, perişan oluruz. Neden bu kadar adaletsizlik yapıldığını sayın yetkililerden öğrenmek istiyoruz. Ve hakkımızın verilmesini bekliyoruz. Bu yalnız bizim değil bütün fırın işçilerinin sorunudur.

Saygılarımızla

Bir okuyucu

"Yaşasın Rusya" diyenlere sesleniyorum

Gazetelerden ve televizyondan edindiğim izlenimlerimi aktarmak istiyorum. Benim fikrim şundan ibarettir.

Türkiyemizde bulunan bazı örgütler ve partiler "Yaşasın Sovyetler Birliği" diye slogan atıyorlar, yürüyüş düzenliyorlar. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesini destekliyorlar. Hürriyet gazetesinin 10 Ocak Perşembe günü yayınladığı yazıya göre, bizim Türkiye'mizde, Sovyetler Birliği'ni destekleyen 15 parti var imiş. Onlara somut olarak şunu söyleyebilirim. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a askeri müdahalede bulunduğu günlerde bir köyde camide topladıkları 1100 kişiyi kurşuna dizen Afganlı askerler emri Sovyetlerden aldıklarını açıklamışlar.

Sorarım size bunun sosyalistlikle ne alakası var?

Murtaza Kıvralı

hukukçu gözüyle

ÖZGÜR AYDINER

Yürütme erkinin «maskelisi»

Türkiye'de birçok olumsuzlukların, uygun olmayan davranış ve gelişmelerin meşrulaştırıldığı bir dönemi yaşıyoruz. Adım adım, aşama aşama Türkiye'nin üzerine örtülen kara örtü, doğal yaşama sürecimiz haline dönüştürülmek isteniyor bir bakıma. Bunun böyle gitmeyeceğini kara-örtülü, zorbalık düzenini savunanlar da iyi biliyorlar elbette. Bu yüzdendir ki, giderek artırıyorlar zorbalıklarını, önemli kurumları işlemez duruma getirme uğraşılarını. Tüm düşündükleri, arzuları yapılacak olan ilk seçimlere yıldırılmış, sindirilmiş, pasifize edilmiş bir kamuoyu ile giderek birçok kurumların işlemezliğini de sağlayarak, "seçim üstünlüğü" aldatmacasını yaratmak.

1960, 1965 ve hatta 1970'lerde bile "olağanüstü" olarak nitelendirilebilecek olaylar, durumlar gayet olağan uygulamalarmışçasına değerlendiriliyor. Ülkemiz hiç bir döneminde böylesine keyfi, böylesine çıkara dayalı biçimde yönetilmemişti bence

Devletin varlığını hissettirme adına, yokluğunun belgelendirilmesi anlamına gelecek biçimde maskeli devlet yıkıcılarından yararlanılıyor, kendini devletin valisi sayabilen ilgililer bu "ilginç durumu" operasyonun sırrı olarak açıklayıp, bu olumsuz ve suç işleme işini üstleniyor. Arkasından "örtme" uğraşısı içinde bocalayıp daha anlamsız aşamaya geliniyor. Ya da bir ilin MHP İl Başkanı emrinde beşbin kişinin bulunduğunu, ile gelen herkesi gözleme sürecinden geçirdiklerini, görevini yapmayan 25 polis hakkında soruşturma açtırdığını, kolluğa ait olan koruma ve önleme görevini en güvenilir biçimde kendilerinin yaptığını açıklayabiliyor. Bütün bunlar basında kamuoyunca değerlendiriliyor. Sonunda sanki gayet olağan açıklamalarmış gibi (yazının kaleme alındığı güne değin) büyük bir suskunlukla geçiştirilebiliyor. (Tüm ilgililerin MHP Yozgat İli Başkanının açıklamalarını daha iyi okumalarını dilerdim.)

Bu hafta, devletleştirilen madenlerin eski sahiplerine geri verilmesi kararının nasıl alındığını sormak istiyordum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Esat Kıratlıoğlu'na. Ancak yurdumuz öylesine hızlı ve değişik bir süreci yaşıyor ki, birbirinden önemli binbir türlü sorunlar ardı ardısıra dizildi. Hangi olumsuzluğa, hangi yolsuzluğa, çıkmaz ya da zorbalığa işaret edeceğinin doğru olacağı açıklıktan uzak. Sözün özü nereye el atsanız dertle, sorunla karşılaşıyorsunuz. Kamuoyunun ve Türkiye halkının tüm uyanıklılığına karşın yönetici durumunda bulunanların duyarsızlığı da işin bir başka yönü elbette...

Madenlerin eski sahiplerine geri verilmesi kararının Danıştay Dava Daireler Kurulunca OYBİRLİĞİ ile bozulmasına karşın, en az alınan ve iptal edilen karar kadar önemli olması bakımından, bu kararın alınması yöntemi konusunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Esat Kıratlıoğlu'na sormak istiyorum: Ocak sonlarında Ankara'da başkanlığınızda GİZLİ bir toplantı yapılmış mıdır? Bu toplantıya kimler katılmıştır? Katılanlardan şu sorulara yanıt verilmesi istenmiş midir?

1 - Madenlerin geri verilmesinin sağlanması yasayla mı kararname ile mi yapılacaktır?

2 - Yürütülen işlem iptal edilirse kazanılmış haklar ne olacaktır?

3 - Kararname yolu tercih edilirse, hangi sorumluluklar doğacaktır, bu sorumlular kime yönelik olacaktır? Buna nasıl karşı çıkılabilecektir?

4 - Eğer yeniden iade işlemi başlatılırsa bu işlem Danıştayca iptal edilmesi halinde hukuki durum ne olacaktır?

Bu sorulara ek olması bakımından biz de sayın bakana soruyoruz: Bir gazetemizde yer alan haber doğru mudur? Doğruysa gizli toplantılar, demokrasi ile yönetilen ülkelerde kaçınılmaz birer kurum olan "baskı unsuru" olarak değerlendirilebilir mi?

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O.GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul. Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 25 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad. 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

Baslık yanı 4000 TL. ... st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm ... 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

22340 — 847

Homeyni, oğlunun Başbakan olması önerisini reddetti

● Şah döneminin diplomatlarından Tabatabai Amerika'da öldürüldü.

TAHRAN/WASHİNGTON

İRANLI Lider Ayetullah Homeyni, oğlu Ahmed Homeyni'nin önceki gün Başbakan olarak atanmasını onaylamadı. Homeyni, "Akrabalarından hiç birisinin bu göreve getirilmesinin söz konusu olmadığını" söyledi. İran Radyosu, Devlet Başkanı Ebülhasan Beni Sadr'ın

(Devamı sa. 6. sü. 6'da)

Homeyni, oğlu Ahmet Homeyni'nin Başbakan olmasını reddetti. Fotoğrafta, baba-oğul İslam Cumhuriyeti için oy kullanırken görülüyor.

Perinçek: «İran ve Türkiye'nin kaderi, hiç bir zaman bu kadar birleşmedi»

İSTANBUL (GHA)

TÜRK-İran münasebetleri konusunda Güney Haber Ajansına özel bir demeç veren Türkiye İşçi Köylü Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, Türkiye ile İran'ın bugün aynı kaderi paylaştığını ve her iki ülkenin de kadderlerinin tarihin hiç bir döneminde bu kadar birleşmediğini söyledi.

Perinçek, "Her iki ülke de bir barut fıçısı haline gelen Ortadoğu'dadır, ortak bir geleceğe sahiptirler. Bu bakımdan biz, bu iki yoksul ülkenin çok sıkı bir işbirliği yapmalarının gerektiği inancandayız. Bu iki ülke hem

(Devamı sa.6, sü.3'de)

MHP'nin Ankara ve İstanbul'un gecekondu semtlerindeki terörü arttı

● İstanbul Gaziosmanpaşa'da MHP'liler, Ramazanı bahane edip saldırı düzenliyorlar

● Ankara Cengiz Topel Mahallesinde Alevi-Sünni çatışması yaratmaya çalışıyorlar

İSTANBUL (ÖZEL)

GAZİOSMANPAŞA MHP İlçe Başkanının öldürülmesini bahane eden komandolar semtte terör estirmeye çalışarak çeşitli tertiplere girişiyorlar. Komandolar saldırılarında güvenlik kuvvetlerinden de yardım görüyorlar.

MHP İlçe Başkanının öldürüldüğü gün 10 kişilik bir grup halinde inşaat işçilerinin oturduğu bir kahveye gelen MHP'li komandolar, "Burayı komünistlere mezar yapacağız" dedikten sonra bir işçiyi yaralayarak, güvenlik kuvvetlerinin korunması altında olay yerinden ayrıldılar. Komandoların başını, Eyüp'te Dörtyol'daki MHP binasından gelen ve Fordun Oğlu ve Canavar Ahmet lakabı ile tanınan faşistlerin çektiği tespit edildi.

Ramazan'ın başlamasıyla saldırılarını artıran komandolar, sigara içen ve bir şeyler yiyen yurttaşlara müdahale edip, sigara söndürtüyorlar.

16 Temmuz günü öğleden sonra parktaki inşaat işçilerine sataşan ve sigara söndürten faşistler, işçilerin meydanda çoğalması sonucu geri çekilerek polisi yardıma çağırdılar. Parka gelen iki polis memuru ayakkabı boyacılarının sandıklarını tekmeleyerek, 10-12 yaşındaki çocukları dövdüler. Polisler daha sonra MHP binası önüne gittiler.

(Devamı sa.6, sü. 5'te)

Hollanda'da MHP'ye tepkiler artıyor

"Hollanda Faşizme Karşı Eylem Komitesi" tarafından yayınlanan "Bozkurt ve Yarım Ay" adlı belgesel kitapta gazetemizin MHP hakkındaki yayınlarına büyük ölçüde yer veriliyor. Yukarda kitabın kapağı görülüyor.

Belediye Başkanı, hükümet ve İl Genel Meclisi nezdinde girişimde bulundu

Amsterdam Belediyesi, MHP örgütlerinin kapatılması için harekete geçti

NİYAZİ TERZİ LAHEY'DEN BİLDİRİYOR

HOLLANDA'da faaliyet gösteren MHP'li faşistlerin "Milliyetçi Türk İşçileri Birliği" (MTİB) adlı örgütleri ve ona bağlı şubelerin kapatılması konusu yeniden gündeme geldi. Amsterdam Belediye Başkanı Polak, kendilerinin bu konuda girişimden bulunduklarını açıkladı. MHP'nin Türkiye ve Hollanda'daki faaliyetlerini ele alan ve gazetemizde yayınlanan bazı belgelere dayanan "De Grijze En De Halfe Maan" ("Bozkurt ve Yarım Ay") adlı kitap da uzun hazırlıklar sonucu yayınlandı.

SİYASİ PARTİLER GİRİŞİMİ DESTEKLEYECEK

Amsterdam Belediye Başkanı

(Devamı sa.6, sü.8'de)

"60 yıldır toprak için mücadele ediyoruz"

Çıraklılar 60 yıldır ekip biçtikleri vergisini ödedikleri toprakların toprakağası Salih Çırak'a hangi kanuna dayanılarak verildiğini soruyor. "Eken-biçen biz, vergisini ödeyen biz. 60 yıldır zilliyetimiz var bu köyde. Bu nasıl iştir?" diyorlar. Kaymakamlığın kararı üzerine köyden topluca kalkıp gelen köylüler Özalp Hükümet Konağı önünde görülüyor. (Fotoğraflar: AYDINLIK)

Özalp'ın Çırak köylüleri:

"Künyemiz bile Salih Ağadan soruluyor"

● "60 yıldır ekip biçtiğimiz toprak Özalp Kaymakamının kararıyla toprakağası Salih Çırak'a verildi."

● "Ağa Çırak, önceleri Güven Partiliydi, şimdi ilerici oldu, CHP'li oldu. Oyumuzu bile kendisi atıyor."

SEBAP KARADEMİR (ÖZALP)

ÖZALP'ın Çırak köyü 25-30 hane bir köydür. Nüfus cüzdanlarına bakarsanız TC vatandaşıdır, kanunların himayesi altındadır. Ne var ki, köyün ağası Salih Çırak, uzun yıllar baskı altında tuttuğu köylülere ne topraklarını gönül rahatlığıyla sürebilecekleri bir dirlik vermiştir, ne de köylüler istedikleri partiye oy atabilmişlerdir.

Toprakağası Salih Çırak, Güven Partiliyken, köyün bütünü Güven Partisine oy vermiş, daha doğrusu Salih Çırak bütün köylüler için oy atmış Güven Partisine. Devran dönmüş, rüzgar CHP'ye doğru esmiş, 1977 seçimlerinde Salih Ağa Halk Partili olmuş, köyün oylarını götürmüş CHP'ye vermiş.

Şimdi Çıraklılar, 60 yıldır ekip biçtikleri, vergisini ödedikleri topraklarının ellerinden alınması karşısında ne yapacaklarını

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

Çırak köylüleri kadını erkeğiyle, topraklarının elinden alınmasına karşı topluca Özalp Kaymakamlığı önünde protesto gösterisi yaptılar. Bu toprak da elden giderse, çoluk çocuklarını nasıl geçindireceklerdi?

Meslek Yüksek Okulunda sınav soruları, MHP'lilere önceden veriliyor

● Okulda MHP'li Polis, idare, öğrenci işbirliği nedeniyle diğer öğrencilerin tüm güvenlikleri ortadan kalkmış durumda.

● Sınavlarda MHP'li olmayan öğrencilerin, özellikle de ilerici öğrencilerin kağıtları "kopya çekti" diye alınıyor.

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA Meslek Yüksek Okulunda sınav sorularının MHP'li öğrencilere önceden verildiği ve hangi sınıfta olursa olsun hepsinin aynı sınıfta sınava alındığı öğrenildi. Kadrolu öğretmen olmayan MHP'lilerin nezaretinde yapılan sınavlarda MHP'li öğrencilerin yanlış cevaplarının düzeltildiği ve tamamlandığı belirtildi.

Okulda MHP'li idare-polis-öğrenci işbirliğinin sürdürülmesi ne-

(Devamı sa.6, sü.3'de)

BM Genel Kurulunda ABD'nin Ortadoğu politikası şiddetle eleştirildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

FİLİSTİN Hakları Komisyonu tarafından olağanüstü toplantıya çağırılan BM Genel Kurulunda ABD şiddetle eleştirildi. Toplantıda söz alan çeşitli Arap ülkesi temsilcileri ABD'nin Ortadoğu'da izlediği siyasetin Arap ülkeleriyle ABD arasında bir çatışmayı kaçınılmaz hale getirdiğini belirttiler. Filistin halkına kendi kaderini tayin hakkının tanınmasını talep ettiler.

Bu arada toplantıda sözalan FKÖ Siyasi Bürosu Başkanı Faruk Kaddumi, bugüne kadar gelen ABD hükümetlerinin İsrail yanlısı bir tutum izlediklerini,

(Devamı sa. 6. sü. 2'de)

Muhalefet, Thatcher hükümeti hakkında gensoru önergesi verecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İNGİLTERE'de işsiz sayısının 1.9 milyona ulaşması üzerine, muhalefetteki İşçi Partisi, Thatcher hükümetine karşı gensoru verilmesini kararlaştırdı. 1936'dan bu yana işsiz sayısının bu kadar artmadığı İngiltere'de yıl sonuna kadar işsizlerin 2 milyona varması bekleniyor. Yüzde 17'yi bulan işsizlik özellikle Galler ve İskoçya'yı etkiliyor.

Bu konunun Avam Kamarasında gürültülü geçen görüşmele-

(Devamı sa.6, sü.2'de)

Daha kolay mezun olmalarını sağlamak amacıyla

Gazi Eğitimin cinayet sanığı faşistleri, başka okullara nakledildi

ANKARA (ÖZEL)

ÇEŞİTLİ cinayetlere karışmış, birçok kişiyi yaralamış komandolara okuma hakkı tanıyan Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, şimdi de mezun olmaları için Ankara dışında "emin" eğitim enstitülerine nakil olmalarını sağlıyor.

Daha önceden bütün bölüm müdür yardımcılarının imza yetkileri alındığı için, nakil işlemleri Müdür Halil İbrahim Yaprak tarafından yürütülüyor. Nakledilenlerden Almanca Bölümü 1.sınıf öğrencisi İrfan Yaman, Niyazi Altunya'yı kurşunla yaralayan Müzik Bölümü

(Devamı sa.6, sü. 5'te)

İstanbul ve Elazığ'da iki polis öldürüldü

HABER MERKEZİ

İstanbul Bakırköy'de Toplum Zabıta Müdürlüğünde görevli polis memuru Bayram Yılmaz önceki gün Bakırköy'de görevine giderken kimliği bilinmeyen iki kişinin silahlı saldırısı sonucu öldü. İstanbul Emniyet Müdürlüğü yaptığı açıklamada saldırganların Kocasinan yönünde kaçtıklarını ve olay yerinde iki adet 9 mm çapında kovan ele geçirildiğini bildirdi.

ADANA'DA

Adana MHP Gençlik Kolları eski sekreteri, DSİ 6. Bölge Müdürlüğü İdari Servis Şefi Baki Baltacı, Kuruköprü meydanında silahlı saldırı sonucu öldü.

(Devamı sa.6, sü.6'da)

Tarhan'ın mahkeme kararını dinlememesi üzerine

Hadi İlbaş, Köy-Koop yönetimini devralmak için İcraya başvurdu

● Tarhan yönetimi Köy-Koop Genel Merkezinin kapılarını sıkı sıkıya kapatarak içeriye kimseyi sokmuyor.

● Tarhan yönetiminin bir kısım evrakı yoketmeye çalıştığı öğrenildi.

ANKARA (ÖZEL)

KÖY-Koop'ta Nedim Tarhan yönetimi, Ankara Asliye Birinci Ticaret Mahkemesinin yönetimi Hadi İlbaş ve arkadaşlarına devretme kararına uymuyor. Bunun üzerine yönetimi devralması gereken Hadi İlbaş ve arkadaşlarının İcra'ya başvurdukları öğrenildi.

Yönetimi devretmeyen Nedim Tarhan ve arkadaşlarının, Köy-Koop'un kapılarını sıkı sıkıya kapattıkları ve içeriye kimseyi sokmadıkları bildirildi. Öte yandan Tarhan yönetiminin bazı evrakları kaçırmaya ve yoketmeye çalıştığı da alınan haberler arasında.

Öte yandan Tarhan'ın Birliklere telgraf çekerek görev başında olduklarını ve mahkeme kararına itiraz ettiklerini duyurduğu öğrenildi.

Bolivya'da maden işçilerinin direnişi sürüyor

LA PAZ (AA)

GEÇEN hafta işbaşına geçen askeri cuntaya karşı Bolivyalı maden işçilerinin, bölgelerine yönelecek herhangi bir askeri harekata karşı hazır bekledikleri bildirildi.

Başkent La Paz'da, gece sokağa çıkma yasağına karşın, ateş seslerinin de duyulduğu, bununla birlikte askerlerin sivil muhalefeti "bastırdığı" ileri sürüldü.

Bu arada, darbeyi gerçekleştiren General Luis Garcia Meza Başkanlığındaki yeni yönetimin Başkanlık Sarayına yerleştikleri bildirildi.

Öte yandan BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim, Bolivyalı yetkililere bir çağrı yaparak, yargılamadan verilen idam cezalarının infazının durdurulmasını istedi.

örse çekiç

Gülay Göktürk

24 Temmuz

24 Temmuz bayram mıdır, yas mıdır?

Her yıl bugünlerde böyle bir tartışmaya tanık oluyoruz. Kimi sendikalar bugünü işçi sınıfı için "kara gün" ilan ederken, kimileri de özüne sahip çıkmayı bir kenara bırakıp tantanalı demeçlerle geçiştiriyor.

Bugünlerde yine aynı tartışmalar sürüyor. Bazı sendikalar 24 Temmuzla ilgili açıklamalar yapıyorlar. İstanbul DYF-İş, 24 Temmuzun işçi bayramı olarak kutlanmasına karşı çıktığını açıklıyor, DİSK her zamanki horlayan tutumunu sürdürüyor, Türk-İş de yine geleneksel törenlerinden birine hazırlanıyor.

Sendikalar böyle birbirleriyle didişmeye tartışmayla zaman öldürmeye davam ededursun, hükümet almış başını gidiyor. Bu gidişle yakında ortada, anılacak, kutlanacak bir şey kalmayacak.

Nedir 24 Temmuzun önemi, anlamı?

24 Temmuz, işçi sınıfının toplusözleşme , sendika ve grev hakkını yasal olarak elde edişinin yıldönümüdür. 17 yıl önce bugün, 274 ve 275 sayılı yasalar Parlamentoda kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.

Aradan geçen 17 yıla baktığımızda, işçi sınıfının bu temel haklarına yönelen saldırıların hiç bugünlerdeki kadar ciddi olmadığını, bu hakları korumak için mücadele etmenin bu kadar acil bir görev haline gelmediğini görüyoruz.

Evet, son ayların tozu dumana katan anarşi bulutu arkasında ve kan denizi ortasında, 24 Temmuz 1963'ün kazançları sessiz sedasız bir şekilde katlediliyor. Anarşi ve terör arttıkça tezgahlanan plan daha da cesur bir şekilde uygulamaya sokuluyor. Siyasi kargaşa yükseldikçe, cesaret ertıyor. 63 öncesine dönmenin hayali içinde yaşayanlara gün doğuyor. Gazeteler, her gün yeni bir genelgenin, yasa tasarısının ve kısıtlamanın haberini veriyor:

Başbakanlık bir genelge yayınlıyor ve kamu kesimindeki toplusözleşmelere ek mali yükler getiren ek protokollerin yapılmasını yasakladığını ilan ediyor. Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulu denilen kurul, ilkelerini ilan ediyor: "Kıdem tazminatları 30 günden yukarı yükseltilmeyecek. Çalışma saatleri düşürülmeyecek, ücretler şu kadarın üstüne yükseltilmeyecek" Peki nerde kaldı toplu pazarlık sistemi?

Turgut Özal, özel kesim işverenlerine bir mektup gönderip şartlarını dikte ettiriyor: "Aman sakın, şu şartların üstünde toplusözleşme imza etmeyesiniz.". Hani ne oldu özgür toplusözleşme düzenine?

Çalışma Bakanlığı, ideolojik amaçlı grevleri yasaklayacak bir yasa tasarısı hazırladıklarından sözediyor. Hazırlanan Olağanüstü Hal Yasa Tasarısı hazırladıklarından sözediyor. Hazırlanan Olağanüstü Hal Yasası ile grev hakkı daha da kısıtlanıyor.

Bakanlar Kurulu 6-7 ayda 30'u aşkın grevi erteliyor. Grev ertelemeleri ilk defa bu kadar yüksek bir noktaya ulaşıyor. Diş macunu fabrikalarında "milli güvenlik" gerekçesi ile grev ertelendiğini duyuyoruz. Ne oldu grev silahına?

Sendikalar Yasası da topun ağzında. Her işkolunda tek sendika, tek konfederasyon propagandası gittikçe yaygınlaşıyor. Faşist sendikacılık özlemleri kabarıyor. Sendikaların idari ve mali denetimi gündeme geliyor. İşyeri sözleşmeleri yok edilmek isteniyor.

Ve işin asıl acısı, bütün bunlar gözler önünde cereyan ederken ne kamuoyundan, ne sendikalardan ne de tabandan ciddi bir ses, ciddi bir karşı koyuş gelmiyor. Türk-İş yönetimi, kabuğuna çekilmiş, kitlesinden uzak, boyuna demeç veriyor: "Kazanılmış işçi haklarından geri bir adım atılmayacaktır." Ama bir yandan da habire geri adımlar atıyor. Toplu Sözleşme Koordinasyon Kurulunun karşısına kuzu kuzu oturmuş, serbest pazarlık düzeninin yokedilişini izliyor. DİSK derseniz, bu vahim gelişmelere karşı somut mücadeleler planlamayı, somut hedefli gerçekçi, eylemler koymayı bir yana bırakmış, afakî işlerle uğraşıyor. Sözkonusu yasa tasarılarını ya da genelgeleri engelleyici bir girişimde bulunmak gibi "önemsiz" işler yerine, "büyük siyasi" hedefler uğruna mücadeleyi tercih ediyor. Sonra "büyük siyasi" mücadeleleri yüzüne gözüne bulaştırıp, o "küçük" "önemsiz" demokratik ve ekonomik haklar için mücadeleyi de sabote etmiş oluyor. Kalkıştığı işler, hükümetin saldırılarını geriletmek bir yana, işçi düşmanı güçlere yeni saldırılar için kapı açmaktan başka bir işe yaramıyor.

Konfederasyonların bu durumu, tek tek sendikaların ve bu sendikaların tabanındaki işçilerin sorumluluğunu daha ağırlaştırıyor. Daha büyük görevler, daha ciddi sorumluluklar yüklüyor.

Bu şartlarda, hangi konfederasyona üye olursa olsun, bütün işçiler, bütün sendikacılar şu soruyla karşı karşıya kalıyor. Hükümetin bu saldırıları karşısında sessiz kalmaya, yöneticilerimizin ağzının içine bakmaya devam edecek miyiz? Yoksa, harekete geçecek, konfederasyonumuzu da harekete geçmeye zorlayacak ve gücümüzü ortaya koyacak mıyız? 1960 Anayasasının göz göre göre rafa kaldırılmasına, en temel haklarımızın yokedilmesine gözyumacak mıyız, yoksa kanla canla kazandığımız demokratik mevzilerimizi korumasını bilecek miyiz?

İşçi sınıfı ve işçiden yana bütün sendikacılar bu sorulara olumlu cevap vermek zorundadır. Çünkü mesele basit bir gerileme, basit bir başarısızlık değil, hayat memat meselesidir.

1980'in 24 Temmuzunda kazanılmış mevzilerin korunması görevi, sınıfın karşısına dikilmiş en temel görevdir. Bu görevi hakkıyla omuzlayıp, bu zor günlerde sınıfın önünde yer alanlar, işçi davasının gelecek günlerinde de varolma hakkını kazanacaklardır. Bu sınavdan başarısızlıkla çıkanlar, sınıfı yaya bırakanlar ise bunun hesabını mutlaka verecek bu uzun yürüyüşte kendileri yaya kalacaktır.

1939 sovyet-alman paktı 1

HARRY POLLIT OLAYI VE TÜRKİYE DEVRİMCİLERİNİN TUTUMU

M. HALİM SPATAR

- 1935 yılında alınan Almanya ve Nazilere karşı cephe siyaseti, birçok ülkede komünist ve sosyalist partiler arasında yakınlaşmaya yol açmıştı

Sovyet-Alman Saldırmazlık Paktı, anti-faşist cephe çalışmalarına darbe vurdu

Sovyetlerin bu paktı hangi zorunluluk ve nedenlerle imzaladığı tartışılabilir. Ancak bu paktın ardından bütün dünyada komünist ve ilerici çevrelerde büyük bir sarsıntı ve şaşkınlık ortaya çıktı. Karamsarlık ve düş kırıklığı egemen oldu.

Molotov 1939 yılında Sovyet-Alman Paktını imzalıyor. Arkada Stalin ve Alman Dışişleri bakanı Ribbentrop görülüyor.

NİYAZİ Terzi arkadaşımızın Aydınlık'ta yayınlanan "İkinci Dünya Savaşında Komünist Partiler" başlıklı incelemesinin 12 Temmuz günlü "Faşizme Karşı Birleşik Cephe Politikasının Reddi" bölümünde yer alan bazı bilgi ve değerlendirmeler üzerinde durmak istiyorum. Bunlardan birincisi, Büyük Britanya Komünist Partisi Genel Sekreteri Harry Pollitt'in Komintern "üyeliğinden ihraç edilmesi" konusudur. Niyazi Terzi arkadaşın yazısında, Komintern'in 1939 yılında "Faşizme Karşı Birleşik Cephe" çizgisini reddederek Hitler faşizmini baş düşman olmaktan çıkarmasına karşı koyan tek kişinin, Harry Pollitt olduğu ve kendisinin Komintern "üyeliği"nden "ihraç edildiği" söylenmektedir.

POLLİTT KOMİNTERN'DEN DE, BÜYÜK BRİTANYA KOMÜNİST PARTİSİNDEN DE "İHRAÇ" EDİLMEMİŞTİR

HARRY Pollitt'in Komintern "üyeliği"nden ihracı gibi bir deyiş kullanmak yerinde değildir. Komintern'e üye olanlar, komünist partilerdir, kişiler değil. Nitekim, Türkiye Komünist Partisinin 1926 Programının 1. maddesinde "Türkiye Komünist Partisinin Komünist Enternasyonalin bir şubesi olduğu" yazılıdır. (AYDINLIK dergisi sayı 69) Dolayısıyla, biçimsel açıdan, Harry Pollitt'in Komünist Enternasyonal'den "ihracı" söz konusu olamaz.

Kaldı ki, Harry Pollitt, Büyük Britanya Komünist Partisinden de (BBKP) ihraç edilmemiştir. Pollitt, Britanya proletaryasının seçkin ve değerli bir önderiydi; böyle birini bir "parti haini" olarak "ihraç" etmek çok büyük yankılara ve çalkantılara neden olurdu. Olay, benim saptayabildiğim kadarıyla, başka türlü gelişmiştir.

NAZİ-SOVYET PAKTININ KOMÜNİST PARTİLERDE NEDEN OLDUĞU ÇALKANTI

KOMÜNİST Enternasyonal'in 1935 yılındaki Yedinci Dünya Kongresinde, komünist partilerin o güne kadar izledikleri sekter siyaseti düzelten ve faşizme karşı birleşik cephe taktiklerinin geliştirilmesine olanak veren önemli kararlar alınmıştı. Bunların sonucu olarak bazı Avrupa ülkelerinde, özellikle Fransa'da komünist ve sosyalist partiler arasında bir yakınlaşma sağlanmış, Halk Cephesi gerçekleşmişti. Ne var ki, 23-24 Ağustos 1939'da imzalanan Sovyet-Alman Saldırmazlık Paktı, anti-faşist güç birliğini oluşturma yolundaki bu çabaları fena halde sarstı.

Sovyetlerin bu Paktı hangi zorunluk ve nedenlerle imzaladıkları tartışılabilir. Konumuz olmadığı için bunun üstünde durmayacağız. Ama bu Paktın ardından bütün dünyadaki komünist partilerde ve ilerici çevrelerde büyük bir sarsıntı ve şaşkınlık ortaya çıktı. Karamsarlık, düş kırıklığı egemen oldu, partilerden büyük ölçüde istifalar birbirini izledi. Anti-faşist mücadele ve cephe oluşturma çabaları bundan zarar gördü.

FRANSIZ KOMÜNİST PARTİSİNDE GELİŞMELER

BAŞLANGIÇTA Pakt, desteklenmekle birlikte, 1935 çizgisine daha uygun değerlendirmeler yapılıyordu. Sözgelimi, Fransız Komünist Partisinin değerli ve emektar üyesi Marcel Cachin, Fransız Başbakanı Blum'a şunları yazmıştı: "Fransız Komünist Partisi, Hitler'in Fransa'ya savaş ilan etmesi halinde, en ön safında komünistler olmak üzere tüm Fransa halkını karşısında bulacağını, Fransa'nın sınırlarını korumak üzere hükümetçe alınmış önlemleri onayladığımızı, Fransız Komünist Partisinin ülkenin savunulması bakımından bu denli zorunlu olan birliğe zarar verebilecek hiç bir harekette bulunmayacağını belirtir."

Fransız Temsilciler Meclisindeki Komünist Grup, savaş kredilerinin lehinde oy kullandı, topyekün seferberliği onayladı. Grubun yayınladığı bildiride "Bütün komünistlerin Nazi faşizmine karşı direnmek, özgürlüğü, ulusal bağımsızlığı, demokratik ilkeleri ve uygarlığı savunmak konusundaki sarsılmaz iradesi" dile getiriliyor, "Nazi faşizminin saldırısı karşısında demokrasinin ve Fransa'nın en iyi savunucuları komünistler olacaktır" deniyordu.

Gene de Pakt, büyük kopmalara neden oldu. 72 Komünist Milletvekilinin 21'i istifa etti. Aralarında Julien Benda ve Paul Nizan da olmak üzere çok sayıda aydın partiden ayrıldı. 24 Ağustosta CGT Yürütme Kurulu, 8'e karşı 2 çekimser ve 18 oyla Sovyet-Alman Saldırmazlık Paktını kınayan bir karar kabul etti.

BÜYÜK BRİTANYA KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ İÇİNDEKİ ÇALKANTILI DURUM

BUNA benzer bir durum, Büyük Britanya Komünist Partisi (BBKP) Merkez Komitesi içinde de ortaya çıktı. Pakttan hemen sonra, BBKP çevrelerinde bu paktın "Büyük Britanya ile Fransa'nın durumunu son derece kolaylaştırmakta olduğu" sonucuna varıyordu.

BBKP'ye göre Pakt, bu devletlerin güçlerini serbest bırakmakta, böylece Avrupa'daki saldırganlara karşı daha iyi direnme olanağını sağlamaktaydı. Eğer Büyük Britanya hükümeti Hitler'e karşı durursa, bunu sağlayan Moskova'nın saldırmazlık paktı olacaktır. BBKP Merkez Komitesi üyelerinden J. R.Campbell, savaş patlak verdiği taktirde, Britanya halkının faşizmin tam yenilgisini sağlamak üzere dövüşmesi gerektiğini, Britanya halkının Nazi barış önerilerini reddedip, sonuna kadar savaşacağını yazmıştı. BBKP Genel Sekreteri Harry Pollitt de "Savaş Nasıl Kazanılır" konulu bir broşür yayınlamıştı.

Eylül ayında Sovyetler Birliğinin ve KEYK'nın tutumu değişti. Nazi Almanyasına yapılan saldırılar giderek kesildi. İngiltere baş düşman olarak saldırı hedefi haline geldi. Bu arada, 2 Eylülde BBKP bir deklarasyon yayınlamış, İngiltere işçi sınıfını Nazilere karşı anti-faşist ve haklı savaşa çağırmıştı.

YARIN: KOMİNTERN'İN DURUM DEĞERLENDİRMESİ VE ŞEFİK HÜSNÜ

YURT HABERLERİ YURT HABERLERİ

Akbank, Uzunköprü'de kaçak inşaat yapıyor

ADNAN GÜNDÜZ (UZUNKÖPRÜ)

Uzunköprü'de Akbank tarafından yapılan inşaatın kaçak olduğu iddia ediliyor. Mahkeme konusu olan 35 pafta 107 ada ve 2 nolu arsada başlatılan inşaat Uzunköprü'de günün konusu durumunda.

Edindiğimiz bilgiye göre, Rum Lambo'dan metruk olan ve hazineye geçen, ancak daha sonra hazine tarafından göçmen Hüseyin efendiye tahsis edilen arsa 1955 yılında Eşref Karataş adlı bir yurttaşa 230 metrekare olarak satılmıştı. Bu konuda Tapu memurlarından Muzaffer Uğur ve Tapu Azası Rasim Mıhlayan imzalarıyla arsanın 1931 yılında Hüseyin efendiye verildiğine dair Uzunköprü Tapu Memurluğunda resmi belgeler bulunuyor.

Ancak Sıtkı Erbil adlı bir şahıs arsanın kendisine ait olduğunu öne sürerek Akbank'a satış yapınca, gerçek hak sahibi Eşref Karataş noter aracılığıyla Akbank'ı uyardı ve inşaatın durdurulmasını istedi.

Bu arada Sıtkı Erbil'in 1972 Nisanında sözkonusu arsanın üzerinde bulunan dükkanların tamamının yanmasına neden olan bir yangın çıkartmış ve mahkeme tarafından 25 bin 600 lira tazminat ödemeye mahkum edilmişti. Ancak, Uzunköprü Tapu Kadastro Memurluğunun "Menkulün metruk olmadığı" iddiasıyla sözkonusu arsayı Sıtkı Erbil adına tahsis etmesi de araştırılması gereken bir konu.

Gercek hak sahibi olduğunu söyleyen Eşref Karataş, Akbank'ın daha önce Muğla ve Kayseri'de bu tür inşaatlar yaptırdığına dikkat çekerek hakkını çiğnetmeyeceğini belirtiyor.

Mersin'de bir memur, ağır yük taşıttırıldığı için çocuğunu düşürdü

MERSİN (ÖZEL)

Tarsus Vergi Dairesinde çalışan Nedime Karakoç adlı bir memure kendisine ağır yükler taşıttırıldığı için çocuğunu düşürdü.

Tarsus Kızılırmak Vergi Dairesinin Kozacıoğlu pasajına taşınması işleminde kadın-erkek bütün memurlar çalıştırıldılar. Kızılırmak Vergi Dairesi Müdür Vekili Bilal Özdemir ağır yük taşıttırınca, Nedime Karakoç adlı memure, çocuğunu düşürdü. Bilal Özdemir'in ayrıca memurları mesai fazlası çalıştırması da tepki yaratıyor.

GÜNDEM dışı

Aile bütçenizi düzeltmek istemez misiniz?

Ülke ekonomisine katkıda bulunmak, bu arada aile bütçesini de düzeltip, sosyal huzur ve güven içinde yaşamak ister misiniz? Kim istemez, hele bu hayat pahalılığında... O zaman hemen almanız gereken tedbirleri bir bir sıralayalım:

1- Kemerlerinizi iyice sıkınız.

2- Mevcut pahalılığı kabul edip, yaşamınızı bu duruma uydurun,

3- Ailenizde çalışabilecek kim varsa işe sokun. Böylelikle evinize giren para artacakçtır.

4- Yemenizden, içmenizden, giyinmenizden, gezmenizden kısıntı yapın.

5- Her şeyin en iyisini tüketmek ve kullanmak hevesinden vazgeçin, en ekonomik yollardan geçinmeye bakın...

İşte size hem ülke ekonomisine katkıda bulunurken, bir yandan da aile bütçesini düzeltmeniz için 5 parlak teklif...

Şimdi hemen;

— "Kemerlerde zaten sıkacak delik kalmadı",

—"Yaşamımızı biz uydurmadan, pahalılık bizi uyduruverdi",

— "Sen iş bul da çalışması bizden, bizim oğlan üniversite mezunu bir yıldır işsiz",

— "Pazara bile çıkamaz olduk, ne yemeği? Bir rakımız vardı, o da hayal oldu... Üç senedir aynı elbiseyi giyiyoruz zaten, ayakkabılar dersen ikinci pençeyi de yedi... Gezme mi? Kardeşim biz niyetlensek bile, hem kese hem de sokaklardaki zorbalar onu çoktan yasakladılar bile"

— "Ekonomik geçinme yolunu gelin de bizim hanımdan öğrenin, vallahi hepimiz ev ekonomisti olduk çıktık" vs... gibi cevaplar vererek bize de kızabilirsiniz.

Hemen söyleyelim, bu 5 parlak teklif bize ait değil, bir haber ajansının bildirdiğine göre ismi lazım değil bir Bakanımıza ait... Bizden sizlere iletmesi, uymak veya uymamak sizin elinizde.

GEDİK

MHP Genel Sekreteri Gültekin,

"MHP'lilerin olay yarattığı söyleniyor, oysa...

Cezaevine girenler MHP'liler değil" buyurmuş.

Doğru;

MHP'liler cezaevine değil, 'Taşmedrese'ye giriyor.

Hatırlayacaksınız;

MHP'lilerin dilinde hapishanenin adı

'Taşmedrese'...

Bir mahkeme celsesi

Anarşi, ekonomik buhran derken bir başka olay gözden kaçıyor... O da büyük bir yozlaşma ve ahlaki çöküşün toplumumuzu alttan alta kemirmeye başladığı. Artık bazı şeyler neredeyse reklam vasıtası yapıldı. Bülent Ersoy hakkında yaratılan hava ile neredeyse ahlaksızlığın reklamının yapıldığını düşünüyor insan ister istemez...

Bülent Ersoy bir dergiye yaptığı açıklamada kendisine özenen gençlere, "Sakın bana özenmeyin, benim servetim ve ünüm var, o yüzden bana bir şey olmuyor, ama sizler için çok kötü olur" diye öğütlerde bulunmuş.

Gerçekten Ersoy'a dokunan yok... Ama madalyonun öteki yüzü tam bir facia. Öyle batakhaneler türedi ki; artık kadın kılığına sokulmuş küçücük çocuklar satılıyor. Yetkililer açıklıyor bunu.

Geçenlerde İstanbul'da bir ağır ceza mahkmesinde görülen dava ibret vericiydi. Sanık yerinde genç bir çocuk oturuyordu. Suçu cinayet işlemek. Salon da oldukça kalabalıktı. Dinleyenlerin arasında kadınlar, hatta küçücük çocuklar göze çarpıyordu. Sanık ifade verdi; evine giderken iki kişi kendisini soymak istemiş kaçmış. Peşini bırakmamışlar saldırmışlar. O da kendisini savunmak için bıçağını çekmiş ve yaralamış... Sonra bir kadın tanık olarak mahkemeye çağrıldı. Sanığın ifadesini hemen hemen aynen tekrarladı. Ondan sonra biraz da acayip görünümlü bir şahıs geldi tanık yerine... Onun olaylardan haberi yoktu, bir şey görmemişti. Mahkeme bu minval üzere giderken ve izleyenler de neredeyse sanık yerinde oturan gence karşı acıma duygularının oluşmaya başladığı sırada çağrılan bir tanıkla işin rengi değişiverdi. Çağrılan yeni tanık öldürülen şahsın arkadaşıymış. Yeni tanık açık açık anlatmaya başladı. Biraz önceki garip hareketli şahıs meğer homoseksüelmiş... O gün evine gitmişler, misafirimiz var diyerek onları kabul etmemiş. Bu sırada sanık yerindeki genç gelmiş. Haydi bıçaklar çekilmiş. Sonuç bir ölü... Sonra biraz önceki acayip hareketli tanık tekrar çağrıldı. Tanık geldi... Da da sonra mahkeme tutanaklarına şöyle ifadeler geçiyordu: 'Evet efendim homoseksüelim", "Arkadaşım da öyledir"... "Arkadaşım, 50 yaşındadır", 'Evet efendim, zaman zaman gelirlerdi evimize"...

Mahkeme kapısının önünde bir kısmının ifade veren tanığın yakını oldukları anlaşılan kadınlar çoğunluktaydı. Tanık hakkında ileri sürülen iddialardan birisi de randevuevi işlettiği şeklindeydi. Bir de küçücük çocuklar vardı. Salonda, salonun önünde.. Çoğu izleyicinin ve Mahkeme Başkanının da gözüne bile çarpmadı bu çocuklar. Gözleri kocaman kocaman açılmış, ifadeleri dinliyorlardı. Kimlerin yakınlarıydı. Bazıları kadınların yanındaydı. İzlediler duruşmayı.

Soyulma iddiasıyla başlayıp böyle bir noktaya varan duruşmanın sonunda arkadaşı öldürülen tanıkla, randevuevi işlettiği söylenen öteki tanık etraflarında arkadaşları ile birlikte birbirlerine uzaktan düşmanca bakışlar atarak salondan çıkıyorlardı...

Ya o çocuklar... Ya bütün duruşmayı gözlerini kocaman kocaman açarak dinleyen çocuklar... Ne anlamışlardı, ne dinlemişlerdi? Belki de bazıları şimdiden sanık yerinde oturan gencin yerini almaya adaydılar... Bunu anladılar mı dersiniz? Anladılarsa böyle bir kaderi kabul ettiler mi? Siz bu çocukların böylesine bir kadere mahkum edilmesini kabul ediyor musunuz?

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

Sınav nakli yoluyla mezuniyet

CHP dönemindeki 1.5 yıllık hızlandırılmış eğitimle ilgili olarak Demirel, "40 günde patates bile yetişmez, bunlar öğretmen yetiştiriyorlar" demişti.

Anlaşılan aradan geçen zaman zarfında formülünü bulmuşlar, öğretmen yetiştirmekte CHP'den de hızlı davranıyorlar. Milli Eğitim Bakanlığı, Gazi Eğitim Enstitüsünden 6 haftada "öğretmen" mezun etmenin hazırlıkları içinde bulunuyor.

Gazi Eğitimde 70 müdür yardımcısının imza yetkisinin kaldırıldığını Aydınlık'ta okumuşsunuzdur. Bunun anlamı, bu okulda yapılan çeşitli kanunsuzluklar hakkında tutulan dosyaların resmiyet kazanmasını önlemek. Aslında müdürün imza yetkisini kaldırmak gibi yasal bir hakkı da var. Ama adam o kadar hızlı ki, yasal hakkı olmadığı halde, doğrudan Maliyeye bağlı Tahakkuk Müdür Yardımcısının yetkisini de o arada kaldırıveriyor.

Bunlar Gazi Eğitimde dönen dolapların bir kısmı.

Bizim üstünde durmak istediğimiz asıl konu, şu altı haftada öğretmen mezun etme meselesi.

Daha önce okulu boykot edip gitmedikleri için belge alan bir kısım öğrencilere, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yeniden hak tanınıyor. 8 hafta kurs görecekler ve sınavlara girecekler. Bunların çoğu MHP militanı, aralarında çeşitli suçlara karışmış olanlar bile var.

Kurslara girmiyorlar, girseler de ders dinlemiyorlar. Öğretmenlere "sen ne anlatıyorsun, biz buraya okumaya gelmedik, mezun olmaya geldik" diyorlar. Derste not tutanlara "Nasıl olsa bizi mezun edecekler" diye engel oluyorlar. MHP Genel Merkezinde panoya "25 Eylülde mezun olacaksınız" şeklinde yazı asıldığını söylüyorlar. Öğretmenleri tehdit ediyorlar, "Bekleyin, buraya yakında öğretmen olarak biz geleceğiz" diyorlar.

Kurslar 28 Temmuzda bitecek ve aynı tarihte sınavlar başlayacak.

Bu arada Milli Eğitim Bakanlığından okula bir genelge geliyor.

Bakanın da "uygundur" diye tasdik ettiği genelgede, bu öğrencilerden "Dileyenlerin bütünleme sınavlarında, yaz dönemi sınavlarında kaç dersten başarısız olduklarına bakılmaksızın bir üst sınıfın sınavları ile alt sınıflardan başarısız oldukları derslerin sınavlarına girebileceklerdir" deniliyor.

Genelgenin tercümesi, bu kişilerin yaz ve güz döneminde üç sınıfın birden sınavlarına girerek mezun edilmelerinin sağlanması.

Derken Bakanlıktan yeni bir yazı geliyor ve bu kişilerden dileyenlerin sınav nakli yapabilecekleri bildiriliyor. Sınavlara altı gün kala da bunların hepsi birden İzmir Buca, Bursa ve Konya Eğitim Enstitülerinde sınava girmek istediklerini belirten dilekçeler veriyorlar.

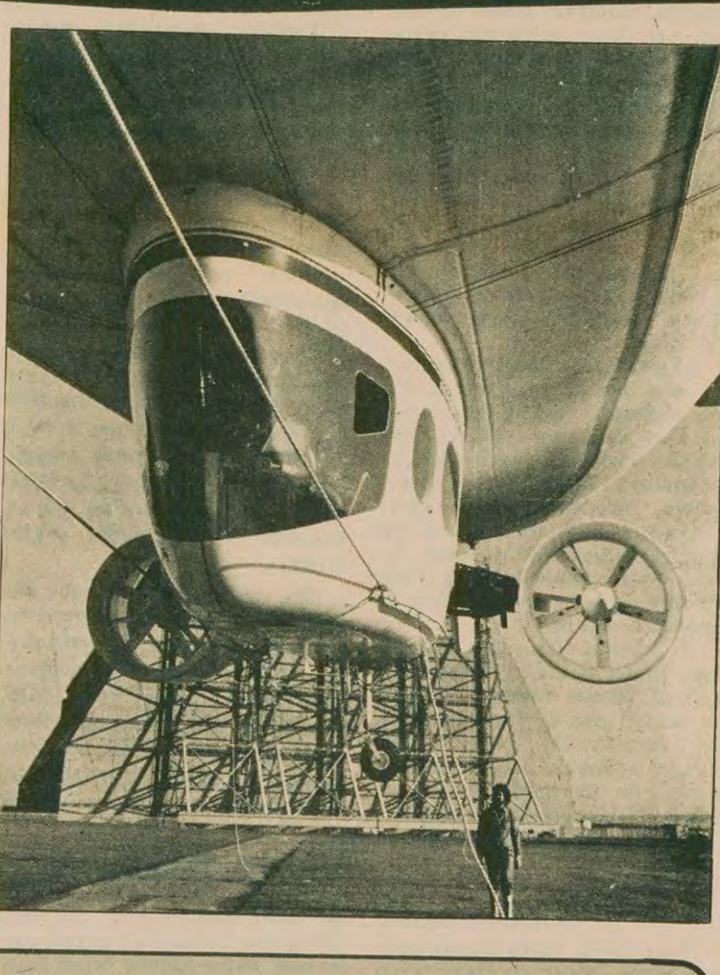
Müdür de yönetmeliklere aykırı olan bu talepleri tasdik ediyor.

Sonuç olarak çoğu MHP militanı olan bu kişiler, altı hafta (o da ders dinlemeden) gördükleri kurs sonucu diledikleri yerde diledikleri derslerden sınava girerek "öğretmen" olma hakkını elde ediyorlar. Kurslar boyunca "Nasıl olsa mezun olacağız" demeleri de kurulmuş olan bu tezgahı gayet iyi bildiklerini gösteriyor.

Bu iş gerçekleştiğinde Demirel hükümeti ve Milli Eğitim Bakanı, 40 günde patates yetiştirmeyi henüz becerememiş de olsa, altı haftada MHP militanlarını öğretmen yapma hünerini göstermiş olacak.

Bilim ve teknikteki son gelişmeler

Hava gemisi ilk uçuşunu başarı ile tamamladı

Bir Venezüela firmasının İngiltere'ye sipariş ettiği 22 hava gemisinden ilki, Cardington'daki ilk deneme uçuşunu başarı ile tamamladı. 50 yıldır ilk defa inşa edilen bu ticaret amaçlı modern balon, poliüretan kaplı poliesterden imal edilmiş olup, 5097 metreküp yanmayan Helium gazı ile şişiriliyor. 2 mürettebat, 10 yolcu veya 2,5 ton malzeme taşıyabilen hava gemisi saatte 115 mil hız yapabiliyor. Kısa bir süre ticari amaçla kullanılması da beklenen hava gemisinden daha sonra sahil muhafaza ve enerji hatları, petrol boruları kontrolünde de yararlanılması düşünülüyor.

Vitamin eksikliği beşik ölümlerine yol açabiliyor

İngiltere ve Avustralya'da sürdürülen bir araştırmaya göre nedeni bilinmeyen bazı bebek ölümlerinin, karaciğerde bulunan bir vitamin eksikliğinden ileri gelebileceği belirtildi. Beşikte ölen bebeklerin ciğerinde, Vitamin H olarak bilinen Biotin düzeyinin normalin altında kaldığı belirtiliyor.

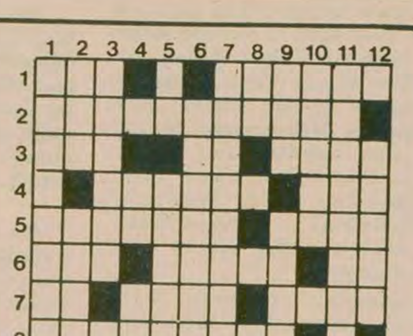
Elde edilen bulgulara göre, bebeklerin beşikte ölüm nedenleri yalnızca vitamin eksikliğine bağlı olmayabiliyor. Ancak, civcivlerle yapılan deneylerde, Biotin eksikliğinin, bedeni, en küçük zorlamaları kaldıramayacak hale getirdiği saptandı. Biotin eksikliği olan civcivlerin, hafif bir enfeksiyon, atlanan bir öğün yemek, fazla sıcak veya soğuk, değiştirilen bir ortamda hemen öldükleri görüldü.

Bu bulgularla bilinmeyen bir sebeple ölen 204 bebeğin karaciğerlerinde yapılan radiolojik ve kimyasal araştırmalar sonucu, Vitamin-H (Biotin) düzeyinin çok düşük olduğu saptandı. Bedenin şeker metabolizmasında çok önemli bir rol oynayan bu maddenin, ölüm nedeni meçhul bebeklerin tümünün karaciğerinde eksik olması, konunun derinlemesine araştırılmasına yol açtı.

Bilinmeyen beşik ölümlerinin ana sütü ile beslenmeyen bebekler arasında daha yaygın olduğu da belirlendi. Tüm mamalara Biotin katıldıktan sonra, ölümlerde bir azalma kaydedilirse, aradaki bağı daha kolay ortaya konabileceği söyleniyor.

Beşik ölümleri, bir hafta ile bir yaş arasındaki bebeklerin ölüm nedeni olarak en yaygın biçimde devam ediyor. Yalnız İngiltere'de bir yıl içinde 1500 bebek, nedeni bilinmeyen "beşik ölümü" olarak adlandırılan nedenlerle ölmektedir.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Bir Afrika ülkesi-İspanyolların büyük gösteri ve eğlencelerle kutladıkları ulusal bir bayram. 2) Tarihin gördüğü en büyü katil olan, faşist devlet adamı (iki kelime) 3) TERSİ yüksek yerlerden dökülen büyük kar yığını–Çok kısa zaman–Horozun başındaki et parçası. 4) Bıkkınlık ifade eden bir sözcük–Bir sayı 5) Roma İmparatorluğuna fillerle yapılan büyük seferiyle tanınan ve MÖ183 yılında ölen Kartaca'lı ünlü kumandan–Siyasi amaçlarla kurulan, devletlerarası ittifaklara denir 6) TERSİ kuşların derisini örten–Büyükçe–Uzaklık işareti 7) Avcının kovaladığı–TERSİ gösterişsiz, basit–TERSİ hakkında 8) Bir siyasi partinin liderinin adı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Akarsuların döküldüğü yüksekçe yerlere denir. 2) İsmi–Çekirdeksiz (eski dil) 3) Üniversitelerde, profesörden bir alt kademede olan öğretim üyesi 4) Kimyada lityum'un simgesi–Bir emir 5) Bağışlama–Anıt (eski dil) 6) Ev işlerinde çok çalışkan olan 7) Finale kalan 8) TERSİ boru sesi 9) TERSİ birlikte anlamında bir bağlaç–İsviçre'nin başkenti 10) Yol (eski dil) 11) Örme işleri 12) TERSİ dakika sektirmeden çalışan.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1) Hintokyanusu 2) İnal Raviç 3) Çiy-Karavana 4) klafataK-Kak. 5) Ot-areloK 6) Kin-araN-Köz 7) Aet-Dahili 8) Tan-eraK-Kül.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Hiçkok 2) İnilti 3) nayA-Nan. 4) tL-Fa. 5) Karate 6) Krater 7) raladA 8) Arakonak 9) naV 10) Uyak-Kik 11) Sina Çölü 12) Uçak Zil.

Emekçiler, ete yapılan zammı tepkiyle karşıladı

Polonya yeni olaylara gebe

Varşova'da, bir kasap dükkanında sıra bekleyen müşteriler

DIŞ HABERLER SERVİSİ

POLONYA'nın Katoviçe kentinde bir müşteri, devlet mağazasına alış-verişe gider. Et almak istediğini söyler. Mağaza sorumlusu "yok" der. "Bir dilim jambon?". Cevap yine "yok" tur. Müşteri sıralar, "Sosis, peynir, baş". Sorumlunun cevabı aynıdır: "Yok, yok, yok." Müşteri çaresiz eli boş kapıya yönelir, çıkmadan sorumluya şöyle der: "Mükemmel bir bir hafızan var yoldaş, bütün bunları nasıl da hatırlıyorsun?"

Bu fıkra Polonya sınırlarını da aşmış Batıda da dilden dile dolaşır olmuştur.

Ancak geçen hafta, bu fıkranın fıkra olmadığı, gerçek hayatın tam da bu durumu yansıttığı bir kez daha görüldü. Zaten fıkralar da genellikle gerçek hayatın mizaha dönüştürülmesi değil mi?

Edward Gierek rejimi işçi sınıfının yeni bir grev dalgasıyla zorlandı. İşçiler et fiyatlarına zam yapılmasını, gıda maddelerinin bulunmamasını protesto için işi bıraktılar. Varşova'da demiryolu işçileri Polonya-Sovyetler Birliği demiryolu bağlantısını kestiler.

1970 yılında da benzer şeyler olmuştu. Fakat çok kan akmıştı. Baltık kıyısındaki Gdansk kentinde, Polonya ordusu grevci işçilerin üzerine ateş açarak onlarca işçiyi öldürmüş, yüzlercesini tutuklamıştı.

"ÇEKOSLOVAKYA'YA BENZİYOR"

ANCAK bu kez kan akmadı. Hükümet işçilerin isteklerinin yüzde 5 ila 10'unu kabul ettiğini, diğer istekleri de düşüneceğini bildirdi. Yoksa, Varşova'daki Demir-Çelik Fabrikasında, Ursus'daki büyük tarım araçları fabrikasında Tczew, Mielec ve Gdansk'taki birçok fabrika ve maden ocağında işler duracak, bir genel grev ülkeyi kaplayacaktı.

Polonya'daki olaylar kamuoyunun dikkatini çekti. Birçok Batılı gazete yeni olaylara geniş yer verirken, İngiliz "Daily Telegraph" gazetesi ülkedeki durumu Çekoslovakya'nın Sovyetler Birliği tarafından işgalinden önceki duruma benzetti.

Polonya Birleşik İşçi Partisi Siyasi Bürosu, grevlerin yükselme eğilimi göstermesi ve esnafın dükkanını kapaması üzerine alel acele toplanıyor, "Ülkenin, müttefikleri kaygılandıracak bir hal aldığını" bir bildiriyle belirtiyordu. Bu "kaygıyı" gidermenin son çaresi, Sovyet ordularının Polonya'ya girerek, "kaygı verici durumu ortadan kaldırmasıyla" olabilirdi herhalde!

VAATLER VE KARABORSA

SON yıllarda hükümet, mevcut 6 bin devlet mağazasının yanı sıra, 1500 tane daha mağaza açacağını bildirmişti. Çünkü bu mağazalarda satılan et ve diğer besinler fiyat bakımından aşağı yukarı karaborsa fiyatına eşitti. Hükümet bu durumu ortadan kaldırmak için sözkonusu mağazaları açmayı düşündü, ancak bu gerçekleşmedi.

Ülkede "et kıtlığını" bilmeyen insanlar da vardı. Bunlar, parti ve hükümet yöneticileri, önemli görevlerde bulunan yüksek yetkililerdi. Emekçiler bir parça et ya da peynir için mağazaların önündeki kuyruklarda saatlerce beklerken, bu yüksek yetkililer "özel mağazalardan" her istediklerini hiç beklemeden alabiliyorlardı. Ya da kurdukları bazı özel ilişkiler sayesinde, her hafta birileri onlara yumurta, tavuk, et getiriyordu.

İNSAN HAKLARI

POLONYA'da işçilerin hoşnutsuzluğu yükselir, grevler olurken, Varşova'da bir konferans yapılıyordu: "Barış ve İnsan Hakları Konferansı". Bu, Sovyetler Birliği ile büyük ticari ilişkilere sahip Amerikalı işadamı Armand Hammer'in girişimleri sonucuydu. Hammer, ABD'de petrol, petrol yan ürünleri, amonyak gibi dallarda üretim yapan büyük bir firmanın sahibidir. Doğu Bloku ülkeleriyle, özellikle de Sovyetler Birliği ile sıkı ilişkileri vardır. Afganistan'ın işgalinden sonra Brejnev'le görüşen ilk Amerikalıdır. O'na bütün Doğu Avrupa'nın kapıları açıktır. Doğu ile ticaretten milyarlar kazanan Hammer, Carter'ın Sovyetlere ambargo uygulamasından en çok rahatsız olanların başındadır

Bu nedenlerden dolayı Hammer, "detant"ın (yumuşama) en hararetli savunucularındandır. Hammer'e göre, Afganistan'ın işgaline rağmen detant korunmalıdır. Yani, başka bir deyişle, ticari kârlar devam etmelidir.

İşte ünlü Hammer'in girişimiyle gerçekleşen bu uluslararası konferansa, ne yazık ki, Fransa Millet Meclisi eski Başkanı Edgar Faure gibi ünlü siyasiler de katıldı. Açlık, kıtlık, satınalma gücünün düşmesi nedeniyle emekçiler greve giderken, Varşova'da "barış ve İnsan Hakları Konferansı" yapılması, insanın aklına "Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu" deyimini getirmiyor mu?

Kıbrıs İnsan Haklarını Koruma Derneği Başkanı Theodoulou'nun Aydınlık'a özel demeci:

"İnsanlar konuşa konuşa anlaşır"

Kıbrıs İnsan Haklarını Koruma Derneği Genel Başkanı Avukat Stelios Theodoulou, gazetemizin Kıbrıs sorunu ile ilgili sorularını yanıtlarken, "AYDINLIK gazetesi Kıbrıs halkına çok iyi bir hizmet sunmaktadır' dedi. İki toplum arasında işbirliğinin, diyaloğun sürdürülmesi gerektiğini belirten Theodoulou, Türk ve Rum kesimleri arasında açık ve demokratik bir tartışmanın sonsuz yararlı olduğunu söyledi.

Aşağıda Stelios Theodoulou'nun gazetemize verdiği özel demeci yayınlıyoruz.

Ülkesini gerçekten sever her Kıbrıslı Adada mevcut olan durumdan derin üzüntü duymalıdır. Fiiliyatta zor kullanarak yaratılan coğrafi bölünme ve nüfus ayırımı, adadaki Rum ve Kıbrıs Türklerinin barışçı bir şekilde birarada yaşama ve işbirliği yapmalarını engelleyerek iki toplum arasında suni bir duvar ördü. Bunların yanısıra planlı olarak yaratılan şovenizm ve güvensizlik de iki toplum arasında bir nefret duvarı meydana getiriyor.

Kıbrıs halkı kendi ülkesinin ilerideki özgür geleceğini ifade etmekten yoksundur. Kıbrıs'ın kuzeyini işgal altında bulunduran ve böylece uluslararası yasaları ve BM'nin çeşitli kararlarını ihlal eden Türk birlikleri Denktaş rejimi kanalıyla, Kıbrıslıların çıkarlarına açıkça ters düşen Ankara'nın siyasetini uyguluyor.

Bay Denktaş, Kıbrıs sorununa bir çözüm sağlamak amacıyla iki toplum arasında ciddı bir diyalog istediğini ileri sürüyor. Fakat, Denktaş aynı zamanda, çeşitli akrobatik oyunlar yaparak böyle bir diyalogu imkansız kılıyor. Denktaş iki topluluğun siyasi liderlerinin veya diğer temsilcilerinin görüşmesini de engelliyor. Fakat görüşmezsek, aramızdaki değişik anlaşma noktalarını çözebilir, görüş alışverişinde bulunabilir veya anlaşmazlık olan konularda aydınlatıcı olabilir miyiz? Anayasal yapısı ne olursa olsun, Kıbrıs halkı kendi ülkesinde eğer birbirlerine tamamen yabancılarsa nasıl birarada yaşayabilirler?

Bütün Kıbrıslılar bizim olan bu küçük adada çocuklarımıza nefretsiz, acısız tahrip olmamış, düşmanlıktan ve suni cepheleşmelerden uzak mutlu bir gelecek hazırlamak gibi bir görevimiz olduğunu kavramalıdırlar. Şovenizmi ve güvensizliği yoketmeli çabalarımızı iyiniyet anlayış ve işbirliği yönünde kullanmalıyız.

TOPLUMLARARASI DİYALOG

Kıbrıs'ın düşmanlarının, çıkardığı güçlüklere rağmen, ihanete uğramış bu adayı seven tek tek her Kıbrıslı, Kıbrıs sorununa adil bir çözüm bulunması için mücadele etmelidir. Böyle bir çözüme, eğer, 1977 yılında yapılan Makarios-Denktaş görüşmesinin ve 1979 Mayısında yapılan 10 maddeli Kipriyanu-Denktaş anlaşmasının ilkeleri temel alınırsa, toplumlararası görüşmeler olumlu sonuç verebilir. Diyaloğun önşartlar ileri sürmeksizin iyiniyete ve samimiyete dayanması gerektiğini de vurgulamak istiyorum.

Eğer ülkemizi gerçekten seviyorsak ve Kıbrıs sorununa acil bir çözüm bulunmasını samimiyetle arzu ediyorsak, eminim ki, insan değerinin ve demokratik kuruluşların tamamen korunduğu, insan hakları ve temel özgürlüklerin büyük ölçüde garanti altına alındığı ve hiç bir işgalin ya da yabancı silahlı gücün bulunmadığı koşullarda, gerçek bir federal devleti kurmak için ortak bir başlangıç noktası bulabiliriz.

Bu arada, biz, Kıbrıslılar, kendimizi ve çocuklarımızı barış içinde birarada yaşamaya hazırlamalıyız. Birbirimizle görüşmeli, görüş alışverişinde bulunmalı, birimiz diğerinin lisanını ve kültürünü öğrenmeli ve birlikte çalışmaya ve barışçı işbirliğinin tatlı meyvalarını birlikte tatmaya hazırlanan gerçek yurttaşlar olmalıyız.

Kıbrıslı Türkler ve Rumlar arasında tabii ki çeşitli farklılıklar bulunmakta. Hatta iki toplum arasında çeşitli güvensizlikler olduğunu da söyleyebilirim. Fakat sorunumuza adil bir çözüm bulmakta kararlılık olursa, o zaman olumlu çözüme gidecek yolları da kolayca bulabiliriz.

DENKTAŞ'IN OLUMSUZ TUTUMU

Fakat maalesef, Kıbrıs Türk önderliğinin bir çözüme ulaşmak yönünde çalıştığı söylenemez. Tersine Türk yönetimi şu an varolan durumu dengelemek için mümkün olan herşeyi yapıyor. Bay Denktaş her fırsatı Kıbrıs Türklerine "geçmişin tecrübelerini" hatırlatmak ve iki toplumun birarada yaşayamayacağını iddia etmekle değerlendiriyor. Denktaş'ın iddialarının yanlış olduğunu ve her Kıbrıslının görebileceği, Kıbrıs'ta bugünkü fiili bölünmesini sürdürmeyi amaçlayan yanlış propaganda oluşturduğunu vurgulamak istiyorum.

Ben ve temsil ettiğim örgütün herhangi bir Kıbrıslı Türkle ya da Kıbrıslı bir Türk örgütle ülkemizin karşı karşıya olduğu sorunlar üzerinde görüş alışverişinde bulunmaya hazır olduğumu samimiyetle belirtmek istiyorum. Bu görüş alış-verişinde eğer konularda anlaşmazlığa düşersek, o zaman demokratik diyalogda uluslararası hukuk ve insan hakları ilkeleri temelinde görüş birliğine varmaya çalışırız.

Bütün bunlardan sonra bir Türk atasözünü hatırlatmak istiyorum: Hayvanlar koklaşa koklaşa, insanlar konuşa konuşa anlaşır.

ZAPU lideri, Moskova'ya destek aramaya gitti

Zimbabve'de istikrarın önündeki en büyük engel Nkomo

■ **Gözlemciler, Moskova'nın Nkomo'yu hükümetten çekilmeye ve iç savaş başlatmaya kışkırtabileceğini belirtiyorlar.**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

8 yıllık bir iç savaştan sonra geçtiğimiz nisanda bağımsızlığına kavuşan Zimbabve karışık bir dönemden geçiyor. Başbakan Mugabe bir yandan ülke ekonomisini canlandırmaya çalışırken, bir yandan da eski gerillaları beyaz askerlerle birlikte tek bir orduda birleştirmeye çabalıyor. Ne var ki, ülkeyi yeniden birleştirme ve inşa girişimlerinde Mugabe'nin önüne en büyük engel olarak savaş sırasında kurulan Yurtsever Cephedeki ortağı Nkomo çıktı. Sovyet blokuyla yakın bağlara sahip olan Nkomo kendisine bağlı 15 bin kadar gerillanın düzenli orduya katılması konusunda çeşitli zorluklar çıkarttı. İktidardaki ZANU partisinin Genel Sekreteri, Nkomo'nun "Ezilmesi için yeterli nedeninin bulunduğunu" söylerken, Nkomo, Libya'dan başlamak üzere Sovyetler Birliği, Doğu Almanya ve Küba'yı içine alan bir geziye çıktı.

Bütün bu gelişmeler olurken, bu kez de Mugabe tarafından düzenli orduyu kurmakla görevlendirilen eski beyaz ordu komutanı Tümgeneral Peter Walls emekliye ayrıldı. Walls'ın istifasının Mugabe'ye karşı bir tutum olmadığını açıklamasına rağmen, karar ülkede kalan 240 bin beyaz arasında kaygı ile karşılandı.

SOVYET PARMAĞI

Zimbabve'de bu olaylar gelişirken, Sovyet basını ve onun yörüngesindeki yayın organları Zimbabve'de Mugabe önderliğinde her alanda tamamen iflasa, yıkıma daha da önemli bir iç savaşa sürüklendiğinden dem vurmaya başladı. Bu arada, kimlikleri açıklanmayan gerilla birliklerinin ülkede bir "isyan hareketi" başlattıkları da gösterilen kanıtlar arasında.

Kremlin yönetiminin bağımsız Zimbabve ve Mugabe'nin önderliğinden duyduğu hoşnutsuzluk eskilere dayanır.

Zimbabve'nin bağımsızlığı kutlandığı bir sırada Moskova Radyosu "Zimbabve halkı ve devrimcileri Sovyetlerin kendilerine yaptığı yardımları unutmayacaktır" diyordu. Bu yayın, bütün dünyada olduğu gibi Zimbabve'de de şaşkınlık yarattı. Çünkü herkes Moskova'nın kendi adamı olarak seçtiği Nkomo'nun dışında kimseye yardım etmediğini biliyordu.

Ian Smith'in ırkçı rejimine karşı mücadele yıllarında Ruslar Nkomo'ya yardım ederken, Mugabe akıllı bir siyaset izleyerek kendi güçleriyle Nkomo'nun güçlerinin birleştirilmesini kabul etti. Oysa Mugabe'nin liderliğindeki Zanla kuvvetleri Nkomo liderliğindeki Zıpra'dan iki kat daha fazlaydı. Ayrıca, Mugabe'nin gücü esas olarak Zimbabve içinde olmasına karşın, Nkomo kuvvetleri komşu Zambiya'daki kamplarda üslenmiş durumdaydı.

Mugabe, ırkçılara karşı savaşı yürüten Yurtsever Cephe liderliğini, dayandığı temelin daha geniş olmasına rağmen Nkomo ile paylaşmayı kabul ederken, Angola deneyini göz önünde tutuyordu. Ruslar Angola'da Portekiz sömürgeciliğine karşı savaşan çeşitli örgütler arasına nifak tohumları ekmiş, sonunda da Kübalı paralı askerleri vasıtasıyla bu ülkeye hakim olmuşlardı.

LONDRA'DAKİ KONFERANS SONRASI

8 yıllık savaş sonucu iyice tecrit olan Ian Smith'in ırkçı rejimi sonunda İngiltere'deki "Lanchester House"da Yurtsever Cephe ile masaya oturmayı kabul etmek zorunda kaldı. 3 ay süren görüşmeler sırasında Moskova sürekli olarak Konferansın başarısızlıkla sonuçlanacağı propagandasını yaptı. Moskova'nın umudu, görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlanması ve sonunda Mugabe'nin Kübalı paralı askerlerin yardımını kabul etmek zorunda kalmasıydı. Ancak Moskova'nın bu umutları suya düştü. Gerek Mugabe'nin zeki tutumu gerekse İngiliz hükümetinin uzak görüşlü siyasetleri, Konferansın seçimlerinin yapılmasıyla sona ermesini sağladı.

Seçimleri beklenenin de ötesinde bir çoğunlukla kazanan Başbakan Mugabe, bundan sonra da akılcı siyasetlerini sürdürdü. Binbir zorluklar içinde bulunan ülke ekonomisini canlandırabilmek için beyazlarla bir uzlaşmaya vardı ve Batıdan destek sağladı. Mugabe'nin bu tutarlı ve Rus tehlikesini gören siyasetleri, daha önceleri "Marksist" olduğu gerekçesiyle kendisine karşı tutum alan beyazların ve Batılıların da saygınlığını kazandı.

Bu arada Mugabe, bölücülüğün pususuna yatmış Ruslara yüz vermemeye devam etti. Rusların Zimbabve'de Elçilik açma isteklerini reddetti. Mugabe'nin bu tutumu, onun dünya çapındaki Sovyet yayılmacılığına direnen güçler arasında anılmasına yol açtı.

ÖNÜMÜZDEKİ GÜNLER

Bu durumda önümüzdeki günlerde ne gibi gelişmeler beklenebilir? Bir kere, düzenli ordunun oluşturulması hâlâ Mugabe'nin çözmesi gereken sorunların başında geliyor. Siyah gerillalarla beyaz askerlerin birlikte oluşturacakları Zimbabve ordusunun bugüne kadar ancak 1200 kişilik bir taburu oluşturuldu. Geride hâlâ 14 bini Nkomo'nun kuvvetlerine ait olmak üzere 32500 gerilla var.

Yöneticilerin yaptığı plana göre bunlardan ancak 9500'ü orduya alınacak. Gerisi eski Rodezya Ordusuyla takviye edilecek. Bu yüzden şimdi mesele, orduya alınmayacak gerillalara iş bulmakta yatıyor. Mugabe yönetimi bunların tarım sektöründeki kalkınma projelerinde çalıştırılmasını öngörüyor. Ancak, Nkomo'nun başıbozuk "Zıpra" kuvvetlerinin olay çıkartmaları bu planın uygulanmasını engelledi. Şimdi hükümetin oluşturduğu 9 kişilik bir komite askeri üsleri gezerek, gerillaların düzenli orduya alınması işlemlerini tayin edecek.

Öte yandan, Mugabe de, Tümgeneral Walls'ın yerini alacak bir komutan aramakla meşgul. Mugabe'nin bu konuda İngiltere'den bile yardım istemesi sözkonusu.

Bu arada, bazı gözlemciler, Moskova'nın Nkomo'yu hükümetten çekilmeye ve iç savaş başlatmaya kışkırtabileceğinden sözediyorlar. Ancak bunu yaparken Nkomo'nun bölgeden bir destek sağlaması olanaksız görülüyor. Yakın zamana kadar Sovyetlere yakın bir siyaset izleyen Nozambik Devlet Başkanı Machel, ülke ekonomisinin çıkmaza girmesi üzerine Batıya yakınlaşmaya başladı. Ayrıca, Machel'in birçok siyasette Mugabe ile uyuştuğu da biliniyor.

Irkçılara karşı savaşta Nkomo kuvvetlerine üs vermiş olan Zambiya Devlet Başkanı Kaunda'ya gelince; İyi haber alan kaynaklar, Kaunda'nın Zimbabve'yi istikrarsızlık içine sokacak girişimlere destek olmayacağı konusunda Mugabe'ye güvence verdiğini söylüyorlar. Ne de olsa, Zambiya ekonomisinin rayına oturması bir açıdan Zimbabve'de istikrar sağlanmasına bağlı.

Barikat

(Baştarafı 1. sayfada)

Çok öğretici bir olay! Her dinleyenin aklına aynı soru geliyor: Madem dövüşmeyecektin barikatı niçin kurdun? Saldırı kışkırtmak için mi, bunca tutukluyu ezdirmek için mi?

Çok çarpıcı olmasına rağmen bu olayı yazmayı düşünmemiştim. Fakat Fatsa'da olanları izlerken ister istemez aklıma geldi.

Fatsa'ya dikkatleri ilk çeviren, büyük basında çıkan barikat fotoğrafları oldu. Bazı caddelere taşlar yığılmıştı, fotoğrafta öyle gözüküyordu. Ancak Belediye Başkanı Sayın Fikri Sönmez, hemen yaptığı açıklamada Fatsa'da barikat bulunmadığını söylüyordu.(Demokrat, 10 Temmuz 1980) Ertesi gün ise "Gerekirse barikatlarımızı kurarız" yolunda açıklamalar yapılıyor ve barikatlar savunuluyordu.(Demokrat, 11 Temmuz 1980)

Öyle anlaşılıyordu ki barikat kurup kurmamak ve barikatın gereğini kamuoyu önünde savunup savunmamak kendi aralarında bir tartışma konusuydu. Bu konuda ikircikli ve bulanık bir tutum olduğu belliydi.

Daha sonra askeri birlikler Fatsa'ya girdi. Barikatların üzerine çıkıp askeri birliklere karşı koyan olmadı. Barikatlar, askeri birliklerin ve polisin Fatsa'ya girmesini önleyen bir rol oynamamıştı, zaten oynayamazdı da. Fakat gazetelerde çıkan barikat fotoğrafları Fatsa'da yapılacak operasyonu haklı göstermede bir hayli işe yaramıştı. Açıkçası barikatı kurdurarak, hatta kurdurduktan barikattan yararlanamamışlar, tam tersine hasım gördükleri güçlere yardımcı olmuşlardı.

Barikat, saldırıyı püskürtmeye yarayan bir savunma aracıdır. Ama yerinde ve zamanında kullanmak koşuluyla. Çünkü her silahı insan kendisine de doğrultabilir. Akıllı davranılmazsa, barikat saldırıyı göğüsleyen ve iten bir araç olmaktan çıkıp saldırıyı çeken ve güçlendiren bir mıknatıs görevi de yapabilir.

Yanılgı neredeydi?

Temel hata, iç savaş siyasetinden, dostu düşmanı doğru tespit etmemekten kaynaklanmaktadır. Türkiye devriminin gündeminde olan esas sorun, Sovyetler Birliği'nden gelen tehdidi gözlemektir. Türkiye'nin ve devrimin geleceğini belirleyen en önemli çelişme burada yatmaktadır. Bu nedenle devrimci siyaset, iç savaş değil, milli birleşik cephe olmalıdır. Ama ne yazık ki bazı devrimciler bu gerçeği göremiyorlar ve [illegible] "Haydi barikatların başına" diye ifade ettiği iç savaş çağrısına kulak vermişlerdir. Bu nedenle barikatlar hangi niyetten kalkılırsa kalkılsın, Sovyetler Birliği hesabına kurulmaktadır ve milletin güçlerinin büyük bir kısmı barikatın karşı tarafında kalmaktadır. Orduyu düşman ilan eden ve orduyu parçalama şiarını ileri sürenler isterlerse [illegible] nutuk atsınlar, nesnel olarak Moskova'nın güçleri ile aynı cephede savaşmaktadırlar. Çünkü bugün Türkiye Ordusunu parçalamak diye bir sorunu olan biricik ciddiye alınacak güç Sovyetler Birliği'dir. Diğerlerinin payına düşen ise onun elde gücü olmaktır.

Devrimin milli birleşik cephe döneminden geçtiği gerçeğini bir kenara bırakalım. Gene de barikat yerli yersiz kurulmaz. Barikat, üzerinde dövüşmek için kurulur. Bu nedenle barikat kurmayı düşünen herkes, öncelikle bu barikatın üzerine çıkıp çıkmayacağı konusunda kendisini yoklamak zorundadır. Ayrıca barikatın üzerine intihar etmek ve düşmanın başarısını kolaylaştırmak için de çıkılır, Kahramanmaraş ve Çorum'da olduğu gibi, saldırıyı püskürtmek için de!

Maceracılar, bazı biçimlere tapıyorlar, biçimlere saplanıp kalıyorlar. Oysa her mücadele biçimi ve aracı zafer ve başarı ilkesine bağlı olarak değerlendirilmelidir. Herhangi bir mücadele aracı ya da biçimi somut şartlardan kopuk olarak kendi başına bir değer taşımaz. Başarıya hizmet ediyorsa, güçlerimizi geliştirmeye ya da karşı güçleri zayıflatmaya yarıyorsa kullanılır.

Xünyemiz...

(Baştarafı 3. sayfada)

şaşırmış durumdalar. Çünkü 30 hanenin geçimini sağladığı toprak, Özalp Kaymakamlığı kararıyla Salih Çırak Ağaya verilmiş. Gerisini köylülerin kendi ağızlarından dinleyelim:

"Bugüne kadar hiç bir iktidar bizim bu haklı mücadelemize kulak asmadı. Toprağın vergisini biz veriyoruz ama ne seçilme hakkımız var ne seçme. Şahsımız bile Salih Ağanın. Künyemiz bile ondan soruluyor. Oy pusulalarımızı Salih Ağa kendi atar. Toprağımız da Kaymakamlığın kararıyla ağaya verilince açlıkla karşı karşıya kaldık.

"Biz vatandaş değil miyiz? Nüfus cüzdanımızda TC vatandaşı diyor. Ama sanki bizi Rusya'ya sürmek istiyorlar.

"Geçmişte Güven Partisinden ilham aldı Salih Çırak. Şimdi Halk Partili oldu. Üç kez kalktık bu ağaya karşı, hem de CHP zamanında. 1979'da Köyişleri Kooperatifler Bakanı Ali Topuz geldi Özalp'a. Dilekçeyle başvurduk. Bakan bize, 'Benim toprağım var mı da size vermiyorum' dedi.

"Toprak mücadelemizi bastırmak için çeşitli dedikodular yayıldı. Yok efendim bunlar Kurhesını aşiretine mensuptur-lar. Yok bunlar Acemdirler. İran'dan gelmişlerdir, diyorlar. Biz bu köyde 60 senedir oturuyoruz."

Kaymakamlığın bu kararı üzerine Çırak köylüleri Kaymakamlığa giderek durumun düzeltilmesini istediler. Çoluk-çocuk, kadın-erkek ekip biçtikleri, vergisini ödedikleri topraklarının geri verilmesi için sonuna kadar mücadele etmeye ant içtiler.

Muhalefet...

(Baştarafı 3. sayfada)

rı sırasında Başbakan Thatcher, hükümetinin yüzde 20'yi aşan enflasyonla mücadeleye öncelik verdiğini söyledi. Thatcher, enflasyonla mücadelenin kısa vadede işsizlik yaratacağını ileri sürerek, enflasyon sorumlusunun gelişigüzel davranan geçmiş hükümetler olduğunu belirtti.

Bu arada, faizlerin yüksek oluşu ve kredilerin kısılması nedeniyle birçok şirketin iflasa sürüklendiği ve devlet desteği kesilen kamu işletmelerinin güçlükler içinde bulunduğu bildiriliyor.

Bilindiği gibi, enflasyonun hızla yükseldiği İngiltere'de Thatcher hükümeti, para arzını kısan, faizleri yükselten ve kamu kuruluşlarına yapılan devlet desteğini kesen bir ekonomik siyaset izlemektedir. İngiltere'deki ünlü Londra Ekonomi Okulu, Thatcher'in tutumunda ısrar etmesini savunurken, Merkez Bankası yetkilileri kredi ve faiz siyasetinin yumuşatılmasını istemektedir.

BM...

(Baştarafı 3. sayfada)

Cumhuriyetçi Parti Başkan adayı Reagan'ın da İsrail dostu olduğunu belirtti. Kaddumi Arap ülkelerinin BM çerçevesinde ABD ile çatışmasının kaçınılmaz olduğunu tekrarladı.

Faruk Kaddumi, bütün bunlara rağmen FKÖ'nün barış sembolü zeytin dalını sallamaya devam edeceğini vurguladı.

KAYIP— İETT Mavi Kartımı ve şebekemi kaybettim. Hükümsüzdür.

Ayhan SEVİNDİK

BAŞSAĞLIĞI

Alçakça bir saldırı sonucu katledilen, değerli okul arkadaşımız

Taner Özer'in

ailesine ve arkadaşlarına başsağlığı dileriz.

Aydınlık Grafik Servisinden okul arkadaşları

Perinçek...

(Baştarafı 3. sayfada)

kuzeyden gelen tehdide karşı bir baraj oluşturmalı, hem de Amerika Birleşik Devletlerine karşı bağımsızlıklarını korumalıdırlar. Bu işbirliği, siyasi, ekonomik mümkünse askeri alanda geliştirilmelidir. İran ile dostluktan yanayız ve buna büyük değer veriyoruz" dedi.

Doğu Perinçek Amerikalı rehineler konusunda da "Biz uluslararası planda elçilerin tutuklanarak herhangi bir meselenin çözülebileceğini sanmıyoruz. Ama, ABD'nin rehineleri kurtarma adı altında İran'a yaptığı müdahaleyi de nefretle kınıyoruz. İran halkı, Şahın diktatörlüğünü devirmekte haklıydı. Amerika'nın geçmişte bu konuda büyük suçları vardır. Bu konu mümkün olduğu kadar barışçı yollardan çözelmelidir. Çünkü biz, İran için de, yurdumuz için de esas tehdidin Kuzeyden geldiğine inanıyoruz. Amerika, İran'ın egemenliğine saygı göstererek, geçmişte işlediği suçları ve sorumluluğu kabul ederek bu meseleyi çözmelidir" dedi.

Avrupa Ekonomik Topluluğunun Amerika'nın telkiniyle İran'a kısmi ekonomik ambargo koymuş olması konusuna da değinen Doğu Perinçek, İran üzerindeki her türlü ekonomik ve siyasi baskı ile müdahalenin karşısında olduklarını tekrarlamıştır. Perinçek, "Batı, İran'ı Sovyetler Birliği'nin yanına iterek değil, tam tersine, kazanarak kendi çıkarlarını savunabilir. Avrupa da, Rusya'nın tehdidi altındadır. Rusya'nın Ortadoğu'ya hamlesi, Avrupa'yı dize getirmek içindir. Avrupa kendi menfaatlerini düşünüyorsa, İran'ı kazanmaya çalışmalıdır. Avrupa İran'ı kaybettiği an, Rusya'nın başlatacağı bir savaşı kabul etmek ya da teslim olmak arasında bir tercih ile karşı karşıya gelir." dedi.

Meslek...

(Baştarafı 3. sayfada)

deniyle de diğer öğrencilerin can güvenliklerinin olmadığı ve sınavlarda haksız uygulamalarla karşılaştıkları belirtildi. MHP'li olmayan, özellikle de ilerici olan öğrencilerin sınav kağıtları sınav sırasında kopya çektiği gerekçesiyle alınıyor ve sınavdan kalması sağlanıyor.

Okul öğrencileri, 2. sınıfların 1. dönem sınav tutanakları incelenirse bu gerçeğin ortaya çıkabileceğini belirtiyorlar. Öte yandan okul müdürünün iddiaları kabul ettiği ve tedbir alınacağını söylediği de öğrenildi.

Sıkıyönetim Komutanlığına da başvurduklarını açıklayan Meslek Yüksek Okulu öğrencileri 50 kadar MHP'liye karşılık okulda 2 bin 300 öğrenci ve memur bulunduğunu, bu insanların güvenliklerinin sağlanmasının zorunlu olduğunu belirtiyorlar.

Ecevit...

(Baştarafı 1. sayfada)

rağmen Meclislerin çalışmasını engellediğini belirterek, "Bu sorunların altından hiç bir parti tek başına kalkamaz. Türkiye savaştan beter bir haldedir. Çağrımı tekrarlıyorum elele verelim, biraraya gelelim" dedi.

İçişleri Bakanı Gülcügil'in istifasına da değinen CHP Genel Başkanı, bu istifanın sebebinin hâlâ belli olmadığını söyleyerek "Gülcügil, hükümete destek olan bazılarını güç durumda bırakacak gerçekleri açıkladığı için mi istifa ettirildi" diye sordu.

Ecevit, terörün Ankara'nın çevre mahallelerinde de tırmandırıldığını, sağ teröristlerin özellikle CHP'li ve Alevi inanışlı vatandaşların evlerine saldırdıklarını söyledi. Ve bundan bazı silahlı sol fraksiyonların yararlandığını, vatandaşlara "Hükümet sizi eziyor, CHP'de korumuyor, bizden başka kurtuluş çareniz yok, diyerek halkı silahlı ihtilale zorladıklarını anlattı. Ve bu duruma hükümetin sebep olduğunu söyledi.

FAHRİ ÇOKER'İN KONUŞMASI

Kontenjan Grubu adına konuşan Fahri Çoker ise yaptığı konuşmada "Bütün millet bu kürsüden yükselecek milli birlik ve beraberlik seslerini bekliyor. Grubumuz özellikle iki büyük partiyi siyasal teröre karşı ortak tavır almaya çağırır" dedi.

AP ADINA GIYASEDDİN KARACA

AP Grubu adına konuşan Grup Başkanvekili Gıyaseddin Karaca, sözlerine Ecevit'e cevap vererek başladı ve "Kafa değiştirmek bize düşmez, solcuyuz diyenler kafalarını değiştirsinler" dedi.

DEMİREL

Bu arada Başbakan ve AP Genel Başkanı Süleyman Demirel Partisinin ortak grubunda yaptığı konuşmada, "Bu oyunun arkasında komünizm var" dedi. Devletin bir tertiple karşı karşıya olduğunu belirten Başbakan, DGM ve olağanüstü hal yasalarının biran önce çıkarılması görevi ile karşı karşıya olduklarını söyledi.

M.Kemal...

(Baştarafı 1. sayfada)

"şeriat isteriz" diye ayaklanarak Kurtuluş Mücadelesini arkadan hançerleyeceklerdi.

Erzurum'da küçük bir odada biraraya gelenlerin arkalarında orduları, modern silahları yoktu. Bir tek inançları vardı; Bağımsızlık ve özgürlükleri korumak için duydukları cesaret ve azim... Kafalarında ve davranışlarında küçük hesaplar yoktu. Bu insanları biraraya getiren Türkiye'nin geleceğine karşı duyulan sorumluluktu. Erzurum'da biraraya gelenlerin bir tek silahı vardı; esareti kabul etmeyen bir halk... Millet dağınıktı. Millet ancak birleştirilebilirse bir güç olabilirdi.

Ne için ve kime karşı birlik? Öncelikle bunun tespiti zorunluydu. Mustafa Kemal Kongrenin açılış konuşmasında öncelikle bu soruya cevap veriyordu..

"Tarih ve olayların sürüklenişiyle, gerçekten içine düştüğümüz kanlı ve kara tehlikeleri görmeyecek ve bundan kabarıp çoşmayacak hiç bir yurtseverin düşünülemeyeceğine işaret ettim. Ateşkes anlaşmasına aykırı olarak yapılan saldırılardan ve yurda düşmanın girişinden söz ettim... Ve ulusun kaderinde sözünü yürütecek bir ulusal iradenin ancak Anadolu'dan doğabileceğini belirttim. Ulusal iradeye dayanan bir Millet Meclisi meydana getirmesini ve gücünü ulusal iradeden alan bir hükümetin kurulmasını ilk çalışma gereği olarak gösterdim." (Söylev 1, s. 46-47)

Düşmanlar işgalci emperyalistler ve yine M.Kemal'ın deyişiyle "600 yıldır milletin egemenliğini zaptetmiş" Osmanlı sultanlarıydı..

Bu temelde ifadesini bulan birliğin amaçları da Erzurum Kongresinin kararlarında somutlanıyordu; "Yabancı devletlerin güdümü ve koruyuculuğu kabul olunamaz." (Madde 7), "Ne türden olursa olsun yabancıların topraklarımıza girmesi ve işlerimize karışmasına karşı ulus birlikte direnecek ve savunacaktır." (Madde 3) ...

Birlik nasıl sağlanacaktı? Mustafa Kemal şunları söylüyordu:

"Büyük bir vatan ve millet davasına atılıyoruz. Bütün bir milletin maddi ve manevi seferberliği, mücadelesi, savaşması ve muzaffer olması lazımdır. Böyle muazzam bir dava gizlice görülemez ve yürütülemez. Millet davası ancak millet huzurunda görülüp yürütülebilir.

Erzurum Kongresi birliğin yolunu da buluyordu; "Ulusal gücü etken ve ulusal iradeyi egemen kılmak temel ilkemizdir." (Madde 3). Kongre; "Aynı kaderi paylaşmış, bu topraklarda yaşayan bütün unsurlar birbirlerine karşı fedakarlık hisleriyle dolu, ırki ve sosyal durumlarına saygılı öz kardeştirler" diyordu..

Erzurum Kongresinde atılan birlik adımı, Sivas Kongresinde son şeklini alıyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisi ile bir güç olarak ortaya çıkıyordu.

61 yıl önce Erzurum Kongresinde atılan ilk adım bugün açısından da büyük derslerle doludur. Mustafa Kemal, en zor günlerde milletin önüne açık fikirlerle çıkmıştır. Zorlukları altetmede halka ve millete güvenmiştir. "Demokrasi mi Türkiye mi" diye bir soru ortaya atmamıştır... Tam tersine Türkiye'yi kurtarmak için demokrasiye ve milletin iradesini göstermesine sarılmıştır. Erzurum Kongresi bu fikrin ispatıdır. Ve bu şekilde birleşen halk işgalci orduları "geldikleri gibi geriye göndermiş" ve "Saltanat isteriz" diye ayaklanıp milleti bölmeye çalışan Anzavurları, Derviş Vahdetileri ezip geçmiştir.

ERZURUM KONGRESİNİN 61. YIL DÖNÜMÜ TÖRENLERLE ANILDI

Erzurum Kongresinin toplanması nedeniyle dün Erzurum'da törenler düzenlendi. Kongrenin açılış saati olan 10.00'da Garnizon Komutanlığınca üç pare top atışı yapıldı. Daha sonra hükümet alanında folklor ekipleri gösteriler düzenledi. Daha sonra Atatürk ve Kongre anıtına çelenkler kondu. Törene Erzurum Valisi Cahit Bayar ve Garnizon Komutanı Korgeneral Ragıp Uluğbay ile çok sayıda Erzurumlu katıldı.

DÜZELTME

Alevi Dedesi Avukat Muharrem Naci Orhan'la 21 Temmuz 1980 günü yayınladığımız röportajda anlam karışıklığına yol açabilecek bir kelime hatası olmuştur. Muharrem Naci Orhan Alevileri anlatırken "Milliyette İbramidir" diye bir söz geçiyor. Aslı "Milliyette İbrahimi'dir" olacak. Sayın Orhan, Milliyette İbrahimi derken Hazreti İbrahim in Türk olduğunu ve Alevilerin Türk soyundan geldiklerini ifade etmek için kullandığını belirtti.

MHP...

(Baştarafı 3. sayfada)

Saat 19.30 sıralarında, iki polis memuru MHP binası önünde 34 AD 010 plakalı kamyonetin şoförünü kendilerine yol vermediği bahanesiyle döverek, arabayı ve şoförü karakola götürdü. Bu arada olay yerinde toplanan halka da hakaret ve küfür ettiler.

Bu olaydan bir saat sonra tekrar parka gelen komandolar halkı tehdit etmeye başladılar. Parka gelen bir polis memuru ile bir bekçi de yurttaşların parkı terk etmelerini istedi. Bu arada silahlı olarak dolaşan ve kendilerini tehdit eden komandolara "Bizden ne istiyorsunuz?" diye soran bir inşaat işçisi, "Gün Sazak ve Gaziosmanpaşa İlçe Başkanımızın intikamını alacağız" cevabı ile karşılaştı.

ESNAFI HARAÇ VERMEYE ZORLUYORLAR

Gaziosmanpaşa'daki esnafı dolaşan komandolar haraç topluyorlar. Komandoların 16 Temmuz günü esnafa ve pazardaki kişilere zorla Hergün gazetesi sattıkları ve almayanları tehdit ettikleri görüldü.

Bir lokantacıya sürekli telefon eden faşistler küfür ve hakaret ediyorlar. Gaziosmanpaşa'daki MHP'li komandoların başını, semtte duvar kağıtçılığı yapan Şükrü Oğuz ve Mevlüt Oğuz'un çektiği bildirildi.

Bu arada, her gün Nural Lokantasında topluca yemek yiyen faşistlerin hesabını Hacı isimli bir kişinin ödediği bildirildi. Bu paraların halktan toplanan haraçlardan sağlandığı söyleniyor.

Gaziosmanpaşa'daki komandoların başını çeken Canavar Ahmet, Fordun Oğlu lakabıyla tanınan Mehmet, Şenol, Apo, Ahmet isimli kişiler son olarak 34 A 0936 plakalı bir minibüste MP 5 silahı taşıyan bir polisle görüldüler. Ayrıca Dörtyol Karakolunda görevli Mahmut isimli bir polisin de bunları koruduğu söyleniyor.

MHP ANKARA CENGİZ TOPEL MAHALLESİNDE DE ALEVİ-SÜNNİ ÇATIŞMASI YARATMAYA ÇALIŞIYOR

Cengiz Topel Mahallesinin "Sivas Mahallesi" diye bilinen Kırmızı Tepe semtinde MHP'lilerin Alevilere saldırılarının artarak sürdüğü bildirildi. 21 Temmuz günü saat 13'de Behzat Koca, adlı yurttaşın evi kurşunlandı. Eve ateş edenlerin 3 kişi olduğu, olaydan sonra kaçtıkları öğrenildi.

18 Temmuz günü de 6 kişilik MHP'li grubun mahalleye saldırdığı, ancak mahalle halkı tarafından kovalandıkları bildirildi. Bir süre önce Kadir Günönü ve Ali Ülger'in evi kurşunlanmış, MHP'lilere haraç vermeyi reddeden MSP'li bakkal Ali Kibar da öldürülmüştü.

Mahalle halkı semtin yakınında bulunan 30 Ağustos ve Akdere Karakollarının olaylara seyirci kaldığını, saldırganları yakalayacak yerde mahalleye baskın yaptığını bunun da saldırganları cesaretlendirdiğini söylüyorlar

DİKMEN'DE

Dikmen'in Cumhuriyet Mahallesinde TBMM'de görevli Ali Osman Nazlım adlı yurttaşın evi bombalandı, Ali Osman Nazlım'ın Dikmen'de yaratılmaya çalışılan Alevi-Sünni çatışmasına karşı çıktığı, evinin de bu yüzden bombalandığı sanılıyor.

Gazi Eğitim...

(Baştarafı 3. sayfada)

öğrencisi Hüseyin Özcan, Beden Eğitimi Bölümünde okuyan Yusuf Duman, Beden Eğitimi Bölümünden Cevat Saylan halen sıkıyönetimce tutuklu bulunuyor.

Öğretmen ve öğrenciler, nakledilenler arasında cinayete karışmış birçok öğrencinin bulunduğunu söylüyorlar.

Komandolar bu arada nakil istemeyen birçok öğrenci adına sahte dilekçeler yazarak onları da naklettirdiler. Sınav nakli istemediğini belirten öğrencilerin ise müdür tarafından isteklerinin kabul edilmediği bildirildi.

Bu arada yeni atanan Müdür Halil İbrahim Yaprak'ın çevresinde sürekli olarak, çoğunun nereden geldiği belli olmayan, sayıları 5-10 arasında değişen bir grubun dolaşması dikkati çekiyor. Bunlardan ikisinin enstitünün eski memurlarından olduğu, çeşitli suçlardan arandıkları bildirildi. Bunlardan Mustafa Dinler'in, müdür göreve geldiği gün, müdür odasının maymuncukla açarak bazı evrak ve eşyaları ile müdür sekreterinin 1500 lirasını çaldığı görüldü.

Müdürün, ayrıca, başyardımcının odasını boşaltarak bazı militanlara tahsis ettiği bildirildi.

Demokrat..

(Baştarafı 1. sayfada)

Demokrat gazetesi polis muhabiri Recai Ünal'ın cenazesi dün saat 16.00 sıralarında morgdan alınarak memleketi Merzifon'a gönderildi.

Babrak Karmel...

(Baştarafı 1. sayfada)

viyeli birçok yetkilisini son olarak görevden almıştı. Babrak Karmel'in "Daha rahat çalışabilmesi için Sovyet danışmanlarından iç işlerine daha az karışmasını" istediği de gelen haberler arasında yer alıyor.

Afganistan'da Babrak Karmel yönetiminin Eğitim Bakan Yardımcısı Veli Yusufi'nin başkent Kabil'de öldürüldüğü bildirildi.

Kabil'deki bazı diplomatik kaynaklardan alınan haberde Karmel'in Eğitim Bakan Yardımcısı Yusufi'nin bir öğrenci grubu tarafından öldürüldüğü belirtildi.

Homeyni...

(Baştarafı 1. sayfada)

Homeyni'ye gönderdiği mektupta, "Ülkenin içinde bulunduğu durumda ve genç İran ulusunun ülkeyi dinamik ve aktif bir çizgide görmek istemesi de gözönünde tutularak Başbakanlık görevini Ahmed Homeyni'nin en iyi şekilde yerine getirecek kişi olduğunu" belirttiğini haber verdi. Ancak Homeyni'nin bu öneriyi reddederek oğlunun zaten halkın hizmetinde olduğunu söylediği bildirildi.

İRANLI ESKİ DİPLOMAT ÖLDÜRÜLDÜ

Öte yandan devrik Şah döneminde İran'ın Washington Büyük elçiliği Basın Ataşeliği görevinde bulunan eski İranlı diplomat Ali Tabatabai, önceki gün evinde postacı kıyafeti giymiş biri tarafından vuralarak öldürüldü.

Federal Soruşturma Bürosu (FBI) yetkilileri, Tabatabai'nin öldürülmesinin ABD'deki Homeyni karşıtı İranlıları öldürmek üzere Tahran tarafından başlatılan bir hareket olduğu yolundaki söylentilerde gerçek payının bulunmadığını bildirdiler.

TAHRAN'DA PATLAMA

Bu arada Tahran'ın merkezinde Türkiye ve Batı Almanya Büyükelçilikleri yakınında dün bir patlama olduğu bildirildi. Ancak olayı kimin yaptığı ve olaydaki ölü ve yaralı sayısı hakkında bir açıklama yapılmadı.

HAMİ SAMİ ÇOŞAR'IN SALIVERİLMESİ BEKLENİYOR

Üç gün önce dört yabancı TV kameramanı ile birlikte Tahran'da göz altına alınan THA'nın görevlisi Hami Sami Çoşar'ın bugünlerde serbest bırakılması bekleniyor. Gözaltına alınan beş kişiden üçü önceki gün salıverilmişti. Hami Sami Çoşar ile ilgili soruşturmanın sürdüğü ve kendisinin ABD ile işbirliği yaptığı yolunda bir belgenin bulunması halinde "devrim muhafızlarınca" gözaltına alınmış olan gazetecinin halen tutulduğu Evin Hapishanesinden bırakılacağı öğrenildi.

Bugün Basın...

(Baştarafı 1. sayfada)

baskı uygulamaya başlanılmıştı. Bu yasa gereğince, "basılmadan önce müsaade" ilkesi uygulamaya başlayan sansür müdürleri, her akşam ertesi gün yayınlanacak gazetelerin sayfalarını okur, gazetelerin her sayfasına "görülmüştür" diye yazarak imzalar ve gazeteler ancak bundan sonra basılabilirdi. Gazetelerde "Yıldız", "Hürriyet" benzeri kelimelerin kullanılması yasaklanmıştı. Daha sonra 32 yıl süren bu istibdat döneminde, aydınların ve gazetecilerin mücadeleleri sonucu 1908 yılında 2. Meşrutiyetin ilanından sonra sansür kaldırıldı.

İstanbul Gazeteciler Cemiyeti, sansürün kaldırılmasının 72. yılı nedeniyle yaptığı açıklamada, Türk Basınının sansür niteliği taşıyan özgürlüğü engelleyici uygulamalara ortak görev bilinci içinde bundan böyle de karşı çıkacağını bildirerek, ülkeyi ve basın özgürlüğünü tehlikeye sokan terör olayları konusunda da Türk Basının aynı davranış içinde olacağını vurguladı.

Açıklamada, sansürün kaldırıldığı günün Cemiyet tarafından her yıl "Basın Bayramı" olarak kutlandığı ancak, ülke bütünlüğü ve demokratik rejimi yok etmeye yönelik terör olayları nedeni ile bu yıl Basın Bayramının kutlanmayacağı bildirildi.

Kemal Türkler'in...

(Baştarafı 1. sayfada)

Dün DİSK Genel Merkezinde bir basın toplantısı düzenleyen Abdullah Baştürk, cinayetlerin amacının temel hak ve özgürlükleri budayıp baskıyı sürekli hale getirmek olduğunu söyledi.

"Demirel bugünkü ekonomik ve toplumsal bunalımın önde gelen mimarı ve faşizmin en büyük hamisidir" diyen Baştürk, bireysel terör hareketlerine de karşı olduğunu belirtti ve faşizme karşı olan bütün güçleri faşist hareketin hakimiyetini önlemek için güç ve eylem birliğine çağırdı. DİSK Genel Başkanı Türk-İş'i de eylem birliğine davet etti.

DİSK'e bağlı sendikaların yanı sıra Türk-İş'e bağlı 15 sendika ortak açıklama yaparak Kemal Türkler'in teröristlerce öldürülmesini kınadılar. Ortak açıklamayı şu sendikalar yaptılar:

Ağaç-İş, Basın-İş, Deri-İş, DYF-İş, Harb-İş, Hava-İş, Kauçuk-İş, Kristal-İş, Maden Federasyonu, Petrol-İş, Tez Büro-İş, TGS, Yol-İş.

Öte yandan Ankara'da Sıkıyönetim Komutanlığının belediye işçilerini işbaşı yapmaya çağırdığı, aksi halde yerlerine yeni işçilerin alınacağını açıkladığı öğrenildi.

PROTESTOLAR

Maden-İş'e bağlı işyerleri Kemal Türkler'in öldürüldüğü gün öğleden sonra direnişe geçerken, grevdeki işyerlerinde de bayraklar yarıya indirildi. Dün de DİSK'e bağlı işyerlerinde ortamın sakin olduğu ve herhangi bir olay çıkmadığı gözlendi.

Bu arada Topkapı'daki MAN Fabrikasında kırmızı üstüne sarı yazıyla "Kemal Türkler'in kanı yerde kalmayacak" şeklinde imzasız bir pankart asıldı. Bu pankart daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından indirildi.

İstanbul, Ankara ve İzmir'de belediyedeki Genel-İş üyeleri de direnişe geçtiler. Türk-İş üyeleri ise yas eylemine katılmadılar, ancak Türk-İş Bölge yetkilileri cinayeti kınadıklarını ve üzüntülerini belirten açıklamalar yaptılar. İzmir'de kentin giriş çıkışlarında güvenlik kuvvetlerinin sıkı önlemler aldığı bildiriliyor.

Öte yandan, İzmir Savcılığının "Genel Yas"ın yasadışı olduğu iddiası ile sorumlular hakkında soruşturma açtığı öğrenildi.

Bazı gruplar İstanbul'da Tünel İdaresini tehdit ederek Tünel'i durdurmak istediler. Daha sonra güvenlik kuvvetlerinin müdahalesi sonucu Tünel yeniden işletmeye açıldı.

Teksis ve Töbgis Sendikaları ile Banksif'e bağlı Devrimci Bank Sen Sendikası da yaptıkları açıklamalarla cinayeti kınadılar. Devrimci Bank Sen'in açıklamasında şöyle deniyor: "Yoğunlaşan cinayetler ülkemizde faşist bir darbeye zemin hazırlamaya yöneliktir.

Bütün bu gelişmeler karşısında, özellikle AP ve CHP birtakım kısır çekişmeleri bir yana bırakıp halkın talepleri doğrultusunda MHP ve Moskova yanlısı teröre karşı birleşmelidir.

ADANA'DA YSE OTOBÜSÜ YAKILDI

Kimliği belirlenemeyen bir grup dün sabah Adana Karataş'da YSE Deniz Kampındaki işçileri Adana'daki işyerine getirmekte olan servis otobüsünü durdurarak, otobüsü yaktılar.

Kamp çıkışında otobüsü durduran silahlı ve maskeli 12 kişi içindekileri otobüsten indirdiler ve kampa sokarak yere yatırdılar. Otobüsü benzin dökerek yakan silahlı çete, daha sonra bir deniz motoruna binerek Akdeniz'e açıldı.

Adana'da Kemal Türkler'in öldürülmesini protesto etmek amacıyla Genel-İş üyesi işçiler belediyede işbaşı yapmadılar. Otobüs İşletmesine bağlı işçilerin de çalışmaması üzerine Sıkıyönetim Komutanlığı askerleri görevlendirerek otobüslerin çalışmasını sağladı.

CENAZE CUMA GÜNÜ KALDIRILIYOR

Öte yandan, Kemal Türkler'in cenazesinin 25 Temmuz Cuma günü Aksaray Muratpaşa Camisinde öğle namazından sonra kaldırılacağı bildirildi. Cenaze bugün DİSK Genel Merkezinde katafalka konularak yarın saat 12.00'ye kadar katafalkta kalacak.

İstanbul...

(Baştarafı 3. sayfada)

Veysel Tunçöz adlı bir inşaat işçisi önceki gece yolu kesilerek tabanca tehdidiyle Sunar Mahallesine getirilerek kafasına 4 el ateş edilmek suretiyle öldürüldü. Yetkililer saldırganların 4 kişi olduklarını bildirdiler.

ELAZIĞ'DA

Elazığ'ın Karakoçan ilçesinde dün gece kimlik soran polis ekibine ateş açan 2 terörist Komiser Muavini Muhsin Aytaç'ı öldürdüler. Elazığ Valisi Kemal Altıntaş'tan alınan bilgiye göre, Karşıyaka Mahallesinde meydana gelen olaydan sonra katiller kaçtı. Olayla ilgili olarak 11 kişi gözaltına alındı. Teröristlerce öldürülen komiser muavini Muhsin Aytaç evli ve 4 çocuk babasıydı.

Yeşildirek semtinde Niğde Handa odabaşılık ve tuhafiyecilik yapan Kemal Demirtaş'ın işyerine saat 12.00 sıralarında gelen üç şahıs, önce Kemal Demirtaş'ın kim olduğunu sordular. Daha sonra silahlarını çekerek içerdekilere ateş açtılar. Ateş sonucu Kemal Demirtaş ağır yaralandı. Kardeşi Mehmet Demirtaş ise aldığı yaralar sonucu hayatını kaybetti.

Yetkililer yaralanan Kemal Demirtaş'ın MHP Fatih İlçesi eski Başkanlarından olduğunu ve bir süre de ÜGD Başkanlığı yaptığını belirttiler. Olaydan sonra kaçan şahısların aranmasına devam ediliyor.

Hayali bir merkez...

(Baştarafı 1. sayfada)

rüklemektir.

Bu görüşü ileri sürenler, hem AP'de, hem CHP'de bulunmaktadır. Hürriyet, Günaydın, Milliyet ve Cumhuriyet gibi gazeteler ve yazarları da sık sık bu ve benzeri görüşlerin savunucusu olarak ortaya çıkıyorlar.

ŞEYTAN BUNUN NERESİNDE

Doğaya hükmedemeyen, tam tersine, doğa karşısında çaresiz durumda kalan ilkel insan, bütün kötülüklerin kaynağında bilinmeyen, görünmeyen, doğaüstü güçler arıyordu. İnsan, şeytanı ve putları böyle yarattı.

Yirminci yüzyılın son çeyreğinde şeytan yeniden icat edilmektedir. Terörü bilinmeyen güçlere bağlamak, ya bilgisizlikten ileri gelmektedir, ya da terör odaklarıyla dirsek teması halinde olanların tutumudur.

Hayali bir düşmana ve bilinmeyen bir güce karşı zafer kazanıldığı ne zaman ve nerede görülmüştür? Şeytan taşlayarak, gökyüzüne ok sıkarak, tütsü yakarak, adak adayarak ve gürültü çıkararak bu kanlı gidişi durdurmanın imkanı var mıdır?

KENDİLERİNİ GİZLEMEYE BİLE GEREK GÖRMÜYORLAR

Bugün sorun, terörü gökyüzünde aramaktan vazgeçip, ayaklarımızı yere basmaktır. Çünkü terör odakları gökyüzünde değil, yerdedirler. Ve cinayetleri de yer yüzünde işlemektedirler. Üstelik onlar, kendilerini gizlemek ihtiyacını dahi duymuyorlar. O zaman onları gizlemek için bu çabalar niye?

Evhamı bırakalım, hayali ve çapraşık bir sorunla karşı karşıya değiliz. Ama hepimiz bir kere kendimizi yoklayalım. Cinayetlerin arkasındaki merkezlerin açığa çıkmasının acaba bize dokunan bir yanı mı vardır?

Bazılarının sıkıntıları buradadır. Çünkü şeytanla yatıp kalkmışlardır. Fakat işte bu noktada cesur olmak gerekiyor. Çünkü terör odaklarını açıkça ve ödünsüz saptamakta gecikmenin bedelini, onlar da bütün milletle birlikte ödeyeceklerdir.

Terörün arkasındaki güçler, hayali değildir, apaçık ortadadır. Bunlar, amaçlarını ve bu amaca ulaşmak için geçerli gördükleri yöntemleri de açıkça ortaya koyuyorlar.

Türkiye'yi 'zayıf halka' ilan etmenin anlamı nedir? "Haydi savaş alanlarına ve barikatların tepesine" çağrıları yapmak ne demektir? Bunlar hayali güçler midir? Ayrıca bütün bu laflar düşünce planında kalmıyor. Adam, bombasını atıyor, pusuyu kurup öldürüyor ve açıkça da örgütünü ilan ediyor. 'Kurtuluşu Sovyetler Birliği'ne dayanarak gerçekleştireceğini" eklemeyi de ihmal etmiyor. Bütün bunları yapan, doğaüstü bir güç müdür, şeytan mıdır?

Öte yandan, başka bir güç duvarlara yazmakla da yetinmiyor, mahkemelerde bile "Ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız" diye bağırıyor. Cinayetten sonra, koşa koşa parti binasına gidiyor ve silahını oraya saklıyor. Yurdun her köşesini "Komünistlere, Kızılbaşlara ve Kürtlere mezar yapacağını" ilan ediyor. Her cinayetten sonra, "Esir Türklerin kurtarıcısı", "Şeriatçı" vb. olduğunu belirten imzalar bırakıyor. Kahramanmaraş'ta, Çorum'da, apaçık siyasal kimliği ile ortaya çıkıyor. Kim olduğunu herkes biliyor, haklarında Sıkıyönetim makamlarınca suç duyuruları yapılıyor. Gene mi şeytan işi? Gene hayali bir güç müdür karşımıza çıkan?

İSİMLERİNİ KOYALIM!

Yeter artık başsağlığı mesajları, üzüntü beyanları, boş çağrılar! Hele bir kere cinayetlerin arkasındaki güçlerin adlarını telaffuz etmeye cesaret ediniz. Sorumluluk budur ve halk sizden bunu beklemektedir.

Teşhisi, bütün milletin önünde, hatta bu da yetmez, bütün dünyanın önünde açıkça yapmak ve ilan etmek gerekiyor. Terör, esrarengiz bir merkezden değil iki ayrı merkezden, Moskova'dan ve MHP'den planlanıyor ve yönlendiriliyor. Aletlerden ve maşalardan söz etmek, ancak bu zorunlu tespitten sonra bir anlam kazanabilir. Bütün dünyanın gözü önündeki bir gerçeği, esrara büründürmenin ve bir sır haline getirmenin anlamı yoktur.

Tek merkez yoktur, iki merkez vardır. Gerçi her ikisi de Türkiye için birer beladır, fakat amaçları farklıdır.

Moskova'lı emperyalistlerin amacı, Avrupa'yı dize getirmek için Ortadoğu'yu denetim altına almaktır. Türkiye işte bunun için büyük kargaşalık içine yuvarlanmalı, bölünmeli, Yunanistan gibi komşularla savaşa itilmeli ve doğrudan müdahaleler için elverişli koşullar yaratılmalıdır.

MHP'nin amacı ise, sonuç olarak parlamentoyu ortadan kaldırıp "Güçlü iktidar, güçlü devlet" sloganı altında faşist bir diktatörlük kurmaktır. Başbuğun Partisi, bu amaçla şiddeti tırmandırmakta, bugün AP ve MSP'nin yönlendirdiği güçleri kendisine sığınmaya zorlamaktadır.

Esrarengiz güçlere karşı zafer kazanılamaz. Karanlığa kurşun değil, hatta palavra sıkmaya artık son verilmelidir! Her iki terör odağı da açıkça tespit edilmeli ve bunlara karşı bir milli seferberlik başlatılmalıdır.

Amsterdam...

(Baştarafı 3. sayfada)

Bay Polak'ın girişimiyle yeniden gündeme getirilen "Hollanda'daki faşist Türk örütlerinin yasaklanması" sorunu güncel olmaya başladı. Belediye Başkanı Polak hem Amsterdam'daki hem de bütün Hollanda'daki faşist örgütlerin kapanması için hükümet ve İl Genel Meclisi nezdinde girişimde bulundu. Amsterdam İl Genel Meclisinde grubu bulunan bütün siyasi partiler, Polak'ın önerisini dektekleyeceklerini açıkladılar.

Amsterdam Belediye Başkanı Polak'ın girişimi konusunda görüşlerini açıklayan Türk örgütlerinden sahte TKP'nin Hollanda örgütü HTİB (Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği) Başkanı Nihat Karaman, "Bu örgütün kapatılması hiç bir sorunu çözmez, yeni bir örgüt kurarlar" dedi.

Görçek

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Kan

"Sanat Sayfası" ile bağlantılı bir yazıda kanın ne işi var diye düşünenler olabilir. Önce ben de öyle düşünmüştüm. Ancak işi biraz derinlemesine görünce bambaşka bir sonuca vardım. Bir CHP saylavının, İstanbul'un en büyük, en kalabalık ilçelerinden birinde, Şişli'de öldürülmesi, bu suçu işleyenlerin 17-18 yaşlarında olmaları, görenlerin öyle söylemeleri çok mu çok ilginçtir sanat bakımından da. O yaşlar öğrenme, aydınlanma çağlarıdır, eğitilme dönemidir. Sanat ırmağından susuzluğunu giderememiş, onun ışığıyla aydınlanamamış kimselerin kan dökmeleri üzücü olduğu oranda da üzerinde durulmaya değer.

Sanat insan sevgisinin, insan saygısının kaynağıdır. Konusu ister insan, ister doğa, ister başka türden bir varlık olsun, bütün yolları insan sevgisine çıkar sanatın, onun başka bir yolu, başka bir konağı yoktur. Öğrenme çağında olan kimselerin böylesine insan sevgisinden yoksun, kana susamış, kan dökmeyi bir başarı, övünülmesi bir iş, üstün bir eylem saymaları, onlara arka verenlerin gizli gizli yardım edenlerin, güler yüz gösterenlerin hangi uygarlık aşamasında bulunduklarını sergiler. Kendisiyle uzak yakın bir ilişkisi bulunmayan, yalnız bir inanç ayrılığına dayanan kırgınlık nedeniyle kızdığı kimselerin kanlarını dökmeyi "iyi bir iş" sanan yaratığa acımak bile çoktur. Yeryüzünde gizlice şunu bunu öldürerek başarıya ulaşan, kendi düşüncelerini geliştirip yayan kimse görülmemiştir. İnsan değerinin ne olduğunu bilmeyen kimselerin sanattan anladıkları söylenemez. Sanatçı günün birinde çıldırabilir, uygarlıkla, sanatla bağdaşmayan yüz kızartıcı işlere girişebilir. Bu ayrı bir durumdur.

Bir bakın uygarlık tarihine, düşünce ayrılığından dolayı, başkalarının kanlarını dökmeyi seven topluluklarda önemli bir başarı görebilir misiniz? İlkel toplulukların yaşama düzeyi başkadır, insan anlayışı başkadır. Öyle olmasına karşılık onlarda bile bir sanat aydınlığı vardır. Bir de şu yirminci yüzyılın bitiminde ülkemizin durumuna bakın. Kan dökmeyi seven, duvarlara "kana kan intikam" yazan, onunla övünen, Fatihlerin, Yavuzların, Kanunilerin izlerinden yürüdüklerini söyleyenlerin okudukları yayın araçlarında insan değeriyle, sanat ilkeleriyle bağdaşır bir özellik bir beceri var mıdır? Fatih'in, Yavuz'un, Kanuni'nin yolundan gideceğine Leonardo'nun, Kepler'in Pasteur'ün, Einstein'in izinden yürümeyi öğrenseler ülkemize daha yararlı olmazlar mı?

Sanat alanında yeterince aydınlanamayan toplumlarda insan değerinin gereğince kavrandığı, anlaşıldığı söylenemez. İnsanda gizlenen yaratıcı gücü anlamanın tek yolu sanatla kurulan ilişkidir. Sanat alanında geçmişle övünmek, boyuna geriye bakıp ilerlemeye çalışmak olanaksızdır. Sanat alanında kan değil ışık, övünmek değil emek geçerlidir. Öldürülen Abdurrahman Köksaloğlu yurttaşımızı tanımıyorum, düşünce bakımından eğilimlerinin ne olduğunu da bilmiyorum. Beni üzen, bana bu ağıtı yazdıran onun özel durumu değil, bir insan olarak kanının dökülmesi, bunu da çok genç bir ya da iki yurttaşımızın yapmasıdır. Düşünüyorum, onun kanını döken, ocağını söndüren, yakınlarını kolay kolay unutulamayacak acılara boğan, toplumumuza uygarlık karşısında çok ağır, silinmez bir kara çalan gençlerin sanatla bir ilgileri olmuş mu, olabilmiş mi? Sanmıyorum. Onlar yaptıklarından dolayı mutludur, olaydan göstermelik olsun diye acı duyduğunu bildiren "büyükler"i de "kana kan intikam" adını bir daha gerçekleştirdikleri için kıvançlıdır. Onlar sanata kapılarını, pencelerini, kapamış Ortaçağın bile çok gerisinde kalmış bir inancın izini koklaya koklaya yürümeye çalışmaktadırlar.

Yiğitlik bir değerdir insan için, yücedir, ancak yerinde kullanılır, gösterilirse. Gerçekten yiğit bir kişi can almak şöyle dursun, istemeye istemeye, bir yaşama kuralı, toplum düzeni gereği döktüğü kan karşısında bile üzülen, utanç duyan kimsedir. İran dilini, İran yiğitliğini, İran tarihini şiiri ile anıtlaştıran Firdevsi şunları söyler:

İncitme yuvasına yem götüren bir karıncayı bile
Onun da canı vardır can tatlıdır.

Boyuna geçmişle, Fatih'le, Yavuz'la övünen kimseler geçmişi ayakta tutan uygarlık ürünlerini, değerleri biraz bilseler daha yararlı işlere koyulurlar sanırız. Geçmişin başarılarıyla övünmeyi bir beceri sayan, Müslümanlığı kimseye bırakmayan, iki de bir Fatih'le, Yavuz'la övünen, kan dökmeyi sevenlere Yunus Emre'nin şu dizeleri ne söyler bilemem:

Can olgıl can içinde kalma güman içinde
İstedügin bulasun yakın zaman içinde

Kan dökmek, canalmakiş değil, Yunus Emre'nin dediği gibi "Can içinde can olmak" iştir, övülesidir. İşte sanatın yarattığı, besleyip geliştirdiği uygarlık ışığı, insan sevgisi budur. Sanatın ekmeğini yemeyen, suyunu içmeyen kimselerin kana duydukları özlem günün birinde kendi yıkımları olacak kuşkusuz. Tarih denen yüce yargıcın kimsenin kanını yerde bıraktığı görülmemiştir. Oysa bu kaçınılmaz yargı karşısında gözleri sulanan, içi sızlayan gene sanattır.

Silifke-kırtıl Mengi -Semah Oyunları Ekibi yönetmeni

Celal Necati Üçyıldız:

"Dileriz bu yıl Hacıbektaş Şenliğinde geçen yıllardaki olumsuzluklar yinelenmez»"

SİLİFKE (ÖZEL)

Birkaç yıldır Hacıbektaş, Silifke ve İstanbul-Yakacık Kültür ve Sanat Şenliklerinde sundukları otantik mengisamah oyunları ile dikkati çeken Silifke-Kırtıl Ekibi bu yıl da Hacıbektaş ve Bursa Şenliklerine katılacak.

Kırtıl Ekibi Başkanı Celal Necati Üçyıldız iki şenlikten aldıkları çağrı üzerine şu açıklamayı yaptı:

"Hacıbektaş Şenliklerine bu yıl üçüncü kez katılıyoruz Dileriz bu yıl 16-20 Ağustosta yapılacak olan 17. Hacıbektaş Şenliğinde önceki yıllardaki olumsuzluklar yinelenmez. Folklor, halkın birliğine, beraberliğine hizmet etmeli, halkı birbirine yakınlaştırmalı, kaynaştırmalıdır. Oysa kendilerine devrimciyim diyen gruplar şenliği bir slogan arenasına çeviriyorlar, bu da izleyici halk üzerinde olumsuz etki yaratıyor. Biz bunların karşısındayız.

"Faşizmin tırmanışa geçtiği bugünlerde bu tür şenlikler daha bir anlam, değer kazanmaktadır. Çünkü faşist katliamlar karşısında halkın birliği şarttır. Bu şenlikler halkın gruplara bölünmesine değil, halkın birliğine hizmet etmelidir. Alevi-Sünni, Türk-Kürt bütün halkımız güzel Türkiyemizi batırmak isteyenlere karşı birleşmelidir."

Silifke Kırtıl köyü Mengi-Semah ekibi toplu halde

«YABA» dergisi, bir «Halk Edebiyatı Özel Sayısı» çıkardı

Bir yıldır Ankara'da eski Kardeş Tiyatrosu yönetmeni Aydın Doğan tarafından çıkarılan YABA adlı aylık sanat ve düşün dergisi, "Haziran-Temmuz 1980" 11-12 ortak sayısını "Halk Edebiyatı Özel Sayısı" olarak yayınladı.

Bu özel sayıda Talip Apaydın'ın "Halk Edebiyatından Yararlanmak", Abdullah Rıza Ergüven'in "Devrimci Yazın: Halk Yazını", Ali Dündar'ın "Halk Yazını Üzerine", Nevzat Sıkık'ın "Ağıt-Destan İlişkileri, Ağıt-Savaş İlişkileri", Aşık İhsani'nin "Halk Kültürümüz", Muzaffer Hacıhasanoğlu'nun "Halk Ozanlarında Dağ", Cemal Akın'ın "Halk Edebiyatını Halk Yaratır", Erhan Tığlı'nın "Edebiyatımızda Saç", Aydın Doğan'ın "Halk Öykülerinde Sevi" başlıklı yazıları, Şevket Yücel'in "İki Yoldan Biri" adlı öyküsü, Nevzat Kırkpınar, Erol Gülter, Bülent Güldal ve Yaşar Cevher'in şiirleri yer alıyor.

Derginin başyazısında YABA'nın ikinci yayın yılında iki ayda bir çıkacağı duyuruluyor. Öte yandan dergi "Halk Edebiyatı" üzerine bir soruşturma düzenlemiş bulunuyor. YABA "Halk Ödülü" yarışmasına öykü, şiir, eleştiri, deneme ve araştırma dallarında 15 Ekime dek yapıt gönderilebiliyor.

17.9.1979 (9)

Akşamları bu büyük yazarla Sait Maden'in yazıhanesinden çıkıyor, ağır ağır yürüyorduk...

SAYILI GÜNLER

MUZAFFER BUYRUKÇU

"Hâlâ duruyor orda" dedi Ümit Yaşar.

Baki Süha Ediboğlu için de

Biraz poz biraz tavır biraz eda radyoda
Dün bir istifham idi bugün nida radyoda
Faniliği unutmuş kendini baki sanır
Baki Süha adında bir boş seda radyoda

yergisini yazmış, Cumhuriyet gazetesinde yayımlamıştı.

Acılarından, oğlunun ölümünden, hayatındaki değişikliklerden söz etti. Yemeklerimizi yedik, bardakların dibindeki ılımış rakıları yudumladık. "Bir akşam uzun oturalım" dedi Ümit Yaşar, Sirkeci'de ayrıldı.

Sait Maden düşünceliydi. Sağa sola bakınarak yürüdük, asansörle yukarıya çıkarken aynada gördüğüm yüzümün anlatımını beğenmedim. Birtakım pırıltılı anları kıstırmış ama pırıltıların aldatıcılığını yaldızlarının o saniyede döküldüğünü anlayınca bırakmış, ruhlarımıza erinç getiren güzelliklere dokunamamıştık. Saatlerce konuların yüzeyinde gezinmiştik algılarımızın kapıları açık olmadığından. Sait Maden, işe koyuldu. Ben dergileri karıştırdım. Zeki Okar'a telefon ettim. Zil çaldı çaldı hüzünlü seslerle, kimse açmadı. Derken A. Turan Oflazoğlu göründü. Kucaklaştık ilişkilerimizin taze gıllıgışsız sevgisiyle. Beyazıt Camiinin arkasındaki genellikle öğrencilerin, üniversite hocalarının Kapalıçarşıdan alışveriş yapan yorgunların, önünden geçerken beğenip -şurda bir çay içelim- diyenlerin, sakallı sakalsız dinibütünlerin ve yazarların oturdukları açık hava kahvesini ve (asırdide) kestanenin serin gölgesini kimselere vermediğim, minarenin dibindeki tenhalığa çekilerek o şamatada tutkuyla yazı yazıp kitap okuduğum 1960'dan sonraki yıllarda, benim gibi oranın keyfini çıkara çıkara arkadaşlarıyla vakit geçiren, sürekli konuşan esmer, siyah kıvırcık saçlı, orta boylu bir genç dikkatimi çekmişti. Sorduğumda A. Turan Oflazoğlu olduğunu söylemişlerdi. Dergilerde adına rastlamış, geniş bir bilginin ürünü yazılarını okumuştum ve sevgiyle karışık bir hayranlık duymuştum ama gururlu tavırları ve içe kapanık görünümü nedeniyle tanışma girişiminde bulunmaktan çekinmiştim terslenirim diye. A. Turan Oflazoğlu yakınımdaydı hep ama yakının içindeki gizi zor anlaşılan erişilmez uzaklıklardaydı. Boyuna onu evirip çeviriyordum kafamda. İlgilendiğim birinci derecede insanlardan biriydi. Sorunlarıma katılan çözümsüz bir sorundu. Birkaç kere gözgöze gelmiş, bakışlarının kudretinde; kocaman projektörlerle her yanı taranmış, en küçük, en önemsiz öğeleri bile aydınlatılmış hayattan yansıyan izlerin kımıldadığını görmüştüm. Bir de düşüncelerin karmaşık evreninde ve insan karakterinin kaypak labirentlerinde dolaşırken saptadığı ölümsüz gerçeklerin lezzetiyle büyülenen beyninin dalgınlıklarda dinlendiğini, erimenin doruğuna tırmandığını, bu dalgınlıkların yoğunlaştığını, hülyalı renklerle tatlılaştığını görmüştüm. Bizim Cağaloğlu çevresinden değildi. Başka yerlerdeydi ve söyleştiği kişilerle ortamı yüceleştiriyordu.

Nice kışlardan, yazlardan sonra Sait Maden tanıştırınca sevinçten ellerimi nereye koyacağımı bilememiştim. Amaçlarımdan birine ulaşma mutluluğuyla göklerde uçuyor, bulutlarda dans ediyordum. Karşılaşmalar sıklaşınca, tanışıklık masalarda etlenen ahbaplığa dönüşünce birbirimize kitaplarımızı imzalamıştık. Yumulmuştum hemen yüksek düzeydeki (Kezban-Allahın Dediği Olur/Sokrates Savunuyor/ Elif Ana/Genç Osman/ Deli İbrahim/Dördüncü Murat) oyunlarına ve büyük emek verdiği sezilen Shakespeare, Molière, Kafka, Rilke, Lorca, Nietzsche, Strindberg çevirilerine. Dünyasına girdim. Hüznü, acıyı, dramı, trajiği buldum. Osmanlı hayatının sergilendiği Anadolu'nun ve İstanbul'un köylerinde, sokaklarında...binbir entrikanın düzenlendiği, padişahların, beşikteki çocukların, arkadaşların, dostların öldürüldüğü, destansı aşkların yaşandığı görkemli saraylarda, gezindim. Yaralandım. Kanım aktı, öfkelendim. İnsanların içlerindeki esrarlı bölgelerde önüme çıkan iyi, kötü, sevecen, özverili tepecikleri aştım. Dünkü insanla bugünkü insanın ortak yönlerini, onlardan devredilen mirasları, kendimi yakaladım. Gönendim. A. Turan Oflazoğlu'nu bir kere daha sevdim.

Büyük bir yazar keşfetmiştim.

Akşamları bu büyük yazarla Sait Maden'in yazıhanesinden çıkıyor, ağır ağır yürüyorduk Saraçhanebaşına kadar. Yürürken ayaklarımızın altından fışkıran eski ve yeni ölülerin seslerini işitiyor, hayale dalıyor, insanların bilmeceli ruhlarına süzülüyorduk. Yahya Kemal'in her akşamadan devrişip sunduğu şiirlerinden, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın İstanbul'u yeniden yaratan benzersiz nesirlerinden, Osmanlı uygarlığının simgesi tarihi anıtlardan, ilgisizlikten ve değerbilmezlikten, gittikçe özelliğini yitiren Türk mimarisinden, sanatından söz ediyorduk. Parkta oturuyorduk.

A. Turan Oflazoğlu, Şile'de on beş gün geçirmişti. Zindeleşmişti. "Genç Osman faciası ürpertti beni!" dedim.

Merakla, "Ne zaman aldın?" dedi.

"Yayımlanır yayımlanmaz. Bu milletin başı hiç dertten kurtulmamış" dedim.

"Garip bir yazgısı var" dedi A. Turan Oflazoğlu, "Üçlünün ilk oyunu o."

"Oyunların hakkında bir yazı yazmak istiyorum Turan. Müthiş bir yazarsın. Bizim Şekspirimizsin" dedim.

Güldü, elini omuzuma koydu, "Yapma Muzaffer!" dedi.

Genç Osman şimdi sahneye konursa olağanüstü bir yankı uyandırırdı. İmparatorluğun çöküş dönemindeki şiddetli depremleri andıran kargaşalıklarla, kurumlarda ve kişilerin ilişkilerindeki kokmuşluklarla, çürümüşlüklerle ve de iğrençliklerle yaşadığımız günlerin benzerliği hayret vericiydi. Eski hamam eski tastı, su dökünenler, yıkananlar da değişmemişti, dedelerinin -yürüyenlerin ayaklarına çelme takılan- yollarında ilerliyorlardı. O zamanki küçük hesaplar şimdi, içerdeki ve dışardaki kaynakların yardımıyla yeni boyutlara ulaşmıştı.

"Devlet Tiyatrolarına verdim. Repertuara aldılar, oynanacağını söylediler."

"Ne zaman oynayacakmış?"

"Bilmiyorum" dedi A. Turan Oflazoğlu ve kuşkulu bir susuşa girdi. Yoksa oyalıyorlar mıydı Oflazoğlu'nu? Sormadım.

Sait Maden'e "Hoşça kal" dedik. Sol kaldırımları izleyerek Vilayetin önünden; o rahatlatıcı açıklık ve doğanın genişliğinden yansıyan gökyüzü, hava, boşluk özgürlüğünü iliklerimizde hissederek geçtik. Sonbaharın hışırtısını kulaklarımıza dolduran ağaçlara baktık. Nemli, yağmurlu, sisli, karlı günlerin yaklaştığını sezdik. Kalabalıkların (çıldırmış, kardeş kanına susamış canilerin, vampirlerin varlığını umursamadan) yaşama telaşını, kendilerini hem silen hem de canlandıran çeşitli devinimlerini seyrettik. Düzde biraz soluklandık. A. Turan Oflazoğlu sigara içmediğinden hızlı yürüyordu. Nuruosmaniye'ye kıvrıldık. Ticaret, altın, kandırma, aldatma, zenginlik, fiyaka (parra da parra) kokan Kapalıçarşının, o tünel biçimindeki kollarıyla ve vantuzlarıyla dev ahtapotlara taş çıkartan böğründen fışkıran tüccar güreşçilerin el ense çekmeleriyle şaşkına dönerek dışarıya attık kendimizi.

Bitpazarına saptık ama kıvır zıvırın paslarıyla gözlerimizi bulandırmadık. Sahaflardaki sarmaşıkların, asmaların altında, sağ ve solumuzda sıralanan kitapçıların, raflarında duran bilgi, hayat yüklü kitapların yanında, huzura kavuştuk. Bizim köyümüz, kasabamız, kentimiz burasıydı. Burda büyüyor, burda küçülüyorduk. Burda yaşıyor, burda ölüyorduk.

İlkin tezgahtaki kitaplara göz attık, sonra Elif Kitabevine girdik. Sevgiler de Gündemdedir yazarı Aslan Kaynardağ, içtenlikle ellerini uzattı, dostça gülümsedi, oturttu, "Çay söyleyin bize!" dedi.

BİTTİ

Atatürk'ün 100. doğum yılı kutlama etkinlikleri (2)

Tüm tasarılar askıda!

Mehmet Yeşil

DANIŞMA Kurulunca Ankara'da oluşturulması düşünülen geniş kapsamlı Atatürk Kültür Merkezi'nin Ankara İmar Planında "Kültür Sitesi" diye ayrılan Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi karşısındaki TMO Silosu-Tekel-Toptancı halinin bulunduğu adaya sığdırılamayacağı saptanmış ve Ankara Belediyesi ile ilke anlaşmasına varılarak Hipodrom alanının da bu amaçla kullanılması yoluna gidilmişti. Bu amaçla Kültür Bakanlığı ile İmar ve İskan Bakanlığı arasında yapılan görüşmelerde planda gerekli değişiklikler yapılmış ve ön proje Anıtlar Yüksek Kuruluna götürülerek onay alınmıştı. Ancak arsanın sahibi Ankara Belediyesi kendi açısından bazı koşullar öne sürdüğü ve böyle bir yapıma olanak verecek özel yasa tasarısı da Meclisten geçmediği için kesin uygulamaya başlanmamıştır.

Atatürk kültür merkezi Atatürk belgeliği ve kitaplığı

ATATÜRK, Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyet dönemine ilişkin belgeler ne yazık ki hâlâ çok dağınık biçimde çeşitli kuruluşlar ve kişiler elinde bulunmaktadır. Öte yandan bu konuları içeren Türkçe ve yabancı dillerdeki yayınlar onbini aştığı halde bunların tümünü içeren bir kitaplıktan da yoksun bulunuyoruz. Daha acısı bazı yabancı dillerdeki yayınları Türkiye'de bulmak olanağı da yoktur. Bunları göz önüne alan Kültür Bakanlığının o dönemdeki yöneticileri Danışma Kurullarının da onayı ile 1981 yılında hizmete girecek biçimde bir Atatürk Belgeliği ve Kitaplığı oluşturulmasına karar vermiş ve gerekli çalışmalara başlanmıştı. Ayrıca konuyla ilgili kitap, dergi, gazete gibi yayınların dışında film, fotoğraf, afiş ve pulların da toplanması kararlaştırılmıştı.

Söz konusu belgelik için en uygun yer olarak da CENTO'nun boşalttığı ve Başbakanlığın onayıyla Maliye Bakanlığınca Kültür Bakanlığına tahsis edilen II.Türkiye Büyük Millet Meclisi binası seçilmişti. CENTO'nun çıkışından sonra onarıma alınan yapıda belgelik ve kitaplık için de ilk aşamada 1 milyon lira harcandı ve gerekli dolaplar sağlandı ve 29 Ekim 1979'da geçici olarak hizmete açıldı. Milli Kütüphanedeki kolleksiyonun küçük bir bölümünün taşınmasıyla hizmete açılan bu belgelik ve kitaplığın 1981'e kadar geçecek 14 ay süre içinde tamamlanması planlanmıştı.

Ne acı ki, 1979 Kasımında Kültür Bakanlığında iş başına gelenler bu nüveyi geliştirip tamamlayacaklarına, bazı bürokratik sözler ve bahanelerle kitaplığı kapatma yoluna gittiler ve görevlerini büyük bir içtenlikle yerine getirmeye çalışan görevlileri zor kullanarak binadan çıkardılar.

Atatürk ve Kurtuluş Savaşına ilişkin filmler

KURTULUŞ Savaşı ve Atatürk dönemine ilişkin belgesel nitelikteki filmler başta Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesine bağlı Türk İnkilap Tarihi Enstitüsü ile Ordu Foto Film Merkezi, Basın-Yayın Genel Müdürlüğü, Sinema-Televizyon Enstitüsü gibi kurumlarda bulunmaktadır. Uzunlukları yaklaşık olarak 200 bin metre olarak hesaplanan bu filmlerin büyük bir kısmı yanar nitelikte nitrat tabanlı olduğu ve aradan geçen yıllar nedeniyle yıpranmış bulundukları için dikkatli bir şekilde temizlenmeleri ve yanmaz yeni kopyalarının alınması gereklidir.

Kültür Bakanlığında bu amaçla oluşturulan bir teknik komite gerekli ön çalışmaları yaptı ve Milli Eğitim Bakanlığı ile TRT Kurumu ve İstanbul Sinema-Televizyon Enstitüsünün yakın işbirliği ile İnkilap Tarihi Enstitüsündeki filmler, M.Eğitim Bakanlığı Film-Radyo-TV ile Eğitim Merkezine nakledilerek, gözden geçirilip temizlenme işlemine başlandı.

1979 Kasımı başlarında henüz temizlenmiş olan bu filmlerden bir kısmının İstanbul Sinema-Televizyon Enstitüsüne nakledilmesi ve yanmaz kopyalarının alınması için de gerekli ham filmin getirilmesi aşamasına varıldı. Kültür Bakanlığı bütçesindeki 15 milyon liralık ödeneğin söz konusu filmler için harcanmasına Danışma Kurulunca verildi.

Kasım ayından bu yana 8 ay gibi uzun bir süre geçmesine karşın bu filmler hâlâ olduğu gibi durmaktadır. Filmlerin sahibi olan Enstitünün girişimlerine ve Danışma Kurulunun yineleyici yeni kararlarına rağmen bir daha yerine konulmasına olanak bulunmayan bu filmlerin yanmaz kopyalarının aldırılması işi ise savsaklanıp durmaktadır.

Atatürk bilim akademisi

ÜLKEMİZDE son yıllarda çeşitli gereksinmeleri karşılamak amacıyla değişik adlarla Akademiler kurulması için girişimlerde bulunulmaktadır. 1971'de bir "Atatürk Akademisi" kurulması yolundaki yasa taslağının TBMM'de belirli bir aşamada kaldığı bilinmektedir. Tüm bu çalışmaları göz önüne alan Danışma Kurulu, geniş kapsamlı bir Atatürk Bilimler Akademisinin kurulmasının yerinde olacağı kararını aldı. Alınan karar Milli Eğitim Bakanlığı ve Başbakanlığa sunuldu.

Böyle bir akademinin gerçekleşmesi için bir yasa taslağı hazırlanması gerekiyordu. 1979 Kasımında iktidara gelen AP azınlık hükümeti Atatürk devrimlerinin temel öğelerinden biri olan dilimizin özleşmesi ve gelişmesi akımını durduracak ve Türk Dil Kurumunun çalışmalarını aksatacak bir Dil Akademisi kurmayı yeğlediğinden Atatürk Bilimler Akademisi projesini bir yana bıraktı.

Atatürk evleri ve müzeleri

YURDUMUZUN çeşitli kent ve kasabalarında Kurtuluş Savaşı ya da Cumhurbaşkanlığı döneminde Atatürk'ün oturduğu, ona bağışlanan ya da karargah olarak kullanılmış bulunan evlerin ve müzelerin bulunduğu bilinmektedir. Bir kısmı harab olmuş ya da tümüyle yok olmuş bulunan, başka amaçlar için kullanılmakta olan ya da unutulmuş bulunan bu tür yapıların saptanması için 1978'de iller, ilçeler ve belediyeler aracılığıyla yurt düzeyindebilgi toplanmış ve yüzlerce yapı belirlenmişti. Kamu kuruluşlarının elinde bulunan bu tür yapılardan korunması, onarılması gerekenlerin 1981'e kadar onarılması, özel kişiler elinde bulunanlara ise birer "plaket" konulması öngörülmüş ve bu yolda çeşitli kuruluşlarla işbirliği yapılmasına karar verilmişti. Bu arada son yıllardaki deprem de zarar gören Selanik'teki Atatürk'ün doğduğu evin onarılıp yeniden düzenlenmesi çalışmalarına başlanmıştı.

Son aylarda yalnızca Selanik'teki evin onarılmasından söz edilmekte olması Kültür Bakanlığının bu geniş projeyi de bir yana bıraktığı izlenimini vermektedir.

Atatürk üzerine konulu film

KÜLTÜR Bakanlığında oluşturulan Danışma Kurulu, uzun tartışmalardan sonra Atatürk'ün yaşamını ve devrimlerini yansıtan konulu bir film hazırlanması kararına varmıştı. Atatürk'ün devrimci, evrensel, barışçı, halkçı ve insancıl yönünün vurgulanacağı bu konulu filmin gerçekleştirilmesi için ulusal nitelikte bir "senaryo öyküsü" yarışması düzenlenmesi, filmin çekimi aşamasında ise uluslararası teknolojiden yararlanılması öngörülmüştü. Bu amaçla oluşturulan özel bir komisyon, yarışma şartnamesi hazırlamış ve Danışma Kurulunca da onaylanan koşullar üzerinden yarışma ilanının verilmesi aşamasında görev yeni iktidara devredilmişti. Bugün bu filmin ne aşamada olduğu bilinmemektedir.

Atatürk fotoğraf sergisi

ATATÜRK Belgeliğinin bir bölümünü oluşturmak amacıyla Atatürk'ün çeşitli kurumlar, kuruluşlar ve özel kişiler elinde bulunan tüm fotoğraflarının saptanarak bunlardan birer kopya alınmasını uygun gören Danışma Kurulu, bunlar arasından seçilecek ilginç fotoğraflarla 1981 yılında yurt içinde ve yurt dışında sergilenebilecek bir "Atatürk Fotoğrafları Kolleksiyonu"nun saptanmasını da yerinde bulmuştu. Bu amaçla Genelkurmay Başkanlığı Askeri Tarih ve Stratejik Etüdler Dairesi başta olmak üzere, Basın-Yayın Genel Müdürlüğü, Turizm Tanıtma Bakanlığı, Türk Tarih Kurumu gibi Ankara'daki çeşitli kuruluşlardaki Atatürk fotoğrafları taranmış ve listeler halinde düzenlenmişti. 1981'e değin sağlanacak malzeme ile bunların ve diğer kentlerdeki Atatürk fotoğraflarının kopyalarının tamamlanması planlandı. 8 aydır iş başında bulunan Kültür Bakanlığı yöneticileri bu çalışmaları da durdurmuşlar ve bu konuda ciddi bir adım atmamışlardır.

Yarışmalı ödüller

TOPLUMUMUZUN kültür sanat ve bilim birikimini devrimci, barışçı ve halkçı anlayışla değerlendirerek yeni özgün yapıtlar elde etmek aynı zamanda da sanatçılarımızı, düşünürlerimizi, bilim adamlarımızı 1981'de etkin hale getirmek için çeşitli yarışmalar açılması Danışma Kurulunca benimsenmişti. Yarışma koşullarını içeren özel şartnameler de hazırlanarak bunların ilanı aşamasına gelinmişti.

AP hükümetinin kurulmasıyla birlikte yeni yöneticiler şartnameleri, seçici kurulları ve ödül verilecek alanları değiştirme yoluna gittiler. 8 aydan bu yana uygulamaya konulan biricik etkinliğin de bu yarışmalar olduğu görülmektedir.

Ulusal ya da uluslararası toplantılar ve kongreler

1978'de çalışmalarına başlayan Danışma Kurulu, tüm kamu kuruluşlarından 1981 için düşündükleri etkinliklerin programlarını istemiş ve bunların dökümünü yapmıştı. Öngörülen çalışmalar içerisinde ulusal ya da uluslararası nitelikteki toplantıların büyük bir yer tutması saptanmıştı. Yeni bir şey getirmeyen tersine büyük çapta harcamalara yol açan birbirini andırır toplantılar yerine etkili birkaç toplantı düzenlenmesi öngörüldüğü de belirtilmişti.

Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu gibi uluslararası bir düzeyde bulunan kuruluşlarımızın 1981 için çok önceden kararlaştırdıkları ve kendi parasal olanaklarıyla gerçekleştirmeye çalıştıkları "Bilimsel Kurultay"lar dışında UNESCO İnsan Hakları Komisyonu Başkanı Karel Vasak'ın ülkemize yaptığı gezide varılan ilke anlaşmasına göre 1980 ilkbaharında Ankara'da bir hazırlık toplantısı yapılmasına, asıl büyük toplantının da 1981 ilkbaharında Paris'te düzenlenmesine karar verilmişti Bunun için de UNESCO'dan belirli ölçüde teknik, parasal ve yayın desteği sağlanmıştı.

Bugünkü hükümet işbaşına geldikten sonra bu kararların uygulanmaya konulmasında uzun süre tereddütler geçirdi. Sonunda 9-11 Haziran 1980 tarihlerinde Ankara'daki hazırlık toplantısı gerçekleşti. Kültür Bakanlığının bu hazırlık toplantısına katılacak Türk üyeler için önerdiği isimler ve kimi bildirilerde üyelerin kendilerine göre birer "Atatürk Milliyetçiliğinden" söz ederek birbirleriyle çelişkiye düşmeleri, günün koşulları içerisinde kamuoyuna yansımamakla birlikte 1981 Paris toplantısı için bazı kuşkular doğurmaktadır.

Yayınlar

ATATÜRK'ten özdeyişler, Atatürk'ün çeşitli konuşmalarından ve demeçlerinden seçilecek bir "Özdeyişler" kitabının Fransızca, Almanca, İngilizce ve Arapça olarak yayınlanması da Danışma Kurulu tarafından kararlaştırılmış ve Fransızca metnin hazırlanması işi uzun süre önce UNESCO temsilciliğimizde görevli bulunan B.Akil Aksan'a verilmişti.

Sayın Aksan'ın üstlendiği bu görevi yerine getirdiği, hazırladığı metni bir süre önce Kültür Bakanlığının bu işten sorumlu görülen Müsteşar Yardımcısına götürdüğü ve gösterdiği ancak Atatürk'ün "hümanist" görüşlerini sakıncalı bulan Müsteşar Yardımcısının metni beğenmediği ilgili çevreler tarafından belirtiliyor.

Sonuç

SONUÇ olarak şunu söylemek mümkün; Atatürk'ün 100. doğum yıldönümünü kutlama törenlerine 4 ay gibi kısa bir süre kalmış bulunuyor. Oysa Kültür Bakanlığı tarafından yapılması gereken, yukarıda sıraladığımız ve daha birçok etkinliklerin hemen hemen tümü askıya alınmış durumda.

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

BASINI HÜR OLAN ÜLKEDE 18 GÜN GÖZALTINDA TUTULAN MUHABİRİMİZ BİLAL GÜNEŞ ANLATIYOR

İŞKENCEHANEDE YAŞADIKLARIM 2

DÜZTEPE KARAKOLUNDAKİLER GÖZLERİ BAĞLANARAK «SORUŞTURMA BÜROSUNA» GÖTÜRÜLDÜ

Gaziantep Vilayet Konağının bodrumundaki işkenceler

Bana vuran polise gazeteci olduğumu söyleyince, "Sus ulan orospu çocuğu. Burası tugaydır. Senin sesin burada duyulmaz" dedi. İşkence odasına alındığımda gözümdeki dört kat bantın üzerine bir kat daha yapıştırdılar

YAKALANDIĞIMIZ günün ikindi üzeri nezarethanedekilerin hepsini dışarı çıkartıp gözlerime yara bantı sardılar. Kişi başına da herkesten yirmi beşer lira bant parası topladılar. Gözleri bağlananlara "Arabaya binin tugaya gidiyoruz" dediler. Bu arada polisin biri beni göstererek "Bunu ne yapacağız?" dedi. Bir başka polis "O yedi numaranın adamı. Onu yedi numaraya teslim edeceğiz" karşılığını verdi. Kısa bir süre sonra da benim gözümü bağlayıp kalorifer borusundan çözdüler. Dışarıya çıkarırken gözlerimdeki banta bir kat daha sardılar ve minibüse bindirdiler. Benden öncekiler de arabanın içindeydi. Haydi tugaya gidiyoruz diyerek arabayı hareket ettirdiler.

Minibüs Nuripazarbaşı'ndan Kozanlı'ya, oradan da Vilayet Konağına geldi. Arabadan bizleri indirirlerken "İşte tugaya geldik", dediler. Bir tanesi de ensemden tutarak beni merdivenlerden çıkarttı. Bir süre yürüdükten sonra bir kat aşağıya indirdiler. Bu arada beni götüren polis devamlı olarak yumrukluyordu. Soruşturma Bürosunun kapısından içeriye girdiğimizde "Burası hiç bir yere benzemez, burası askeriyedir" dediler. Oysa ben arabanın gidiş yolunu takip ederek ve çıkıp indiğimiz merdivenlerden burasının Vilayet Konağının bodrum katı yani "Soruşturma Bürosu" olduğunu tespit etmiştim.

Yedi numaranın geleceği anons edildi

İÇERİYE girer girmez bir tanesi "Herkes kollarını kaldırarak duvara dayansın" diye bağırdı. Daha kollarını kaldırıp duvara dayanmaya fırsat bulamadan vurmaya başladılar. Kafama, kollarıma, kulaklarıma, kalçalarıma copla vuruyorlardı. Ben gazeteci olduğumu söyleyince, copla vuran şahıs "Sus lan orospu çocuğu. Burası tugaydır. Burada senin sesini kimse duymaz" dedi. Bu sözleri söyleyen şahsın Düztepe Karakolundaki iri yarı bıyıklı polis olduğunu anladım. Bu polis uzun süre copla dövdükten sonra beni oradan aldılar ve daha ileride duvara dayadılar. Öyle halsizdim ki ayakta duramıyordum. Neredeyse yere yığılacaktım.

Vakit hayli ilerlemişti. Ortalık iyice sessizleşti. Saat 19.30 olduğunda telsizden yedi numaranın geleceği anons edildi. Polisler hemen harekete geçerek orada bulunan herkesin gözlerini tekrar kontrol ettiler. Gözü açık kimse yoktu. Verilen bir emir üzerine gözüme bir kat daha bant yapıştırdılar. Kulaklarıma da pamuk tıkadılar. Bir şahıs "Komutan geliyor" diye bağırarak demir kapıyı açtı. Gelen sadece bir kişi değildi. Bu şahıs ve refakatindekiler Z-10 nolu odaya girdiler.

«Arkadaşların herşeyi itiraf ettiler»

ÖNCE İbrahim Öztoprak adında bir genç çağrıldı. Gider gitmez işkence sesleri gelmeye başladı. Falaka sesleri rahatlıkla duyuluyordu. İşkenceci "Silahı kimden aldın? Hangi örgüte bağlısın?" diye soruyordu. İbrahim Öztoprak "Silah bana ait, herhangi bir örgüte bağlı değilim" karşılığını verince, ardından cop sesleri geliyordu. "Konuş lan! Bizi kandıracağını mı sanıyorsun? Biz senin hangi örgüte bağlı olduğunu biliyoruz zaten. Senin söylemene gerek yok. Ama silahı kimden aldığını söylersen biz de sana gereken yardımı yaparız. Evet, söyle silahı kimden aldın?" İbrahim Öztoprak silahın kendisine ait olduğunu tekrarlayınca falaka tekrar başlıyordu.

İnsanlar odaya bir bir çağrılıyordu. Odadan her çıkan su üzerinde zıplatılıyordu. Ben de bir köşede oturmuş sıramı bekliyordum. Saat gece 24.00'ten sonra ismim okundu. Hemen bir polis gelerek kolumdan tuttu. Gözümdeki bantların üzerine bir kat daha yapıştırdılar. Beni odaya götüren polis "Bak aslanım şimdi Binbaşının karşısına çıkacaksın. Sakin abi filan demeyesin. Komutanım diye hitap edeceksin" şeklinde uyarıda bulundu. Beni önce koridorda bir tur attırdıktan sonra Z-10 nolu odaya soktular. İçeri girdiğimde serbest bir şekilde ayakta duruyordum. Bir şahıs "Çavuş şunun gözünü iyice bağla" dedi. Bütün bunlar polisin tugaya getirildiğimiz şeklindeki aldatmacasının parçalarıydı.

Gözümdeki bantların üzerine bir kat daha bağlandı. Emir veren şahıs yanıma yaklaşarak "Karşında sivil kimse yok lan senin" dedi ve üst üste çenemi yumrukladı. Arkamda duran başka birisi dürterek "Esas duruşa geç" dedi.

«Mutlaka bunun mitingden haberi vardır»

EVET. Konuş bakalım. Olay yerinde ne geziyordun?" dediler ve sorgulama başladı. Ben "Tesadüf oldu" dedim. "Ulan dünyanın en hızlı gazetecisi bile olay yerine anında ulaşamazken, senin gibi bir gazetecinin hazır bulunmasının sebebi nedir? anlat bakalım" Sorgulayıcı bağırıyordu: "Söyle lan. Bu mitingi TİKP ile Devrimci Halkın Birliği ortaklaşa mı düzenledi?" Yan tarafımda duran biri söze karıştı. "Tabii mutlaka bunun mitingten haberi vardır" dedi. Ben, evimin olay yerinde bulunduğunu, slogan seslerini duyunca dışarıya çıktığımı ve resim çekmeye başladığımı söyledim. "Bizi kandırma lan" dedi sorgulayıcı. Yine yan tarafımdaki "Edebiyat yapma lan" dedi. Ben, gerçeği söylüyorum deyince çenemi ve gözümün üzerini yumruklamaya başladılar. "Peki olay yerinde sizinkilerden beş altı kişi daha yakaladık, buna ne dersin?" diye sorulunca ben olay yerindekilerle hiç bir ilişiğimin bulunmadığını söyledim.

Ve sorgulama yeniden başladı. "Sen TİKP'ye üye misin?" diye sorulunca öğrenci olduğum için herhangi bir siyasi partiye üye olmamın mümkün olmadığını söyledim. Bu soru-cevaptan sonra, kısa bir sessizlik oldu. Biraz sonra sorguyu yapan kişi tekrar yanıma geldi. "Bak aslanım bu mitingi siz ve D.Halkın Birliği grubu ortaklaşa düzenlediniz. Sen de bu mitingi tertipleyenler arasındasın. Senin herhangi bir şeyi gizlemene gerek yok. Zaten olay yerine gelen başçavuş senin göstericilere "Güvenlik kuvvetleri geliyor kaçın" şeklinde komut verdiğini söyledi. Peki buna ne dersin?" diye sordu. Ben, bu mitingden önceden haberim olmadığını, tesadüfen olay yerinde bulunduğumu tekrarladım ve başçavuşun söylediği gibi göstericilere komut vermediğimi, ben olay yerine geldiğimde güvenlik kuvvetlerinin zaten olay yerinde bulunduklarını söyledim. Sorgulayıcı "Peki başçavuş yalan mı söylüyor?" dedi. "Orasını bilmem ama, mademki başçavuş benim öyle bir harekette bulunduğumu gördü de niye o zaman yakalamadı" dedim. Tekrar sinirlenerek yumruklamaya başladılar. "Ulan konuşman için illa seni falakaya mı yatıralım" dedi. Daha sonra da oradakilerden birine "Yüzbaşım bu adamı dışarıya çıkarın" diye emir verdi. Ben dışarı çıkarılırken sinirli şekilde bağırıyorlardı: "Çıkınca bunu da yaz, yaz ki seni bir kazığa oturtalım."

İbrahim Öztoprak dört defa işkenceye yatırıldı

SORUŞTURMA Bürosunda kaldığımız dördüncü gün İbrahim Öztoprak'ı tekrar çağırdılar. Bu dördüncü çağırmalarıydı. Vakit hayli ilerlemişti. "Ahh" şeklinde çığlıklar gelmeye başladı. Çığlıkların ardı arkası kesilmiyordu. Hepimizin sinirleri yeniden gerildi. Durum fenaydı. İbrahim'in daha ayaklarının şişi bile inmemişti.

Sabaha karşı İbrahim Öztoprak, gözleri bağlı olarak bulunduğumuz odaya itildi. Konuşmak istedik ama inliyordu. Sabah olduğunda konuştuk. "Çok eziyet ettiler" diyordu. "Yükledikleri suçu kabul etmemi istiyorlardı. Kabul etmedim". Elbistanlıydı. "Köyde bizimle başka bir aile arasında mera sorunu var. Defalarca kanlı çatışmalar oldu. Ben de silah taşımak zorunda kaldım. Şimdi beni korsan gösteriye katılmakla suçlamak istiyorlar. Okullar tatile girmişti. Üniversite imtihanına girdikten sonra Elbistan'a gitmek için garajlara doğru gidiyordum. Tam bu sırada "Kıpırdama kollarını kaldır" dediler. Durdum. Üstümü yokladılar ve belimdeki tabancayı yakaladılar. Şimdi korsan gösteriye katılmak ve güvenlik kuvvetlerine mukavemet etmekle suçlanıyorum" diyor Öztoprak.

Yarın: İşkenceyle fırın işçisi Halkın Birliği'ne şef yapıldı

NURİ ÇOLAKOĞLU 2

FATSA OLAYI

Operasyon sırasında gözaltına alınan 400'e yakın insanın konulduğu Et Balık Kurumu'na ait Soğuk hava depoları görülmekte

12 Mart'tan yararlanıp Fatsa'da örgütlenen MHP, Dev-Yol'un önderi Kemal Kara'yı katletti

Fatsa, MHP ve Dev-Yol çatışmasına sahne oluyor

FATSA, 1975 nüfus sayımına göre 19 bin 500 nüfuslu şirin bir Karadeniz kasabası. Nüfusu herhalde şimdi 25 bini bulmuştur. Türkiye'nin en zengin ilçelerinden biri.

Bir Fatsalı "Karadeniz'de Fatsa, Akdeniz'de Tarsus" diyordu.

Anlatılanlara göre, en yoksulun bile bir ton veren fındık tarlası var. Fındık arsız bir bitki. Öyle tütün gibi, pamuk gibi insanı uğraştırmıyor. Baksan da bakmasan da veriyor. Zeytin gibi bazen verip, bazen vermemesi de olmuyor. Her yıl veriyor. Bu yılki taban fiyatı 110 lira olduğuna göre, her ailenin asgari yıllık geliri 110 bin liradan başlıyor. Taa içerilere kadar fındık bahçesi.

Sanayi olarak fındık kırma tesisleri var. Bir de Demas su ürünleri işleme fabrikası ile Et Balık'ın soğuk hava depoları. Onun dışında herkes birkaç evlek mısır ekiyor. Sebzecilik yapıyor.

Kasabada bol bol esnaf var. Herşey satılıyor. Alıcısı var ki, satılıyor. Evler kat kat, oda oda yapılıyor. Mahsul kaldırıldıkça bir oda daha, ya da bir kat daha. Kıyıya yakın bölgelerde modern bazı apartmanlar.

Fındık üreticisinin derdi tefeciler. Geçmişte tefecilikle mücadele temelinde çeşitli köylü hareketleri, mitingleri olmuş. Başlangıçta Fatsa'da gerçek anlamda bir halk hareketi gelişmiş. Ama daha sonra maceracılık moda olmuş. Halkın seferber edilmesi bir kenara bırakılmış, bireysel terör almış yürümüş.

Dev-yol hakimiyetini kuruyor

ÖNÜMÜZDEKİ notlara bakıyoruz. Uzun bir liste. Birkaç seçmece yapayım:

27 Şubat 1978: Emniyet Amiri Sabahattin Yılmaz karakoldan evine giderken vuruldu ve ağır yaralandı.

2 Temmuz 1978: Kimliği belirnemeyen bir gencin cesedi bulundu.

21 Aralık 1978: MHP İlçe Yönetim Kurulu Üyesi Aydın Akın vuruldu ve yaralandı.

20 Nisan 1979: Ilıca Muhtarı Mehmet Can öldürüldü. Mehmet Can AP'liydi. 4 Nisanda Ünye'de bir davaya tanıklık yapmaya giderken vurularak yaralanmıştı. Yarım kalan iş iki hafta sonra tamamlanıyordu. Mehmet Can AP'liydi, ama çevresinde çok sevilen bir insandı. Gazetemize Kontrgerilla konusunda bir demeç vermişti. Terörden MHP'yi sorumlu tutmuştu. Mahalli İleri Köy gazetesi onu en çalışkan muhtar seçmişti. Ama açıksözlü bir adamdı. Zorbalığa, nereden gelirse gelsin karşı çıkıyordu. Bu da ölümüne neden olmuştu.

Fiili hakimiyetten hukuki hakimiyete

FATSA'nın CHP'li bayan Belediye Başkanı bir gün vakitsiz ölüyor ve seçim yapılması gerekiyordu. Dev-Yol içinde iki görüş ortaya çıkıyor. Nasıl çıkmasın? Bir kısmı burada seçime girilmesini ve Belediye Başkanlığının ele geçirilmesini savunuyor. Bir kısmı ise Dev-Yol'un ülke çapındaki "seçimleri boykot" kararına uygun olarak bu işlere girilmemesi gerektiğini savunuyor.

Dev-Yol'un bir ileri geleninin sözlerinden izleyelim bu tartışmayı:

"İlk etapta biz devrimciler böyle bir seçime girip girmemenin sonuçlarını hesaplamak zorunda kalmıştık. Çünkü aynı günlerde ülkemizin 25 ilinde yapılan genel seçimleri Devrimci Yol olarak protesto ediyorduk. Bir yandan bu protesto yapılırken öbür yanda Fatsa Belediye Başkanlığı seçimine girmek birbiriyle çelişen iki ayrı olay olarak gündemimize geliyordu. Bir yandan da halkımızın bu seçimlere devrimcilerin katılması isteminin ne derece doğru olduğunu tespit edemiyorduk. Çünkü biz devrimcilerin burjuva yasaları içinde yapılacak seçimlere pek de aklımız ermemekteydi. Kamuoyunda gelişen bu istemin doğruluğunu ölçmek için öbür yandan da devrimciler arasında bu olayın değerlendirilmesi bakımından 20 günlük bir çalışmayı hedefledik. Bu çalışmalar mahallelerde seçimle ilgili, halkımızla bir ön toplantı mahiyetindeydi. İkincisi devrimciler arasında seçimlere katılıp katılmama konusunda tartışarak kesin bir karara varmaktı. 20 gün bu çalışmalar sürdürüldü ve hareket olarak seçimlere katılmaya karar verildi."

Dev-Yolcuların yazdığı duvar yazılarından biri

Muhabirimizle konuşmak için sokağa çıkan vatandaşlar durumdan memnun değil.

Aday terzi Fikri

ADAYIN kim olacağı konusu da tartışma konusu oldu. Adaylar arasında en güçlüsü eskiden TİP Fatsa İlçe Başkanlığı yapmış THKP-C davasında sanık olarak yargılanmış Fikri Sönmez'di.

Dev-Yol adayını belirlemişti, ama diğer partiler pek aday çıkaramıyordu. Bazılarına göre nasıl olsa seçimi Dev-Yol alacağı için kimse aday olmak istememişti. Daha büyük çoğunluğun görüşü ise bütün kahveler Dev-Yol'un seçim bürosu haline sokulduğundan kasabaya hakim olan genel terör havası yüzünden partilerin aday çıkartamaması şeklindeydi. Ama sonunda CHP ve AP en iyi adaylarını olmasa bile birilerini bulup aday gösterdiler.

Bu arada Dev-Yolcular seçim sırasında kendilerine oyun oynandığını, bağımsız aday olarak katılan Fikri Sönmez için para yatırmak gerektiğinin kendilerine söylenmeyip, sürenin sona ermesinden üç saat önce 57.600 lira istendiğini, bu parayı ise hemen esnaftan toplayıp ödediklerini anlatıyorlar.

Son dakikada bir başka gelişme oldu, 26 Ağustosta beş yerde yapılacak mahalli seçimler hükümet tarafından ertelenirken Fatsa'nınki de ertelenmiş oldu. Bu da Dev-Yol tarafından CHP hükümetinin bir oyunu olarak nitelendi.

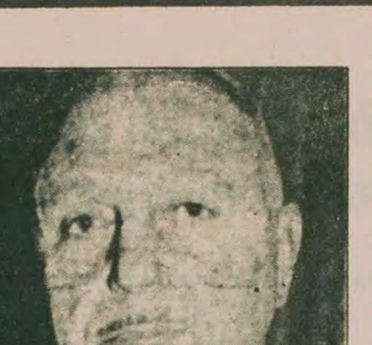
Seçimler 14 Ekimde yapıldı. Başka yerlerde seçimlere katılmamayı savunan Dev-Yolcuların Fatsa'daki arkadaşları sandık başına gittiler, kendilerine yakın insanların gitmesini sağladılar. Gece sonuçlar açıklandı: 8808 seçmenden 5229'u oy kullanmıştı. Fikri Sönmez 3096, CHP adayı 1130, AP adayı 847 oy almıştı. Ve Türkiye'de ilk kez bir Dev-Yolcu Belediye Başkanı oluyordu.

Yarın: Belediye ve icraatı

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

21.25

Ramazan Özel Eğlence Programı

Ayhan Önal, Faruk Üçok ve İzzet Öz'ün hazırladıkları program Bal Mahmut'la söyleşi dışında şarkı ve türkülerle geçiyor.

Perihan Boran, Erol Bingöl ve Tülay Canik "Gözlerine Meftunum", "Söyleme Bilmesinler", "Açılan Bir Gül Gibi", "Kahve Yemenden Gelir" adlı şarkıları okuyacak. Nurten İnnap "Yarim Senden Ayrılalı", "Melül Mahzun Gezdiğim" adlı parçaları seslendirecek. Özdemir Erdoğan "İçim Yanıyor", "Sevgi Öyle Büyük Ki", "Canım Senle Olmak İstiyor" adlı parçaları okuyacak.

22.10

Lozan Antlaşması

Lozan Antlaşmasının yıldönümü nedeniyle hazırlanan programda Osmanlı İmparatorluğunun yıkılışından, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşuna dek gelişen olaylar özetlenecek. Ayrıca, programda İsmet İnönü ile yapılan bir röportaj da yer alacak.

22.30

Şara — BATIDA ŞERİAT KANUNLARI

Sürekli filmin "Batının Yasası" adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde Sara'nın yine problemli bir öğrencisi vardır. Harvey, babası kendilerini terkettiğinden beri kardeşiyle birlikte amcasının yanında zorluklar içinde yaşamaktadır. Harvey'in bazı olumsuz davranışları vardır. Bu da amcasının katı tavrından ileri gelmektedir. Ve bir gün Harvey bir at çalıp kaçar. Batının yasası şeriat gibidir, at çalan öldürülmektedir. Öğretmen Sara yine görev başında olayın içine girer.

Televizyonda Bugün

15.50 **OLİMPİYAT OYUNLARI**

Olimpiyat oyunlarının genel özeti yapılacak.

16.50 **HABERLER**

17.00 **OLİMPİYAT OYUNLARI**

Boks ve erkekler jimnastik yarışmaları görüntülenecek.

19.45 **İFTARA DOĞRU**

Programda Ankara iftar vaktine göre ezan ve iftar duası okunacak

20.30 **HABERLER**

21.25 **GECEMİZ**

Ramazan Özel Eğlence Programı

22.10 **LOZAN ANLAŞMASI**

22.30 **SARA**

23.15 **HABERLER**

23.30 **OLİMPİYAT OYUNLARI**

Bayanlar jimnastik karşılaşmaları ile kazananlar görüntülenecek.

01.30 **KAPANIŞ**